

MASARYKOVA UNIVERZITA

Filosofická fakulta

Bakalářská diplomová práce

2016

Zuzana Zámečnicková

MASARYKOVA UNIVERZITA

Filosofická fakulta

Ústav hudební vědy

Sdružená uměnovědná studia

Zuzana Zámečnicková

BRNĚNSKÁ OPERETA PO ROCE 1989

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jiří Zahradka, Ph.D.

Brno 2016

*Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci vypracovala
samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.*

.....

Podpis autora práce

PODĚKOVÁNÍ

Zde bych chtěla poděkovat všem, kteří mi pomohli při tvorbě této bakalářské práce. Zejména panu doc. PhDr. Jiřímu Zahradkovi Ph.D., který mě k tomuto tématu přivedl a byl mi velmi nápomocen od počátečního hledání zdrojů až po dokončování práce. Také mu děkuji za užitečné rady a hlubší náhled do tvorby odborného textu.

Dále bych chtěla poděkovat Vojenu Drlíkovi, Renatě Továrkové, Jiřímu Jurkovi a Mojmíru Weimannovi, kteří mi velmi ochotně odpovídali na otázky ohledně zpěvoherního souboru a snažili se mi co nejautentičtěji vykreslit situaci kolem přesunu zpěvohry do Městského divadla Brno.

Velký dík patří také pracovníci archivu Národního divadla v Brně Markétě Ňorkové za velkou ochotu při hledání potřebných materiálů a zaměstnancům divadelního oddělení Moravského zemského muzea za možnost prostudování novinových výstřižků.

V neposlední řadě děkuji své rodině a všem blízkým, kteří mě podporovali nejen při psaní této práce, ale během celého studia.

Obsah

1. Úvod.....	7
2. Vymezení základních pojmů.....	9
2.1. Opereta	9
2.2. Muzikál.....	9
2.3. Zpěvohra Národního divadla Brno.....	10
3. Ke vzniku a vývoji brněnského profesionálního zpěvoherního souboru	11
3.1. Zrod profesionální operety v Brně	11
3.2. Soubor v první polovině 20. století	11
3.3. Soubor ve druhé polovině 20. století.....	13
4. Vývoj operety po roce 1989	15
4.1. Sezóna 1989/1990	15
4.2. Sezóna 1990/1991	16
4.3. Sezóna 1991/1992	18
4.4. Sezóna 1992/1993	18
4.5. Sezóna 1993/1994	20
4.6. Sezóna 1994/1995	21
4.7. Sezóna 1995/1996	22
4.8. Sezóna 1996/1997	23
4.9. Sezóna 1997/1998	24
4.10. Sezóna 1998/1999	24
4.11. Sezóna 1999/2000	25
4.12. Sezóna 2000/2001	26
4.13. Sezóna 2001/2002	27
4.14. Sezóna 2002/2003	27

4.15. Sezóna 2003/2004	28
4.16. Členové souboru k 31. prosinci 2003	28
4.16.1. Vedení zpěvohry.....	29
4.16.2. Sólisté zpěvohry	29
4.17. K problematice brněnské zpěvohry s předními osobnostmi.....	29
4.17.1. Vojen Drlík.....	29
4.17.2. Renata Továrková.....	31
4.17.3. Jiří Jurka	32
4.17.4. Mojmír Weimann	33
4.17.5. Shrnutí poznatků dotazovaných osobností	33
5. Zrušení operetního souboru Národního divadla Brno	35
5.1. Zlomové momenty před přesunutím souboru.....	35
5.2. Debaty o osudu zpěvohry	36
5.3. Převedení operetního souboru do Městského divadla Brno	37
6. Situace po převedení souboru do Městského divadla Brno.....	39
6.1. Produkce operety v Národním divadle Brno	39
6.2. Produkce operety v Městském divadle Brno.....	40
6.3. Nové operetní studio Brno.....	41
7. Závěr.....	42
8. Resumé	44
8.1. Summary.....	44
9. Seznam pramenů a literatury	45
Seznam příloh.....	48

1. Úvod

Rozhodneme-li se pro detailnější studium problematiky jakéhokoli uměleckého artefaktu či fenoménu, jsme veskrze vždy postaveni do nelehké pozice. To se týká už vůbec pouhého stanovení cíle bádání. Na umělecké problémy lze nahlížet z tisícových úhlů a se značně rozdílným důrazem na detail, či naopak na komplexnost vyjádření.

„Platí-li obecně, že ve srovnání s Prahou vyvíjelo se české divadlo v Brně za mnohem svízelnějších podmínek, platí to zvýšenou měrou o divadle hudebně zábavném. A také jeho cesta za uznáním byla těžší a trvala mnohem déle, než tomu bylo u činohry nebo opery. Právem bylo řečeno, že na scénách brněnského Národního a později Zemského divadla se opereta udržovala především z důvodů kasovních, jako *nutné zlo*, že před kulturní veřejností se její existence rozpačitě omlouvala a že divadelní historikové ji přecházeli mlčením. A přesto se v Brně hrála a nacházela tam své vděčné publikum.“¹

Tato práce chce vyhledat v poli bádání zlatý řez obsahující ucelené pojednání s důrazem na důležité detaily, především má však za úkol vystoupit v roli průvodce děním okolo brněnského zpěvoherního souboru v letech 1989 – 2003. Hlavním cílem práce je podrobný popis jednotlivých sezón včetně výčtu jejich inscenací. Má seznámit čtenáře s klíčovými osobnostmi, dramaturgickou stránkou souboru s dlouhou tradicí a popsat významné události napříč vymezeným obdobím.

Zpočátku práce popisuje historický vývoj zpěvoherního souboru, který je nezbytný pro nalezení a pochopení souvislostí v co nejširším kontextu a pro důkladnou interpretaci zvoleného období. Také vede k bližšímu poznání souboru a jeho uměleckých úspěchů a nezdarů během jeho dlouholeté existence na půdě Národního divadla. Hlavní část práce se soustředí na popis jednotlivých sezón a jejich rozbor. V každé sezóně je uveden seznam inscenací, které byly nastudovány a jsou zde také zaznamenány změny ve vedení souboru a významné momenty, které jeho činnost provázely. Dále také tato kapitola zahrnuje seznam členů souboru k 31. prosinci 2003. Následují rozhovory s osobnostmi, které působily ve zpěvoherním souboru a s bývalým ředitelem divadla. Ty přinášejí zajímavý pohled na fungování souboru a jeho následný přesun do Městského divadla a zpestřují studiem získané informace o subjektivní názory a vlastní vnímání jednotlivých událostí, které zpěvohru potkaly. Všem dotazovaným byly položeny stejné otázky a je zajímavé sledovat shody a rozdíly v jejich výpovědích. V následující kapitole se mapuje přesunutí souboru do Městského divadla Brno. Nastihují se zlomové momenty, které přispěly k této skutečnosti, debaty, ve kterých se řešily různé varianty činnosti souboru, a nakonec jeho definitivní převedení do jiné divadelní instituce. V závěru práce je stručný popis uvádění operet po roce 2003 jak v Národním, tak i Městském divadle a seznámení s činností Nového operetního studia, které se v současnosti snaží jistým způsobem vzkřísit operetní žánr v Brně.

Práce má sloužit především k bližšímu poznání brněnského operetního souboru, seznámení se s jeho repertoárem a vnitřními vztahy ve zlomovém období devadesátých let a po přelomu tisíciletí. Jejím hlavním přínosem je systematické seřazení jednotlivých sezón a jejich detailní popis včetně výčtu inscenací, jejich tvůrčích týmů a hereckého obsazení. Za přínos se dá

¹ DUFKOVÁ, Eugenie a Bořivoj SRBA. *Postavy brněnského jeviště III: Umělci Národního, Zemského, Státního a Národního divadla v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 1994, s. 1c.

považovat také seřazení informací ohledně přesunu souboru zpěvohry do Městského divadla a následný výčet operetních inscenací, které byly od roku 2003 doposud v Brně provedeny. Práce by měla poskytnout ucelený pohled na zpěvoherní soubor ve vymezeném období a mohla by být pomocníkem při zkoumání tohoto úseku dějin brněnské operety a taktéž pramenem pro další studia této problematiky.

Tato bakalářská práce uplatňuje následující metody: shromáždění a prozkoumání odborné literatury, dokumentů, novinových výstřižků a programů zabývajících se problematikou práce a jejich následná analýza a komparace. Dále vytváří příslušné otázky pro rozhovory a po získání odpovědí, od vybraných osobností, je zpracovává, porovnává, vyvozuje závěry a v poslední fázi ověřuje a shrnuje získané poznatky.

K tomuto tématu bohužel není velké množství odborné literatury. Nejvýznamnějším pramenem je publikace Vojena Drlíka – Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně, která podává konzistentní a ucelený přehled dění na brněnské operetní scéně. Poměrně plodným zdrojem, který k tématu směřuje z hlediska historiografického, je Česká operetní kronika Miroslava Šulce, která velmi detailně zpracovává vývoj žánru na našem území a poskytuje vynikající půdu pro srovnání vývoje přístupů a tendencí v rámci operetního žánru. De facto se lze po prostudování těchto publikací s klidem obrátit na ročenky a almanachy Národního divadla v Brně, pomocí nichž lze analýzou a následnou syntézou dosíci komplexního přehledu hrané tvorby. Cenné informace se dají také získat některých bakalářských a diplomových prací, které byly v poslední době k tomuto tématu vytvořeny. Nejvíce z nich byla nápomocna bakalářská práce Jitky Trávníčkové: Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno, ve které se autorka dotýká problematiky přesunutí souboru a poté uvádění operet v nové instituci. Neobyčejnou pomůckou, o kterou se lze místy opřít, je také bezpochyby Archiv Národního divadla Brno, kde jsou svědomitě zařazeny a utříděny nejdůležitější svazky, fotografie a vůbec všechny dokumenty, které, když už na řešenou otázku přímo neodpovídají, alespoň osvětlují cestu, jakou je třeba se ubírat. Pokud by již člověk s řešením neuspěl ani zde, zcela tak se dá zkoumat v divadelním oddělení Moravského zemského muzea, jehož sbírky jsou taky poměrně obsáhlé. Nezanedbatelný je zdroj osobní konzultace s dosud žijícími, v té které době přímo zaangażovanými osobnostmi.

2. Vymezení základních pojmů

Pro pochopení hlubších kontextů tématu je nezbytné si připomenout obecné definice klíčových pojmů.

2.1. Opereta

Opereta je hudebně-dramatické dílo většinou komického charakteru, jehož počátky se dají datovat zhruba do poloviny 19. století. Největšího úspěchu tento žánr dosahoval v druhé polovině 19. století a poté během první poloviny století dvacátého. Opereta vznikla z francouzské opéry comique a jedním z jejích hlavních zakladatelů byl Jacques Offenbach, který skrze ni poukazyval na problémy ve společnosti. Postupně se začala těšit zájmu skladatelů i publika po celé Evropě i USA. Mezi významnými centry byly např. Vídeň, Berlín, Londýn, Budapešť, dokonce i New York.²

Operetní náměty a také hudba nemají zdaleka tak závažný charakter, jak tomu často bývá u opery (pomineme-li opery komické). Ani literární obsah nebývá většinou nijak výrazný. V příběhu je obvykle hlavním tématem láska, kterou provázejí všemožné komplikace a nedorozumění, než vše šťastně skončí. Pro operetu je typický zpěv, tanec a mluvené dialogy. Hudba se tedy střídá s mluvenými pasážemi a má většinou klasický charakter. V tomto ohledu si je opereta nejbližší s muzikálem (jenž v podstatě na operetu navázal), který je založen na stejném principu, jen s tím rozdílem, že hudbu klasickou vystřídala hudba populární.³

I v našem prostředí sklidila opereta velký úspěch. Zejména díla Oskara Nedbala dosahovala výborné úrovně a některá se hrají až doposud (např. *Polská krev*). U nás opereta navazovala hlavně na lidové hry se zpěvy a čerpala inspiraci také z operety rakouské a francouzské.⁴

2.2. Muzikál

Muzikál je stejně jako opereta hudebně-dramatický žánr. Jde o hudebně-zábavní divadlo, které má kořeny ve Spojených státech a odtud se začalo šířit dál. Muzikál vychází zejména z revue a jeho zrod je datován na přelom 20. a 30. let 20. století. Hudebně byl založen hlavně na jazzové a taneční hudbě, dále byl však rozvíjen také hudbou klasickou, rockovou a moderní pop music. Za jeho centrum jsou považována broadwayská divadla.⁵

Pro muzikál jsou typické pěvecké a taneční výstupy, které jsou propojeny mluvenými dialogy. Velký důraz se klade na hereckou stránku a interpreti musí být velmi všestranní. Náměty na rozdíl od operety nejsou vždy komické a naivní, ale zobrazují také historické události, sociální témata či vychází z románů.⁶

2 GRUN, Bernard. *DEJINY OPERETY*. Bratislava: Opus, 1981, s. 87 – 88.

3 MIHÁLKOVÁ, Helena. *Brněnská opereta v letech 1945–1965*. Brno: UJEP. Filosofická fakulta. Katedra věd o umění, 1981, s. 14 – 15.

4 GRUN, Bernard. *DEJINY OPERETY*. Bratislava: Opus, 1981, s. 343 - 344.

5 OSOLSOBĚ, Ivo. *Marsyas, Apollón... a Dionýsos. Přiblížování k muzikálu I*. Brno: JAMU, 1996, s. 15.

6 TRÁVNÍČKOVÁ, Jitka. *Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy, 2010, s. 12 – 13.

Na evropském kontinentu se začal muzikál rozvíjet kolem 50. let 20. století. To zasáhlo i české prostředí. Prvním muzikálem na našem území byl v roce 1948 *Divotvorný hrnec*, který byl uveden díky významné umělecké činnosti Jana Wericha a Jiřího Voskovce. Během následujících let se muzikál pevně uchytil po celé Evropě a stal se významným uměleckým odvětvím, které si našlo uplatnění po celém světě. Dodnes patří k nejvyhledávanějším divadelním formám a je často spojován s komercí, neboť je hojně využíván filmovým průmyslem a velkými mimodivadelními produkcemi.⁷

2.3. Zpěvohra Národního divadla Brno

Zpěvohra patřila do Národního divadla 120 let. Zpočátku nebyly jednotlivé soubory přesně vymezeny a odděleny (herci hráli divadlo, zpívali v operách, dokonce tančili baletní výstupy). Až v sezóně 1918/1919 se definitivně oddělila zpěvohra a činohra. Po těchto náročných začátcích (např. balet byl v Brně přijat daleko později než činohra, opera a zpěvohra) v divadle figurovaly až do přesunutí zpěvohry k 31. prosinci 2003 čtyři soubory – činohra, opera, balet a zpěvohra.⁸

Zpěvoherní soubor měl vždy výhodu, že i přes častou nepřízeň (hlavně intelektuálů a některých divadelníků) měl nejvyšší zisky ze všech souborů divadla, a proto ho Národní divadlo potřebovalo. To platilo prakticky po celou dobu jeho existence v této instituci.

Soubor se profiloval uváděním operet, revue, her se zpěvy a později muzikály, ať už domácí nebo zahraniční produkce. Během svého působení vystřídal několik názvů – opereta, hudební divadlo a zpěvohra. Měl své sólisty, sbor, balet a orchestr. Byl tedy plnohodnotnou a výraznou složkou Národního divadla v Brně.⁹

⁷ OSOLSOBĚ, Ivo. *Marsyas, Apollón... a Dionýsos. Přibližování k muzikálu I*. Brno: JAMU, 1996, s. 16.

⁸ DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 5.

⁹ Tamtéž, s. 47.

3. Ke vzniku a vývoji brněnského profesionálního zpěvoherního souboru

V této kapitole je nastíněn vývoj zpěvoherního souboru od jeho počátků až po rok 1989. Jde zde o vystižení důležitých momentů, které soubor provázely a nastínění podmínek pro detailní rozbor klíčového období této práce.

3.1. Zrod profesionální operety v Brně

Před uváděním operet v češtině se v Brně opereta poprvé objevila v německé verzi. „Klasická opereta se v Brně poprvé objevila na jevišti městského divadla, které uvedlo již 11. června roku 1859 Offenbachovu Svatbu při lucernách. Německá scéna, jak se dá soudit ze sporadických zmínek dobového tisku, nebyla tehdy ani později zcela cizí českým návštěvníkům. Lze s jistotou předpokládat, že především české střední vrstvy měly s operetou diváckou zkušenost ještě před tím, než jim ji mohlo zprostředkovat vlastní divadlo.“¹⁰

Bezprostředně po započetí činnosti Prozatímního národního divadla na Veverí (9. 12. 1884) byla uvedena Divadelní společností Jana Pištěka Suppého opereta Gaskonec. Pištěkova společnost nebyla bohužel podle všeho příliš populární a hned další sezónu ji nahradila Divadelní společnost Františka Pokorného. Do té doby však pištěkovci stihli odehrát asi dvanáct operetních titulů, včetně již zmíněného Gaskonce. Společnost Františka Pokorného působila také jenom jednu sezónu (1885/1886) a měla na repertoáru některá operetní představení. Až do sezóny 1891/1892 působily na scéně Prozatímního Národního divadla různé divadelní společnosti a operetní produkce byly součástí repertoáru každé z nich. Společnost Národního divadla v Brně začala působit od již zmíněné sezóny 1891/1892 a v jejím čele se vystřídala řada významných osobností. Na repertoáru se objevovala různá operetní představení, a dokonce se jim dostávalo větší obliby ze strany vedení. V tomto období měla opereta nejlepší postavení v sezóně 1892/1893 za vedení Vendelína Budila, který byl rovněž operetním režisérem.¹¹

„Po celé relativně dlouhé období od roku 1884 až do roku 1918 provázeli svými kritickými postřehy české divadlo novináři a kritici vcelku pravidelně a s velkým zájmem. Janáček systematicky a nekompromisně sledoval pro tehdejší kulturní život nejvýznamnější instituci po téměř celá osmdesátá léta, je tedy možno ho považovat – jakkoli to zní provokativně – za zakladatele brněnské operetní kritiky.“¹²

3.2. Soubor v první polovině 20. století

Sezóna 1918/1919 byla významným mezníkem pro zpěvoherní soubor, neboť v této sezóně došlo k rozdělení souboru na činohru a zpěvohru. Již před tímto dělením někteří herci účinkovali více v činohře či zpěvohře, ale umělecký soubor byl jenom jeden. V tomto

10 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 4.

11 ŠULC, Miroslav. *Česká operetní kronika 1863-1948*. Praha: Divadelní ústav, 2002. ISBN. 80-7008-121-X, s. 51.

12 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 5.

období bylo angažováno v celém divadle asi padesát umělců (činohra, zpěvohra, opera), divadelní sbor a orchestr měl pouhých dvanáct členů. Zpočátku repertoár tvořily zejména operety zahraničních autorů, české operety byly ve výrazné menšině. Zlom nastal až při provedení *Polské krve* Oskara Nedbala, která zaznamenala velký úspěch.¹³

Nepřehlédnutelnou osobností brněnské operety byl Oldřich Nový, který do souboru přišel z Ostravy v roce 1919 a hned od počátku měl v souboru významné postavení. K jeho nejvýraznějším rolím patřily: *Bolo – Polská krev*, *princ Nanki-Poo – Mikádo*, *Célestin – Mam'zelle Nitouche*. Když odešel šéfrežisér divadla Vladimír Marek do Prahy, byl Oldřich Nový pověřen ředitelem Václavem Štechou funkcí režiséra. Nový se ujal svého poslání velmi aktivně a pokusil se pro brněnskou operetu vytvořit nové podmínky, ve kterých se na rozdíl od nablýskané Prahy snažil spíše o komorní žánr a také ho zaujal šanson. Oldřich Nový poté pokračoval od sezóny 1925/1926 jako šéfrežisér. Uváděl jak operety klasické, tak brněnské kusy. Například revue *Z Brna do Brna* se setkala s vynikajícím přijetím publika a vyžádala si na 200 repríz. O popularitu této revue se také zasloužil Valentin Šindler, který byl členem operního souboru a ztvárnil postavu strážníka Matěje Křópara z Brochovan. Další pokusy o revue s podobnou tematikou (např. *Ide Maryna*) už ovšem nebyly tak úspěšné. Nový se poté nadále po celou dobu svého působení v Brně snažil o podporu brněnských inscenací. To pomohlo vytvoření trojice autorů Bohumír Polách, František Kozík-Žalman (libreta, texty) a Jaromír Weinberger (hudba), kteří vytvořili díla reformního typu v rámci hudebně zábavního divadla před 2. světovou válkou. Všechny tyto brněnské snahy s připočtením veseloher Oldřicha Nového vedly k vytvoření typicky brněnského operetního stylu, který se značně odlišoval od stylu pražského. Oldřich Nový odešel z Brna v roce 1935, v době jeho největší slávy. Poté se však do Brna často vracel, ať už jako herec nebo režisér.¹⁴

Nástupcem Oldřicha Nového na postu šéfrežiséra operety se stal Karel Smažík, který však vedl operetu klasičtější směřem. Dále se režii ujímali také dramaturg Vilém Skoch, textař Bohumír Polách a František Paul, který byl v Brně dva roky a poté odešel kvůli lepším podmínkám do Prahy. Bylo zřejmé, že po odchodu Oldřicha Nového se brněnská opereta začala ubírat pražským směrem.¹⁵

Sezóna 1939/1940 byla ve znamení českých autorů. Tím, že bylo Brno čím dál tím více germanizováno, představovala také česká zpěvohra jistý výraz odporu. První sezóna dokonce protektorátu tedy poskytla deset premiér českých autorů a jen dvě premiéry autorů zahraničních. Do poloviny roku 1941 si vedla brněnská opereta poměrně dobře, tak jako u většiny zpěvoherních souborů zaznamenávala zvýšení počtu diváků, ovšem podzim roku 1941 znamenal velký zlom, neboť byl vydán zákaz provozování divadelních představení (od 12. listopadu 1941 - vydaný brněnským gestapem). Zpěvohru v této zlé době vedl Rudolf Lampa a v sezóně 1941/1942 stihli provést pouze dvě premiéry. Opět se mohlo v brněnských divadlech hrát od 15. března 1943. Pod křídly akce Národní odborové ústředny zaměstnanecké s názvem *Radost ze života* začal fungovat brněnský zpěvoherní

13 ŠULC, Miroslav. *Česká operetní kronika 1863-1948*. Praha: Divadelní ústav, 2002. ISBN. 80-7008-121-X, s. 115 – 118.

14 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 25.

15 Tamtéž, 29.

soubor, který vedl podnikatel Antonín Fencl. Až do definitivního uzavření divadel na podzim 1944 se hrálo v divadle na Veveří a v Typosu. V tomto mezidobí připravil soubor necelých dvacet operetních představení a několik koncertů.¹⁶

„V poválečné situaci netrvala obnova divadelního provozu příliš dlouho. Prodaná nevěsta se hrála – opět v divadle Na hradbách – už 25. května 1945, a to v naprosto nových podmínkách. Poprvé v historii dosáhlo české divadlo v Brně monopolního postavení.“¹⁷ Po skončení druhé světové války dostalo divadlo na našem území nový směr. Kýč a nevкус některých operetních představení byl považován za přežitek a mělo docházet k čím dál většímu demokratickému a socialistickému nasměrování naší divadelní kultury. Právě kvůli těmto požadavkům neměla opereta po válce vůbec lehkou pozici a byla pod kritikou divadelních publicistů. Základní kámen nespokojenosti spočíval v tom, že opereta byla spojena s náměty ze života společenských příživníků, jejími hlavními postavami jsou představitelé vysoké buržoazie či smetánky. Což bylo považováno za starý, odumírající svět.¹⁸

K obnovení zpěvoherního souboru došlo v sezóně 1945/1946 uvedením *Fidlovačky* (J. K. Tyl), což bylo později než činohra a opera, neboť tyto soubory obnovily svůj provoz již na jaře roku 1945. Hrály se zejména klasické tituly a do vedení opět usedl František Paul. V této době se také objevují domácí tituly, ale tyto ustrnuly spíše ve starých konvencích a nespĺňovaly nové požadavky ze strany odborné kritiky. Toto období provázela řada změn, především personálního charakteru, a to jak na úrovni samotných výkonných umělců, tak i v řadách vedení souboru.¹⁹

3.3. Soubor ve druhé polovině 20. století

Nástup komunistického režimu v únoru roku 1948 ovlivnil nejen běžný život obyvatel republiky, ale také chod a dramaturgii divadel. Také brněnská opereta se potýkala s řadou změn, jak po stránce personální, tak i repertoárové. Aby si opereta udržela své publikum, byla nucena ke zvýšení umělecké produkce. Uváděly se jak původní novinky, tak i sovětské operety, které byly na repertoáru všech tehdejších divadel v Československu. Sovětská opereta byla tvořena podle ověřených sovětských vzorů. Nápěvy byly melodické a zpěvné, ale umělecká kvalita libret nebyla příliš na výši. I přesto se sovětská opereta po jistou řadu let držela jako hlavní představitel operetního repertoáru v Brně. Dále se také na repertoáru objevily inscenace autorů z různých zemí „socialistického bloku“. I když uvádění původních novinek těsně po komunistickém převratu nedosáhlo přílišného úspěchu, byla tato snaha dále podporována. To dalo vzniknout autorské dvojici Miloš Machek a Miloš Slavík. Oba byli členové souboru a jejich tvorba se jasně zapsala do historie brněnské původní operety.²⁰

V šedesátých letech zaznamenal zpěvoherní soubor novou vlnu zájmu diváků. A to zejména kvůli tomu, že se začala pozvolna uvolňovat dramaturgie souboru, ale také díky samotnému vývoji zpěvoherního divadla jako žánru, který mimo jiné začala ovlivňovat pop

16 Tamtéž, s. 30.

17 Tamtéž, s. 36.

18 Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB články. Z historie uměleckých souborů. NDB. Zpěvohra. <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/zpevohra>

19 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 37 – 39.

20 Tamtéž, s. 40.

music a napomáhala ke zvyšující se popularitě tohoto divadelního odvětví. Těmto novým obzorům brněnské zpěvohry také napomohla změna ve vedení Státního divadla v Brně, kde na místě uměleckého vedoucího souboru začal působit Karel Šeda a místo dramaturga obsadil PhDr. Ivo Osolobě. Režisérské pozice v té době zastávali Rudolf Lampa, Rudolf Kulhánek a Stanislav Fišer a na dirigentském postu byli Arnošt Moulík a Jiří Karásek. Také umělecký soubor se postupně omlazoval a proměňoval a s tím přicházeli nové herecké a pěvecké osobnosti. Díky všem těmto okolnostem byla brněnská zpěvohra jedna z nejvíce pokrokových v celém Československu a odehrála se zde řada premiér nově přichozích inscenací. Mezi tyto premiéry patřily zejména muzikály ať už zahraniční, tak i domácí. Muzikály postupně začaly tvořit významný pilíř repertoáru brněnské zpěvohry. Druhým pilířem samozřejmě zůstávaly operety, ať už klasické či domácí meziválečné. Tomuto období tvůrčí kreativity a úspěšnosti souboru jistě pomohl dramaturg, režisér, překladatel a divadelní teoretik Ivo Osolobě, který působil ve vedení souboru v letech 1953-1989 a mezi jeho základní stanoviska patřilo, že opereta je rovnocenná s operou.²¹

V sezóně 1970/1971 začalo v divadlech po celém Československu docházet k normalizačním tlakům. Ačkoliv na tom byla nejhůře činohra i vedení operety se snažilo zbytečně nevyčnívat. Přestože se v Brně nadále uváděly i americké muzikály, hlavní těžiště repertoáru se opět vrátilo k osvědčeným klasickým titulům. Také se kvůli normalizačním požadavkům začaly opět objevovat sovětské tituly. Pozadu však nezůstávaly ani původní novinky. Během sedmdesátých let se na místě šéfa operety po Karlu Šedovi vystřídali Rudolf Kulhánek a Miroslav Hoňka.²²

„Dramaturgicky působí osmdesátá léta poněkud neurovnaně. Ucelená muzikálová linie je přerušena, na repertoár se vrací znovu sovětská opereta...“²³ V roce 1982 nastoupil na pozici šéfa zpěvohry Jaroslav Vojáček, který přijal režiséry Františka Preislera a Evu Deákovou. Během Vojáčkova působení proběhl pokus o kooperaci zpěvohry s činohrou provedením *Fidlovačky* J. K. Tyla, ale tato spolupráce nebyla nikterak významná. Již v sezóně 1984/1985 vystřídal Vojáčka, po jeho odvolání z funkce, člen hereckého souboru Milan Pokorný, za jehož pětileté éry došlo ke vzniku *Divadélka* o páté ve foyeru divadla *Reduta* a v roce 1988 *Klubu přátel operety*. Jeho dramaturgie byla poměrně pestrá. Od sovětské operety, přes starší hru brněnských autorů *Machka a Slavíka*, dále pak operety pro pamětníky až po novou tvorbu. Po sametové revoluci docházelo ke změnám ve vedení divadla i zpěvohry. Milan Pokorný skončil k 1. 1. 1990. A také dramaturgie se začala orientovat jiným směrem, i když zdaleka ne tak zásadně jako tomu bylo například v činohře. I samotný název divadla se ze Státního divadla změnil dočasně na *Zemské divadlo* a poté od prosince roku 1992 na *Národní divadlo Brno*.²⁴

21 Tamtéž, s. 42 – 45.

22 Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB články. Z historie uměleckých souborů. NDB. Zpěvohra. <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/zpevohra>

23 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 53.

24 Tamtéž, s. 54 – 55.

4. Vývoj operety po roce 1989

„Devadesátá léta přinesla demokracii. Politická témata přestala být aktuální, česká divadla se už nedokázala vyjádřit k současným politickým záležitostem a upadla do velké krize.“²⁵

K 1. lednu 1990 odešel z vedení zpěvohry Milan Pokorný a na jeho místo nastoupil dirigent Jiří Karásek, který však náhle zemřel. Jeho místo přebíral Rakušan Alfréd Mayer, který se snažil o uvádění klasických operet, jež se studovaly i v německém jazyce. Dalším šéfem se stal František Zacharník, jenž byl ve vedení do roku 2002. Dramaturgem byl od roku 1989 Vojen Drlík a dirigentský post zastávali Arnošt Moulík a Igor Rusinko. I nadále v repertoáru převažovaly klasické operety, na výsluní se ovšem dostávaly muzikály, které si zasluhovaly čím dál tím více pozornosti publika. Soubor zpěvohry také ovlivnilo přestěhování do Mahenova divadla v roce 1993, neboť Reduta byla pro špatný stav uzavřena. Jelikož byla pouze dvě divadla na čtyři soubory (opera, balet, činohra, zpěvohra), byly omezeny počty premiér u každého ze souborů. Předposledním šéfem se stal roku 2002 Jiří Horký, ale to už bylo téměř zřejmé, že zpěvoherní soubor nebude moci na scéně Národního divadla setrvat. Posledním vedoucím byl Igor Ondříček, který se pozice ujal v srpnu roku 2003, kdy už ovšem bylo o přesunutí souboru do Městského divadla rozhodnuto a k 1. lednu 2004 se zpěvoherní soubor stal jeho součástí.²⁶

4.1. Sezóna 1989/1990

Přelom desetiletí byl ve vztahu k brněnské zpěvohře ve znamení odchodu řady významných osobností. Za novým angažmá odešel do Prahy dirigent Arnošt Moulík, v květnu 1990 náhle zemřel dirigent a šéf Jiří Karásek a již od počátku sezóny užíval důchodu dlouholetý dramaturg Ivo Osolobě. Nutno dodat, že odchod těchto tří velikánů se do brněnského kulturního prostředí promítl dosti značně. Na penzi odešli někteří sólisté V. Butorová, V. Francová, O. Haasová, J. Brož a také tenorista A. Julínek. Místo nich nastoupili mladí nadějní umělci jako sopranistka Nad'a Bláhová, režisér Jan Štych ml. a barytonista Jiří Dočkal. Významnou ztrátu pro soubor znamenal odchod sólistky Evy Veškrnové.²⁷

V této sezóně se vystřídali dva umělečtí šéfové. Prvním z nich byl Milan Pokorný, který i přes absolvování úspěšného „západního“ turné s koncertem Vivat Offenbach, ukončil svou funkci k 31. prosinci 1989. Po něm nastoupil Jiří Karásek, kterého ovšem zasáhla nečekaná smrt. Na pozici dramaturga byl v této době Vojen Drlík, režisérem se stal Jan Štych ml. a asistentem režie byl Stanislav Fišer. Dirigentský post až do své smrti zastával Jiří Karásek a s ním Igor Rusinko. Jako sbormistr působil Emil Skoták. Taneční oblast zpěvohry zaštiťovaly choreografka Vladimíra Kartousová, její asistentka Jitka Pluháčková a taneční pedagožky

25 TRÁVNÍČKOVÁ, Jitka. *Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy, 2010, s. 15.

26 Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB články. Z historie uměleckých souborů. NDB. Zpěvohra. <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/zpevohra>

27 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 55.

Erika Kubálková a Marie Mrázková. V této sezóně byl hlasovým pedagogem Vilém Příbyl, ale od další sezóny byla tato pozice zrušena a již nikdy nebyla obnovena.²⁸

V této sezóně připravila opereta šest nových inscenací.

Šest žen

Premiéra: 28. září 1989, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: Revue, Autor: Jiří Suchý, Jiří Šlitr
Kytice

Premiéra: 20. října 1989, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: Revue, Autor: Karel Jaromír Erben, Jiří Suchý, Ferdinand Havlík

Ať žije Offenbach!

Premiéra: 25. ledna 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: koncert, Autor: Jacques Offenbach

Filozofská historie

Premiéra: 2. března 1990, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Zdeněk Petr

Ptáčník

Premiéra: 25. května 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: Carl Zeller

Nepřítel hudby

Premiéra: 29. června 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: Richard Genée

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 1.

4.2. Sezóna 1990/1991

Od 8. října 1990 byl novým uměleckým šéfem zpěvohry Rakušan Alfred Mayer, který nastoupil v ne příliš přívětivém období, kdy zpěvohra zaznamenala pokles publika. Poprvé se také objevily pochybnosti o životaschopnosti operetního žánru. Mayer v dramaturgii užíval klasických titulů a také začal hojně využívat hostujících umělců. „Vnesl do divadelního provozu zkušenosti a praktiky podnikového managementu i představy vycházející ze

28 Archiv Národního divadla v Brně. Přehled vedení Zpěvohra/Hudební divadlo 1989-2003, soubor Excel.

zahraničních poměrů, jimž se celá společnost začala tu rychleji, tu pomaleji přizpůsobovat.“²⁹
Díky jeho nadšení a dokonce finanční podpoře se však podařilo diváky přilákat zpět.³⁰

Jako dramaturg nadále působil Vojen Drlík a jako režisér Jan Štych ml. Funkci asistenta režie zastával do 31. 12. 1990 Stanislav Fišer. Po jeho odchodu byla funkce asistenta režie neobsazena až do sezóny 1992/1993. Jako dirigenti se představili Igor Rusinko a Tomáš Koutník (ten však jen od 1. ledna do 31. března 1990). Od této sezóny již nikdy nebyla obsazena funkce hlasového pedagoga a v této sezóně neměla zpěvohra ani svého sbormistra. Choreografku zpěvohry Vladimíru Kartouzovou vystřídal Jiří Kyselák, který byl šéfem baletní složky zpěvohry až do jejího převedení do Městského divadla k 1. lednu 2004. Další osobnosti tanečního oddělení byly taneční pedagožky Erika Kubálková a Marie Mrázková a asistentka choreografie Jitka Pluháčková (do 24. prosince 1990), jejíž post už také nebyl nikdy obsazen (s výjimkou krátkého působení Antonie Školařové v sezóně 1999/2000).³¹

Bylo uvedeno celkem pět nových titulů.

Krásný podzim

Premiéra: 28. září 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: zpěvohra, Autor: Robert Stolz

Kouzelná dvířka

Premiéra: 20. října 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: zpěvohra, Autor: Jitka Škápíková, Emil Skoták

Musical - Superstar

Premiéra: 9. února 1991, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: koncert

Žebravý student

Premiéra: 8. března 1991, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Karl Millöcker

Podskalák

Premiéra: 24. května 1991, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: František Ferdinand Šamberk, Karel Hašler

29 PUKLOVÁ, Alexandra. *Almanach Národního divadla v Brně 1984-1994*. Brno: Národní divadlo v Brně, 1994, s. 40.

30 Tamtéž, s. 40.

31 Archiv Národního divadla v Brně. Přehled vedení Zpěvohra/Hudební divadlo 1989-2003, soubor Excel.

4.3. Sezóna 1991/1992

V této sezóně došlo k tomu, že byl zrušen post stálého režiséra a již nikdy nebyl obnoven. Jan Štych ml. tedy opustil soubor, i když nadále spolupracoval s Národním divadlem, ať už v režii oper či operet. Vedení souboru zůstalo nezměněno a i dirigent Igor Rusinko si udržel svoji pozici, kterou zastával po všechny zbylé sezóny zpěvohry v Národním divadle. Novou tváří souboru byla Zdena Hanzlovská, která se k 1. prosinci 1991 stala taneční pedagožkou a zůstala jí rovněž až do konce zpěvohry při Národním divadle. Nadále pokračovala snaha uměleckého šéfa souboru Alfreda Mayera o zvyšování kvality inscenací a získávání si pozornosti a zájmu v rámci celé republiky.³²

Tato sezóna představila šest premiér.

Země úsměvů

Premiéra: 27. září 1991, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

Netopýr

Premiéra: 1. listopadu 1991, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: Johan Strauss

Perníková chaloupka

Premiéra: 6. prosince 1991, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: zpěvohra, Autor: Engelbert Humperdinck

Paganini

Premiéra: 21. února 1992, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

Cikánský baron

Premiéra: 24. dubna 1992, Budova: Janáčkovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Johann Strauss

Čarodějky

Premiéra: 12. června 1992, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: revue, Autor: Jiří Suchý, Ferdinand Havlík

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 3.

4.4. Sezóna 1992/1993

Také v tomto období nedošlo k výraznějším změnám v personálním obsazení vedení souboru. Objevila se zde však dvě nová jména. A to Jiří Tauber, který se stal asistentem režie

³² Tamtéž.

a byl jím až do 15. října 1998, a dále pak Irena Pluháčková, která působila jako sbormistryně po tři sezóny.³³

Tato sezóna byla v divadle Reduta pro operetu poslední, neboť budova byla v havarijním stavu a také technické parametry již absolutně nedostačovaly požadavkům doby. Dospělo se tedy k rozhodnutí budovu uzavřít. „Nutné uzavření Reduty v červnu roku 1993, vzhledem k chátrajícimu stavu budovy, přineslo velkou ránu celému souboru. Vždyť ten v této divadelní budově působil celých 48 let.“³⁴ Jako poslední zde byl uskutečněn koncert melodií Johanna Strausse dne 26. června 1993. Poté se soubor přestěhoval do Mahenova a Janáčkova divadla, což vedlo ke snížení počtu představení, neboť pro čtyři soubory (opera, balet, činohra, zpěvohra) byly jenom dvě scény. V tomto stavu setrval soubor až do svého převedení do Městského divadla, protože Reduta byla opět otevřena až v roce 2005, kdy byl soubor již součástí Městského divadla.³⁵

Uvedeno bylo pět inscenací.

Dům u tří děvčátek

Premiéra: 2. října 1992, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: Franz Schubert, Heinrich Berté

Mauglí

Premiéra: 27. listopadu 1992, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: muzikál, Autor: František Zacharník, Karel Cón, Rudyard Kipling

Vídeňská krev

Premiéra: 29. ledna 1993, Budova: Janáčkovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Johann Strauss

Tenor na roztrhání

Premiéra: 26. února 1993, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: hra se zpěvy, Autor: Kenneth Ludwig

Čardášová princezna

Premiéra: 23. dubna 1993, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Imre Kálmán

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 4.

³³ Tamtéž.

³⁴ TRÁVNÍČKOVÁ, Jitka. *Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy, 2010, s. 16.

³⁵ DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 59.

4.5. Sezóna 1993/1994

„Tato sezóna se stala přelomem v dosavadní historii souboru. Od uzavření budovy Reduty (1993) se činnost Hudebního divadla přenesla plně do prostor hudebnímu žánru určených a odpovídajících i požadavkům publika: do Mahenova a Janáčkova divadla. Projevilo se to v diváckém ohlasu, ve směřování repertoáru a v nárocích na umělecké síly a výkony. Stalo se v době, kdy zájem o syntetické divadlo a divadlo jako velkou podívanou je všeobecný. V tom je velká příležitost pro žánr, soubor a konec konců i pro celou brněnskou a jihomoravskou kulturní veřejnost.“³⁶

V této sezóně došlo ke střídání na postu uměleckého šéfa. Alfreda Mayera nahradil František Zacharník, který poté tuto funkci zastával devět let. Zpětně lze označit Mayerovo tříleté vedení pozitivně, neboť navrátil souboru alespoň částečně jeho dřívější prestiž a dokonce se dá říci, že některé klasické operety měly srovnatelnou úroveň se zahraničními inscenacemi (i když ne po všech stránkách). Také se započal open-air projekt operety na Špilberku, kterým se později inspirovala filharmonie či operní produkce. Tímto však Alfred Mayer soubor zcela neopustil a působil v něm další dvě sezóny jako dirigent.³⁷

V klasických operetách František Zacharník neangažoval na rozdíl od svého předchůdce tolik hostujících sólistů a počítal převážně s místními umělci. To již však neplatilo pro režiséry, u nichž zůstalo hostování zachováno. Také v oblasti muzikálu, který začínal postupně nabývat na síle, byla řada hostů, kteří byli orientováni převážně na tento žánr. Hned zpočátku svého působení přijal Zacharník opět sólistu Milana Rudoleckého, který se postupně vypracoval ve významnou osobnost souboru. Postupně přibývaly další významné osobnosti jako například Jana Botošová, Martina Severová, Rastislav Gajdoš či Radim Sasínek. Hned ve své první šéfovské sezóně angažoval od 1. dubna 1994 dirigenta Arnošta Moulíka, který soubor opustil v roce 1988 kvůli pražskému Hudebnímu divadlu v Karlíně. Ten v Brně zůstal až do 31. prosince 2000.³⁸

Již zmiňovaný přesun z Reduty vedl k tomu, že se snížil počet představení a dramaturgie se musela ubírat k osvědčeným a kvalitním titulům, neboť si vedení nemohlo dovolit neúspěch. Přemístění do Mahenova divadla mělo však i výhody. Tím, že se soubor střídal s činohrou, hrál tedy každý soubor o něco méně a bylo tedy lehčí zaplnit hlediště. Další výhodou byl lepší technický stav a vybavení divadla, tudíž lepší podmínky pro technické efekty a celkové zázemí souboru.³⁹

Tuto sezónu bylo uvedeno pět známých atraktivních titulů.

Veselá vdova

Premiéra: 24. září 1993, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

My fair lady

36 PUKLOVÁ, Alexandra. *Almanach Národního divadla v Brně 1984-1994*. Brno: Národní divadlo v Brně, 1994, s. 40.

37 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 58.

38 Tamtéž, s. 58.

39 Tamtéž, s. 59.

Premiéra: 18. října 1993, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Alan Jay Lerner, Frederick Loewe

Hraběnka Marica

Premiéra: 17. prosince 1993, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Imre Kálmán
Noc v Benátkách

Premiéra: 11. března 1994, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Johann Strauss

Hello, Dolly!

Premiéra: 27. května 1994, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Michael Stewart, Jerry Herman

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 5.

4.6. Sezóna 1994/1995

V této době došlo k některým personálním změnám. Byl angažován sbormistr Petr Kolař od 21. listopadu 1994, který působil v souboru až do roku 2002 (s přestávkou od 15. března 1997 do 15. dubna 1998). Avšak tuto sezónou ukončil své působení v souboru dirigent a dřívější umělecký šéf Alfred Mayer a také sbormistryně Jitka Pluháčková.⁴⁰

„Ve velkých produkcích a ve velkém prostoru se nedala zastříti kvantitativní i kvalitativní manka pěveckého sboru, zvláště když jeho práce trpěla častým střídáním sbormistrů. A tak ačkoli byla zpěvohra stále vnímána především jako těleso reprezentující klasickou operetu, od poloviny devadesátých let produkce operetních inscenací stagnuje, zatímco muzikálových očividně roste. Počtem muzikálových titulů na repertoáru se zpěvohra řadí mezi největší muzikálové scény v republice.“⁴¹

V dramaturgii nadále pokračoval trend uvádění lákavých titulů.

Soubor připravil šest premiér.

Orfeus v podsvětí

Premiéra: 30. září 1994, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jacques Offenbach

Král tuláků

Premiéra: 16. prosince 1994, Budova: opereta, Žánr: Janáčkovovo divadlo, Autor: Rudolf Friml

40 Archiv Národního divadla v Brně. Přehled vedení Zpěvohra/Hudební divadlo 1989-2003, soubor Excel.

41 PROKEŠ, Zdeněk. *Almanach Národního divadla v Brně 1994-2004*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2004, s. 70.

Na tý louce zelený

Premiéra: 24. února 1995, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: zpěvohra, Autor: Jára Beneš

Sugar

Premiéra: 19. května 1995, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill

40 stupňů ve stínu (110 in the Shade)

Premiéra: 1. června 1995, Budova: Malá scéna Mahenova divadla, Žánr: muzikál, Autor: Harvey Schmidt

Malý Abner (Li'l Abner)

Premiéra: 1. června 1995, Budova: Malá scéna Mahenova divadla, Žánr: muzikál, Autor: Gene de Paul

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č.

4.7. Sezóna 1995/1996

V této sezóně a následně pak i v sezónách dalších byla přijata nová struktura členění divadelní sezóny do několika oddílů, o které se spekulovalo již delší dobu. Kromě běžného provozu souboru byly vytyčeny tyto významné akce, které provázely celou sezónu. „Do větší šíře se rozvinuly aktivity spojované se jménem souboru. V roce 1995 se podařilo poprvé uspořádat přehlídku operetních a muzikálových inscenací (Dny operety a muzikálu, posléze Defilé) a oživit tak starou tradici festivalů tzv. zábavněhudebního divadla ještě z let předpřevratových.“⁴²

Začátek divadelní sezóny tedy ve městě otevíraly Dny operety a muzikálu, dále pak následovaly Vánoce s operetou, neoficiální operetní přehlídka domácí produkce, také její obdoba pro muzikálové tituly pod názvem Muzikáles (někdy byl přizván i hostující soubor) a konec sezóny v podobě Zpívajícího Špilberku, kde se uváděla jak jednotlivá představení, tak i komentované koncerty.⁴³

Tuto sezónu nedošlo k žádným personálním změnám a byly uvedeny čtyři premiéry:

Polská krev

Premiéra: 6. října 1995, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Oskar Nedbal

Giuditta

Premiéra: 15. prosince 1995, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

42 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 58.

43 Tamtéž, s. 49.

Sweet Charity

Premiéra: 8. března 1996, Budova: Mahenovo Divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Neil Simon, Cy Coleman, Dorothy Fieldsová

Kat a blázen

Premiéra: 7. června 1996, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: hra se zpěvy, Autor: Jiří Voskovec, Jan Werich

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 7.

4.8. Sezóna 1996/1997

Od 1. února 1997 do souboru přibyl sbormistr Filip Macek, který zde působil do 15. dubna 1998. Jinak v personálním obsazení zůstalo vše při starém. I v této sezóně byly stejně jako v roce minulém uvedeny čtyři nové inscenace. Dále tedy pokračoval trend uvádění menšího počtu premiér, než bývalo dříve zvykem, a to zejména kvůli stísněným podmínkám v Mahenově divadle, což zpěvohernímu souboru příliš neprospívalo a přineslo čím dál tím častější debaty o možném přesunu do Městského divadla.⁴⁴

Bandité

Premiéra: 11. října 1996, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jacques Offenbach

Netopýr

Premiéra: 13. prosince 1996, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Johann Strauss

Rose Marie

Premiéra: 14. března 1997, Budova: Janáčkovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Rudolf Friml, Herbert Stothart

Tuže pyšná princezna

Premiéra: 30. května 1997, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: František Zachárník, Karel Cón

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 8.

44 Tamtéž, s. 59.

4.9. Sezóna 1997/1998

Tato sezóna nepřinesla žádné změny po stránce personální a počet premiér byl opět totožný – čtyři. V tomto období se nejeví žádná významná událost. Uvedeny byly tři operety a jeden muzikál.⁴⁵

Uličnice

Premiéra: 21. listopadu 1997, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jára Beneš

Hraběnka Marica

Premiéra: 9. ledna 1998, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Imre Kálmán

Lod' komediantů

Premiéra: 27. února 1998, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Jerome Kern, Oscar Hammerstein II.

Ples v hotelu Savoy

Premiéra: 22. května 1998, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Paul Abraham

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 9.

4.10. Sezóna 1998/1999

Tuto sezónu došlo ke střídání na pozici asistenta režie. K 15. říjnu 1998 opustil tento post Jiří Tauber a jeho místo převzala Radmila Merlíčková, která již předtím působila jako členka souboru. Zajímavostí je, že na konci této sezóny byla vydána jediná samostatná ročenka zpěvoherního souboru.⁴⁶

„Přesto by alespoň v náznaku neměla zůstat stranou některá fakta shrnujícího rázu. Alespoň na počátku by mělo být řečeno, že žánr (pro který nemá čeština výstižný souhrnný název) hudebnězábavného divadla prožívá především díky své muzikálové odnoži v posledních letech neobyčejný rozmach. Není zdaleka jisté, zda je tento rozmach současně rozmachem divadla, zdali neoslovují nové produkce jiné skupiny populace, nežli ty, které navštěvují divadlo, není tedy jisté, zdali existuje přímá souvislost mezi repertoárovým divadlem a rozkvětem komerčního muzikálu. Během posledních desíti let se ale nezávisle na této skutečnosti neobyčejně mnoho změnilo. V operetě (a muzikálu) nebo opačně v muzikálu (a operetě) se víc a víc prosazují výrazní interpreti, obnovuje se pojem (a kult) hvězdy, zkrátka roste význam

45 Archiv Národního divadla v Brně. Přehled vedení Zpěvohra/Hudební divadlo 1989-2003, soubor Excel.

46 Tamtéž.

velké umělecké osobnosti. S tím souvisí proměny inscenačních týmů, střídání hostujících umělců a otevření repertoáru.“⁴⁷

Stejně jako v předchozích třech sezónách byly uvedeny čtyři (tentokrát opravdu velmi lákavé) tituly:

Limonádový Joe

Premiéra: 25. září 1998, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: zpěvohra, Autor: Jan Rychlík, Vlastimil Hála, Jiří Brdečka

Mam'zelle Nitouche

Premiéra: 27. listopadu 1998, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Hervé

Jižní Pacifik

Premiéra: 26. února 1999, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Richard Rodgers, Oscar Hammerstein II.

Cikánská láska

Premiéra: 11. června 1999, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 10.

4.11. Sezóna 1999/2000

V novém tisíciletí začaly nabývat diskuze o existenci zpěvoherního souboru na čím dál tím větší síle. Do debaty se začali angažovat členové souboru, veřejnost i vedení města, neboť padly návrhy i o úplném zrušení souboru. Atmosféra kolem operety začala být více a více napjatá a její budoucnost nejistá. „Přelom do nového století a nového tisíciletí je historickým přelomem i v osudech souboru.“⁴⁸

Osazenstvo souboru zůstalo stejné, jenom byla po krátkou dobu (1. dubna – 30. června 2000) angažována Antonie Školařová jako asistentka choreografie.⁴⁹

Soubor nastudoval tři inscenace:

Bratránek z Batávie

47 DRLÍK, Vojen (red.). *Ročenka Národního divadla v Brně, sezóna 1998/99*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2000, s. 5.

48 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 61.

49 Archiv Národního divadla v Brně. Přehled vedení Zpěvohra/Hudební divadlo 1989-2003, soubor Excel.

Premiéra: 19. listopadu 1999, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Eduard Künneke

Klec bláznů

Premiéra: 10. března 2000, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Jerry Herman, Harvey Fierstein

Paní Marjánka, matka pluku

Premiéra: 19. května 2000, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: hra se zpěvy, Autor: Josef Kajetán Tyl

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 11.

4.12. Sezóna 2000/2001

Změna v této sezóně nastala jenom v tom, že k 31. prosinci 2000 opustil soubor dirigent Arnošt Moulík.

Dále však pokračovaly debaty o budoucnosti souboru, ale ještě nebylo zřejmé, kam jeho cesty povedou. Velká část souboru a také veřejnost si myslela, že tyto snahy nebudou uskutečněny a krize se postupně urovná. Avšak odborná kritika, která obviňovala soubor z umělecké stagnace, hovořila velmi nepříznivě: „... v nejostřejší podobě se tento problém projevil při představeních v Janáčkově divadle, kde se hudební kvality zpěvoherního a operního souboru dostávaly do přímé konfrontace. Zatímco opera přizpůsobila populárnímu programu, který se stal základem jejího programu, i výběr uměleckých sil, většinou zahraničních, zpěvohra zachovávala praxi minulosti a kvalitní a mediálně známé umělce zvala spíše výjimečně.“⁵⁰

Nastudovány byly tři premiéry:

Polská krev

Premiéra: 15. září 2000, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Oskar Nedbal

Pařížský život

Premiéra: 17. listopadu 2000, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jacques Offenbach

Zorba

Premiéra: 23. února 2001, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Joseph Stein, Fred Ebb, John Kander

50 PROKEŠ, Zdeněk. *Almanach Národního divadla v Brně 1994-2004*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2004, s. 70.

U Bílého koníčka

Premiéra: 11. května 2001, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Ralph Benatzky

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 12.

4.13. Sezóna 2001/2002

V této sezóně se stal dramaturgem člen souboru Jiří Horký (od 1. března 2002), do konce sezóny tedy působili v souboru dramaturgové dva (Vojen Drlík). K další personálním změnám nedošlo.⁵¹

Nicméně situace kolem operety začala být velmi nepříznivá a tlak hlavně ze strany vedení divadla a města sílil. Byly vypracovány různé koncepce a dokumenty ohledně budoucího nasměrování souboru (např. koncepce režiséra Radka Balaše, která chtěla docílit propojování souborů Národního divadla a vytvoření moderního muzikálového divadla). Přestože soubor nově nastudoval pouze dvě muzikálové inscenace, měl stále plno a také zájem diváků o operetu byl pořád vysoký.⁵²

Zpívání v dešti

Premiéra: 16. listopadu 2001, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Betty Comden, Adolph Green, Arthur Freed, Nacio Herb Brown

Muž z kraje La Mancha

Premiéra: 1. března 2002, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Mitch Leigh, Dale Wasserman, Joe Darion

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 13.

4.14. Sezóna 2002/2003

V tomto období vrcholilo rozhodování o osudu souboru, které provázely bouřlivé emoce jak v samotném souboru, tak i u veřejnosti. Závěrečný výsledek byl ten, že na podzim roku 2002 padlo konečné rozhodnutí o přesunu souboru do Městského divadla, které se začalo výrazně prosazovat v uvádění muzikálových představení a také zahájilo stavbu nové moderní hudební scény. Město Brno, jež je zřizovatelem obou divadel, tedy definitivně rozhodlo, že k 31. prosinci 2003 bude soubor přesunut do Městského divadla. Atmosféra v souboru byla velmi napjatá, všichni se báli o svou budoucnost a skličovala je velká nejistota.⁵³

51 Archiv Národního divadla v Brně. Přehled vedení Zpěvohra/Hudební divadlo 1989-2003, soubor Excel.

52 TRÁVNÍČKOVÁ, Jitka. *Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy, 2010, s. 22.

53 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 61.

Co se týče vedení souboru, byl po devíti letech vystřídán na postu uměleckého šéfa zpěvohry František Zacharník. Novým vedoucím se stal Jiří Horký. Také byl přijat dirigent Jiří Petrdlík (od 3. října 2002) a Petra Kolaře vystřídal na postu sbormistra Jana Hrušková.⁵⁴

Byly nastudovány tyto tři inscenace:

Kristián

Premiéra: 8. listopadu 2002, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Václav Matějka, Zdeněk Barták

Krásná Helena

Premiéra: 21. února 2003, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jacques Offenbach

Divotvorný hrnec

Premiéra: 13. června 2003, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Edgar Yip Harburg, Fred Saidy, Burton Lane, Jiří Voskovec, Jan Werich

Inscenační týmy a obsazení jednotlivých inscenací viz příloha č. 14.

4.15. Sezóna 2003/2004

„Ve druhé polovině roku 2003 přebírá vedení souboru člen Městského divadla (a úspěšný představitel ústřední role v muzikálu Zpívání v dešti) Igor Ondříček, jehož úkolem je vytvořit podmínky pro plynulý přechod souboru do nové organizace a nastartovat studium nové premiéry v nové organizaci a umělecké konstelaci.“⁵⁵ Opereta tedy 31. prosince 2003 v Národním divadle po více než sto letech skončila.

4.16. Členové souboru k 31. prosinci 2003

Soubor zpěvohry se k 31. prosinci 2003 skládal z těchto složek: vedení souboru, sólisté, sbor, balet, orchestr a umělecko-techničtí pracovníci.

54 Archiv Národního divadla v Brně. Přehled vedení Zpěvohra/Hudební divadlo 1989-2003, soubor Excel.

55 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 61.

Zde na tomto místě je přehled vedení a sólistů zpěvohry. Zbylí zaměstnanci a přehled vedení zpěvohry v letech 1989 – 2003 se nachází v příloze č. 15.

4.16.1. Vedení zpěvohry

Umělecký šéf – Igor Ondříček, dramaturg – Vojen Drlík, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Igor Rusinko, Jiří Petrdlík, sbormistr – Jana Hrušková, korepetitorka – Lenka choreograf – Jiří Kyselák a taneční pedagog zpěvohry – Zdena Hanzlovská.⁵⁶

4.16.2. Sólisté zpěvohry

Libuše Bartošková, Jana Botošová, Miloslav Čížek, Jiří Dočkal, Rastislav Gajdoš, Jana Glocová, František Horáček, Hana Horká/Holišová, Jiří Horký, Milan Horský, Radmila Merlíčková, Květoslava Ondráková, Nad'a Patriková-Haanová, Věra Pochylá, Radim Sasínek, Martina Severová, Ilona Simandlová, Vladimíra Spurná, Jiří Tauber, Magda Vitková, František Zachárník a Libor Zavislan.⁵⁷

4.17. K problematice brněnské zpěvohry s předními osobnostmi

Pro lepší vystižení tématu jsem se rozhodla do své práce zařadit fakta získaná rozhovory se zaangażovanými osobnostmi brněnského zpěvoherního souboru. Jedná se o čtyři bývalé zaměstnance Národního divadla – Vojen Drlík (dramaturg zpěvohry), Renata Továrková (tajemnice zpěvohry), Mojmír Weimann (ředitel divadla) a Jiří Jurka (sólista zpěvohry). Důvod, proč jsem zvolila právě tyto osoby, je ten, že všichni byli přesunu souboru přítomni, ale přitom působili každý na jiné pozici (od aktivního umělce až po „úřednici“ v kanceláři). Zajímaly mě tedy shody a rozdíly ve vnímání této události a jejich osobní postřehy. Proto jsem položila všem stejné otázky, abych po zpracování rozhovorů mohla vyvodit jisté závěry.

4.17.1. Vojen Drlík

V brněnském zpěvoherním souboru působil třikrát. Poprvé od roku 1970 po dvě sezóny jako lektor dramaturgie a tajemník souboru. Poté v roce 1980 jako zástup Iva Osolsobého, který na rok odcestoval do Holandska. A do třetice od roku 1989 do roku 2003 jako dramaturg.

Situace v souboru se během let 1989-2003 dle Vojena Drlíka proměňovala následujícím způsobem. Zpěvoherní soubor musel po revoluci (po prvotním nadšení) čelit jako většina divadel v celé republice velkému propadu divácké návštěvnosti. To vedení nutilo uvažovat o přilákání diváků zpět. Také smrt dirigenta Jiřího Karáska v květnu 1990 a odchod dirigenta Arnošta Moulíka do pražského Karlína přivedl soubor do jistého uměleckého zápasu, neboť v něm zbyl pouze Igor Rusinko, který do té doby působil jako sbormistr. Příchod Alfreda

Mayera jako umělecké šéfa a amatérského dirigenta pomohl k překonání divácké krize. Mayer také nastolil některé změny, na které před tím nebylo ani pomyšlení. Nasadil velké operetní kusy, které byly velmi výpravné, a také začal zvat na hostování výborné sólisty (Pavel Kamas,

⁵⁶ PROKEŠ, Zdeněk. *Almanach Národního divadla v Brně 1994-2004*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2004, s. 71.

⁵⁷ PROKEŠ, Zdeněk. *Almanach Národního divadla v Brně 1994-2004*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2004, s. 72 - 73.

Jan Ježek, Pavla Břínková a jiné). Sám se nebál operetu finančně podpořit a posunul práci souboru k modernějšímu stylu. Po jeho příchodu odešla do penze část sólistek (Veronika Butorová, Vlasta Francová a Olga Haasová) a soubor se mírně omladil. Za jeho vedení se ještě natolik neuváděly muzikály, neboť byl Rakušan odchovaný na klasické operetě a také publikum ještě nebylo po muzikálu tak dychtivé, jak se stalo za několik let.

Dalším mezníkem bylo uzavření divadla Reduta. V této době docházelo k celkovému proměňování veřejného prostoru a Reduta přestávala být konkurenceschopná a nedostačovala požadavkům doby. „Já osobně jsem bral přesun do Mahenova divadla jako pozitivum, neboť jsem vnímal toto divadlo jako daleko vhodnější scénu pro hudební divadlo zejména kvůli prostoru a zázemí.“⁵⁸ Toto stěhování však vedlo k velké nevoli ze strany činohry, která brala operetu jako podřadné umění. Proto byly vztahy mezi soubory zejména zpočátku poměrně vyhocené. Nakonec to však mělo výhody pro obě strany, neboť se soubory mohly střídát a divadlo se dalo daleko lépe zaplnit a využít.

Dalším problémem bylo také časté střídání ředitelů divadla, které znemožňovalo udržení koncepce v Národním divadle jako celku. „Také odešli stabilní inscenátoři, což dle mého názoru není pro hudební divadlo takový problém, dokonce to mohlo být někdy přínosem zejména v oblasti režie a scénografie.“⁵⁹ Po Mayerovi vedl soubor František Zachárník, který začal více pěstovat muzikál, který postupně zachvacoval česká divadla, to se jevílo jako dobrá příležitost pro přesunutí do Městského divadla. Také se začali při hostování objevovat nové tváře jako Alena Antalová či Daniela Šinkorová.

Další zlom nastal, když se stal ředitelem divadla Mojmir Weimann, který požádal Radka Balaše, aby zpracoval novou koncepci zpěvoherního souboru. To byla dle názoru Vojena Drlíka záminka k likvidaci či zásadní přestavbě operety. Weimann se poté začal kontaktovat s ředitelem Městského divadla Stanislavem Mošou, který měl velký zájem o zpěvoherní soubor, neboť chtěl rozšířit řady svého divadla o chybějící orchestr a místa sboru a sólistů. Také v té době zahájil stavbu nové hudební scény, pro kterou mu chyběla místa. Moša taky pochopil, že nastala doba muzikálů a vymyslel výbornou manažerskou koncepci nového hudebního divadla v Brně. V novém tisíciletí byla atmosféra v souboru napjatá a ne příliš tvořivá, neboť se spekulovalo o změnách a to nenechávalo nikoho klidným, protože se všichni báli o svou budoucnost.

Co se týče inscenací a projektů sledoval Vojen Drlík jako úspěšné zejména tyto: Cikánský baron (1992, režie: Martin Dubovic), Noc v Benátkách (1994, režie: Boris Slovák), Giuditta (1995, režie: Martin Otava), Hello Dolly (1994, režie: Peter J. Oravec) a Sweet Charity (1996, režie: Jozef Bednárík). Zmínil také akce na Špilberku, kde začala opereta se svými projekty jako první. Dále také několik let operetně-muzikálových festivalů na závěr sezóny, při čemž byla přivezena zajímavá představení z Bratislavy, Prahy, Ostravy a dalších měst.

Přesunutí souboru mimo Národní divadlo nebylo pouze otázkou zde studovaného období. První snahy byly již kolem roku 1920. Už tehdy měli místní intelektuálové pocit, že je opereta podřadná a chtěli ji z Národního divadla vyhostit, jak se tomu stalo například v Praze. Tehdejší ředitel však řekl, že opereta vydělává nejvíc peněz a něco takového nepřichází v úvahu. Tato diskuze tedy opadla, ale hlavně v činoherních kruzích přetrvávala napříč stoletím. Zásadní

58 Příloha č. 16, 1) ROZHOVOR – VOJEN DRLÍK – 18. DUBNA 2016.

59 Tamtéž.

debaty o přesunu souboru začaly po nástupu Mojžíra Weimanna do funkce ředitele Národního divadla Brno.

Kvůli systému hvězd a celkovému provedení inscenací, hrála opereta spíše muzikály tradiční, na velké Weberovské muzikály neměla síly. Nedá se však říct, že by muzikály měly výraznější pozici než opereta. Spíše to byl všeobecný trend a dobré manažerské nastavení Městského divadla, že muzikály operetu v posledních letech naprosto zastínily. Opereta měla největší návštěvnost, nicméně konkrétních financích se nedá dopátrat, neboť státní divadla nedělají kalkulace výdělku, tak jako to musejí dělat divadla soukromá, takže ekonomicky se nedá přesně říct, jak na tom který soubor přesně byl. Je pravděpodobné, že opereta na tom byla díky počtu diváků nejlíp, ale jasná čísla nebyla k dispozici. Co se týče kvality, bylo zcela jistě chybou, že se soubor nedařilo dostatečně rychle omlazovat a proměnit (divadlo jako takové se v porevoluční době velmi rychle proměňovalo a divácké nároky byly čím dál tím vyšší). Začaly se sice objevovat nové tváře, ale zůstávali i staří – a to mohlo být jedním z argumentů pro přesun a proměnu koncepce souboru. „Nicméně se domnívám, že přesun nebyl dán kvalitativními ani ekonomickými důvody.“⁶⁰ Všechny další soubory Národního divadla však podepsaly odchod souboru. Tím se operetě nedostalo podpory ani ze strany Národního divadla a město tedy na podzim roku 2002 vydalo rozhodnutí o přesunu do Městského divadla. „Soubor byl vyděšený a rozzlobený a dodnes to lidé ze souboru nesou poměrně špatně. Je jim to líto a cítí se ukřivdění.“⁶¹

Pro Vojena Drlíka znamenalo přesunutí souboru konec v divadle a hledání nového místa. Moša se netajil tím, že nechce uvádět operetu a s tím Drlík nesouhlasil. Proběhlo sice pár inscenací, ale nebylo nenavázáno na tradici operety. „Jeho pojetí a směřování divadla je zcela jiné.“⁶² Městské divadlo se zachovalo dobře k lidem, přijalo herce i orchestr, ale zlikvidovalo je do velké míry umělecky, protože většina z nich nedostávala role jim hodné, nebo přešli do company či sboru za scénou. Měli sice práci, ale nebyli umělecky významní.

Dle Drlíka chybí v Brně středoproudové hudební divadlo, něco jako ve Vídni lidová opera a také klasické muzikály či zábavní revue. Také bezpochyby řada kvalitních operet, které by ukazovaly, jak má tento žánr vypadat, protože inscenace uváděné operou nejsou stylové a kvalitní. Publikum přestává mít povědomí o žánru, ale to je problém operety v rámci celé Evropy. Absence operety je ochuzení kulturní nabídky v Brně.

4.17.2. Renata Továrková

Ve zpěvohře Národního divadla byla zaměstnána deset let od roku 1993 do roku 2003 jako tajemnice. Se souborem odešla do Městského divadla, kde dodnes působí na této pozici.

Dle Renaty Továrkové se v rámci zde zkoumaného období v operetě nic zásadního nedělo. Práce byla stále stejná, a až s přibývajícimi diskuzemi o přesunutí souboru byla situace čím dál tím nervóznější, zaměstnanci nevěděli, co s nimi bude. A proto se vztahy vyostřovaly.

Za nejúspěšnější inscenace považuje Čardášovou princeznu, která se hrála velmi dlouho

60 Tamtéž.

61 Tamtéž.

62 Tamtéž.

a také Klec bláznů. Nástup muzikálových inscenací se však nedal považovat za obzvláště výrazný. Dalo by se říci, že to bylo půl na půl a muzikály rozhodně nezastiňovaly operetní představení. Lidé byli zvyklí chodit na operetu a muzikály byly příjemné zpestření.

Zmínky o možném přesunu souboru panovaly v podstatě celou dobu, ale posledních pět let byly diskuze častější a konkrétnější. Ve srovnání s ostatními operetami v republice na tom soubor nebyl špatně, avšak ostatní soubory divadla šly vždy po operetě tvrdě. „Ale rozhodně bych netvrdila, že na tom opereta byla po jakékoli stránce hůř než ostatní soubory. Přesná čísla jsme ale nikdy neznali.“⁶³ Za jakých okolností město rozhodlo o přesunu souboru, není jasné. „Jednoho dne jsme se jednoduše dověděli, že se rozhodlo, že definitivně odcházíme a bylo.“⁶⁴ Lidé v souboru byli rozhořčení (měli strach o práci a svoji budoucnost), ale zaměstnanci dalších souborů byli rádi.

Pro Renatu Továrkovou se přesunem do Městského divadla nezměnilo prakticky nic, poněvadž pracuje na stejné pozici jen pod jinou hlavičkou. Jestli se soubor proměnil k lepšímu, se nedá říct. Dělá zcela jiné divadlo, než tomu bylo v Národním divadle a jeho charakter je jiný, než byl. Dodnes zbylo možná 10 lidí z původního souboru. Inscenují se pouze muzikály a i věkové složení je odlišné. Působí zde daleko více mladých lidí, než tomu bylo dříve a do důchodu vydrží jen málokdo. Na otázku, zda chybí v Brně opereta, odpověděla paní Továrková následovně: „Řekla bych, že ano. Protože zde byla dlouholetá tradice (přes sto let) a operetě se dařilo. Lidé na ni byli zvyklí chodit a dnes zde není tento žánr téměř vůbec k zhlédnutí.“⁶⁵

4.17.3. Jiří Jurka

Jiří Jurka působil ve zpěvohře Národního divadla Brno od 1. ledna 1967 do 31. prosince 2003 jako sólista. Vystudoval činoherní herectví, ale většinu svého uměleckého života strávil v brněnské zpěvohře.

Po roce 1989 byl v divadlech velký divácký úbytek, ten se však podařilo zpěvohře postupně překonat. Také už se natolik nemohly uvádět experimenty, protože vedení nemohlo riskovat neúspěch a do hry začala významně zasahovat komerce. Žádné výrazné a velké akce se dle Jiřího Jurky v operetě neděly. Rád však vzpomíná například na představení Klec bláznů.

O možném přesunu do Městského divadla se začalo výrazně hovořit asi dva roky před tím, než k tomu došlo. Při prvních zprávách tomu ale nikdo nevěřil. Všichni si mysleli, že to zase přejde, jak tomu bylo v historii již vícekrát. Nicméně tyto debaty nebyly rozvířeny kvůli úpadku operety. Muzikálové inscenace nebyly výraznější a diváci chodili na oba žánry. I co se týče divácké návštěvnosti, na tom byl soubor v porovnání s ostatními soubory Národního divadla velmi dobře. „Ale v divadle to brali tak, že ostatní soubory dělají umění - hlavně činohra a opera, ale opereta ne, tudíž nepatří do Národního divadla.“⁶⁶ Konkrétně za jakých okolností padlo rozhodnutí o přesunu souboru do Městského divadla, se nedá říct, ale atmosféra byla velmi napjatá. Na všechny padla obrovská deprese. „Někdo by si mohl říkat, že se šlo vlastně do lepšího, ale lidi trápila nejistota a fakt, že za soubor nikdo nebojoval.“⁶⁷

63 Příloha č. 16, 2) ROZHOVOR – RENATA TOVÁRKOVÁ – 19. DUBNA 2016

64 Tamtéž.

65 Tamtéž.

66 Příloha č. 16, 3) ROZHOVOR – JIŘÍ JURKA – 21. DUBNA 2016.

67 Tamtéž.

Pro Jiřího Jurku znamenalo přesunutí souboru ukončení aktivní umělecké kariéry. Byl tehdy již důchodového věku, tudíž do Městského divadla nepřestoupil. Podle něj zpěvoherní soubor v podstatě zanikl a vytvořil se soubor nový. Stejný zůstal pouze název. „Často tam chodím a spousta inscenací se mi velmi líbí, ale s minulostí to nemá nic společného. Pan ředitel Moša má zcela jiné představy o divadle a opereta tam určitě nepatří.“⁶⁸ V podstatě se dá tvrdit, že pro svou novou scénu potřeboval lidi – tedy soubor operety.

Jiří Jurka je přesvědčen, že lidem opereta v Brně jistě chybí, neboť se mu doposud stává, že ho lidé poznávají na ulici a ptají se ho na otázky zrušení operety a litují, že soubor ve své původní podobě již neexistuje.

4.17.4. Mojmír Weimann

Mojmír Weimann byl ředitelem Národního divadla od 1. ledna 1996 do 30. června 2002. V těchto letech v operetním souboru režíroval Zorbu a Jižní Pacifik. Se souborem však spolupracoval již v 70. a 80. letech. Režíroval Holky na ocet, Gordický uzel a Bandity.

Během let 1989 – 2003 si soubor sám postupně podepsal svůj rozsudek. Umělecky stagnoval a inscenace začaly ztrácet dech. Městské divadlo bylo po revoluci v krizi, ale ředitel Stanislav Moša ho z ní výborně dostal a postupně začalo Městské divadlo dosahovat výborných výsledků.

Které konkrétní inscenace či akce byly nejúspěšnější, se nedá přesně říct. Uvádění muzikálů však nebylo jednoznačně výraznější než uvádění operet. Záleželo spíše na konkrétních kusech. Také zde bylo tradiční operetní publikum – hlavně z venkova, takže opereta měla v Brně výrazné postavení.

Diskuze během devadesátých let postupně probíhaly. V brněnských divadlech celkově byla velmi složitá situace po roce 1989. V Národním divadle měl každý soubor jistě problémy, snad s výjimkou baletu. Hledaly se různé varianty a souviselo to jedno s druhým (umělecká činnost i finance). Pomyslný zlom nastal v roce 2000, protože se o přemístění souboru začalo jasně hovořit. Hlavní důvody přesunu souboru byly ekonomické. Moša měl novou budovu a výborné zázemí, do kterého potřeboval obsazení.

Atmosféra byla v tomto období hrozná. Nicméně to bylo podle Mojmíra Weimanna jediné možné řešení a pro muzikál to přineslo výborné podmínky. Sám však již v době přesunu souboru do Městského divadla v Národním divadle nepůsobil. „Já už jsem byl mimo divadlo. Ale bral jsem to jako jediné možné řešení. Nutnost. Pro mě neměl zpěvoherní soubor v Národním divadle budoucnost.“⁶⁹ Avšak i podle něj opereta jako žánr v Brně chybí. Respektive se dělá, ale ne tak, jak by si zasloužovala.

4.17.5. Shrnutí poznatků dotazovaných osobností

Z rozhovorů vyplynulo, že všichni dotazovaní s výjimkou Mojmíra Weimanna shledávají

⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁹ Tamtéž.

přesun souboru do Městského divadla za skutečnost, ke které nemělo dojít. Že tím byl zpěvoherní soubor prakticky zničen, byl vytvořen soubor nový, a tím přišlo Brno o operetní žánr. Pouze pan Weimann považuje přesun za pozitivum, protože podle něj soubor zpěvohry stagnoval a vedení Městského divadla vycítilo měnící se dobu a přání diváka, chopilo se příležitosti a vytvořilo vynikající koncepci uvádění muzikálů.

V dalších bodech se dotazovaní shodují. Všichni vidí jako zlomový okamžik rok 2000, kdy se ohledně operety začali množit debaty a její osud se stával nejistým. Také určitá nevraživost vůči souboru zejména ze strany činohry Národního divadla byla jednohlasně potvrzena. Dále bylo potvrzeno, že atmosféra při přesunu souboru byla velmi napjatá, doprovázela ji řada emocí a soubor měl strach ze své nejisté budoucnosti.

Poměrně překvapivým zjištěním bylo, že opereta měla dle dotázaných nejvyšší diváckou návštěvnost ze všech souborů Národního divadla a muzikály nebyly vyhledávanějšími. Opereta měla své publikum a to chodilo jak na operetní, tak muzikálové produkce a z jeho strany se nejevila výrazná touha pouze po muzikálech.

Nejvíce se však všichni shodli na tom, že v Brně opereta chybí. Protože dodnes má své publikum a měla by patřit k pestré kulturní nabídce v rámci města Brna.

5. Zrušení operetního souboru Národního divadla Brno

V předešlých kapitolách jsme se zabývali historií souboru a detailním rozbořením jednotlivých sezón. Také byly uvedeny rozhovory se zaangažovanými osobnostmi, které pomohly k hlubšímu náhledu do činnosti a práce souboru a předznamenal (z osobních pohledů jednotlivých dotazovaných) možné příčiny zrušení souboru při Národním divadle a jeho přesunutí do divadla Městského. Nyní se pokusím o objektivní popis této události, která byla velkým zlomem pro zpěvoherní soubor a také pro obě zúčastněná divadla.

5.1 Zlomové momenty před přesunutím souboru

Jistá nevraživost ke zpěvohernímu souboru panovala v Národním divadle po dlouhou dobu. Protože jak zmínil Vojen Drlík, první snahy o vyloučení operety z Národního divadla byly již kolem roku 1920, kdy se místním intelektuálům nezdála být na umělecké úrovni ostatních žánrů, tedy nepříslušelo jí působení v Národním divadle. Tehdy však bylo jejich tvrzení ze strany divadla rázně odmítnuto, neboť zpěvohra měla jasně nejvyšší zisky. To platilo více méně napříč celým stoletím. Jistá nevraživost zejména ze strany činohry a opery byla vždy přítomna, ale plným hledištěm a oblíbeností žánru si zpěvohra vždy dokázala udržet svoji pozici a místo v rámci divadla.

Problém s diváckou návštěvností přišel až po roce 1989, kdy lidé přestávali chodit do divadla a nastala krize pro téměř všechna divadla v republice. Bylo to způsobeno nejspíš změnou životního stylu a priorit ve společnosti. Také se v té době zpěvohra potýkala s jistým uměleckým bojem, neboť zemřel dirigent Karásek a dirigent Moulík odešel do Prahy. Soubor byl tedy ochuzen o své umělecké opory a musel si vybojovat zpět své pevné místo a postavení. To přišlo během druhé poloviny devadesátých let, kdy se diváci postupně do divadel vraceli a také hostování výrazných osobností přispělo k novým úspěchům souboru.⁷⁰

Další změna nastala při uzavření divadla Reduta. Opereta se musela přestěhovat do Mahenova divadla, které sdílela s činohrou. To se zpočátku jevilo jako výhoda, protože divadlo Reduta již bylo zastaralé, technicky nedokonalé a taky podělení představení mezi zpěvohrou a činohrou bylo výhodné pro oba soubory z hlediska zaplnění hlediště. Nevýhodou jistě bylo snížení počtu premiér. Soubor si nemohl dovolit experimenty a musel sázet na ověřené tituly. Také nevraživost činohry byla znatelná, někteří herci se dokonce nedokázali smířit s tím, že „pokleslý žánr“ hraje v krásném Mahenově divadle.

Dalším bodem je narůstání obliby muzikálů (v moderní podobě, jak je můžeme znát z amerických produkcí) během devadesátých let a hlavně na přelomu tisíciletí. Ty se začaly stále více objevovat na českých scénách a rychle si získávaly oblibu zejména u mladšího publika. To vedlo k zvýšení technických a scénických nároků a v první řadě taky na odlišné požadavky v hereckém obsazení. Významné místo zastává tzv. company, kde musí herci tančit, zpívat a hrát. Zajímavé je, že brněnská zpěvohra se věnovala muzikálům po dlouhou dobu a již v dobách předrevolučních byly často na jejím repertoáru. Nebyly to ovšem velké muzikály broadwayského typu, spíše domácí produkce. Také po roce 1989 byly muzikály hojně na repertoáru zpěvohry. Proč se tedy nezačaly úspěšné zahraniční muzikály ve větší míře uvádět?

⁷⁰ DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 54.

„Je možné vzít v úvahu i tvrzení, že v této fázi, kdy měl soubor Zpěvohry jít tvrdě dopředu a progresivně rozvíjet svou činnost, zůstal naopak stát. Ale měl k tomu vůbec možnost?“⁷¹

Odpovědí může být několik. Soubor žil v zaběhnutých kolejích, měl stále plno a vlastně necítil potřebu něco zásadně měnit. Diváci chodili jak na operetu, tak na muzikál a nebyla zde cítit výraznější poptávku po tomto novém žánru, soubor tedy z jistého úhlu pohledu stál na místě. Další odpověď může být ta, že soubor neměl dostatečné zázemí k těmto moderním produkcím, které potřebují spoustu efektů a technických vymožeností. Významnou roli zde jistě sehrál fakt, že řediteli Městského divadla Stanislavu Mošovi se podařilo v roce 2001 započít stavbu nové hudební scény, kde plánoval právě ony produkce muzikálů v moderní podobě a samozřejmě potřeboval nový personál.

Příchod nového ředitele Mojžíry Weimanna k 1. lednu 1996 byl také zlomovým okamžikem. Soubor se domníval, že Weimann jako bývalý šéf zpěvohry v Ostravě a pražském Karlíně bude operetě nakloněn. Byl to však právě on, který rozvířil debatu o převedení souboru do Městského divadla, protože považoval jeho působení při Národním divadle za nemožné.⁷²

5.2. Debaty o osudu zpěvohry

K samotnému převedení souboru neexistuje žádná dostupná literatura, významným pramenem je bakalářská práce Jitky Trávníčkové: „Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno“, která čerpá ze soukromých archivů Mojžíry Weimanna, Vojena Drlíka a Františka Zacharníka.

„Takové velké množství studií, stanovisek, článků obsahuje řadu termínů, návrhů a nedorozumění, jež se stávají poměrně obtížně interpretovatelnými, a je nelehké se v nich orientovat. V důsledku této skutečnosti není v možnostech naší práce je dopodrobna analyzovat a připustíme, že by to po chvíli počalo být trochu nudné. S jistotou však můžeme říci, že na jedné straně bylo jejich hlavním záměrem zrušení specializovaného souboru Zpěvohry NDB a na druhé straně naopak obhajoba žánru, argumenty pro jeho zachování v městě Brně.“⁷³

Weimann neuznával zaměření souboru na všechny kategorie hudebního divadla, tedy klasickou operetu, hudební komedii a muzikál, neboť se křížily s produkcí jiných souborů, klasická opereta s operou a muzikály s nástupem těchto produkcí v Městském divadle. Měl pocit, že soubor doslova ztrácí dech a na požadované kvality nedostačuje. Požádal tedy režiséra Radka Balaše o vytvoření nové koncepce zpěvoherního souboru. Ten chtěl operetu zařadit pod křídla opery s výpomocí baletu a zpěvohru soustředit na muzikálové produkce. Taký možné zavedení spolupráci mezi soubory divadla, kvůli zvýšení kvality jednotlivých inscenací považoval za nanejvýš prospěšné. Tento návrh nakonec Weimann nepřijal a nadále pokračoval v uvádění všech žánrů. Dospěl však k názoru, že soubor v tomto rozvržení není perspektivní a opereta by měla být produkována v rámci operního souboru a muzikál v nové hudební scéně při Městském divadle, která má ty nejlepší podmínky pro moderní hudební divadlo na úrovni zahraničních divadel.⁷⁴

71 TRÁVNÍČKOVÁ, Jitka. *Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy, 2010, s. 19.

72 Tamtéž, s. 20.

73 Tamtéž, s. 21.

74 Tamtéž, s. 21.

S uváděním klasických operet v rámci operního souboru však nesouhlasil dramaturg zpěvohry Vojen Drlík, který tvrdil, že tento žánr je natolik ojedinělý, že potřebuje své vlastní specializované interprety, neboť uváděním operet v rámci operních souborů může dojít k problémům zejména po herecké a taneční stránce, protože zpěváci přeci jen nejsou ve většině případů v těchto oblastech natolik vybaveni. Dále se také oháněl dlouhou historií souboru.

Zpěvohra sama se snažila dát najevo svoje platné a pevné místo na brněnské scéně. Dokazovala to zájmem publika a množstvím aktivit, které byly často v Brně novinkami. Byla to zejména přehlídka zábavně hudebního divadla „Dny operety a muzikálu“, které se konaly na podzim a vždy přinesly zajímavé inscenace a porovnání souborů z celé republiky i zahraničí. Další akcí byly open air koncerty a představení na hradě Špilberk, kde poté začala účinkovat i filharmonie. Poslední akcí byla přehlídka „Muzikáles“. To všechno dokazuje, že soubor nebyl v krizi a divácké nepřízni, ba naopak by se dalo říci, že byl jedním z nejaktivnějších souborů v Brně.⁷⁵

Co byla tedy hlavní motivace k přesunutí souboru do Městského divadla? Pravděpodobně dohoda mezi řediteli Weimannem a Mošou, kteří měli podobný pohled na uvádění muzikálů a jejich vzrůstající popularitu. V nové hudební scéně viděli dobrou příležitost pro rozvinutí tohoto žánru v Brně. Weimann dal magistrátu města Brna podnět k vypracování oponentury o činnosti Národního divadla, kterou si město nechalo vytvořit pražským divadelním ústavem. Brněnský soubor si v porovnání s kolegy z Ostravy či Plzně nevedl špatně, přesto magistrát po jistých úvahách rozhodl o přesunutí do Městského divadla s tím, že operety bude uvádět opera s případnou pomocí činohry a muzikály budou inscenovány v Městském divadle.⁷⁶

5.3. Převedení operetního souboru do Městského divadla Brno

„Přelom do nového století a do nového tisíciletí je historickým přelomem i v osudech souboru. Dlouhá diskuze o operetě dostává konkrétní a praktickou podobu. Prvotní naprosto likvidační záměry, které vyvolaly naprosto bouřlivé reakce části souboru a veřejnosti ustupují pragmatickému řešení: vedení města, jež je přímým zřizovatelem Národního divadla v Brně i Městského divadla, na podzim roku 2002 rozhodlo o zrušení souboru operety ve svazku Národního divadla k 31. 12. 2003 a vytvoření souboru operety v rámci Městského divadla, které v té době zahájilo stavbu nové divadelní budovy.“⁷⁷

V době osudového rozhodnutí byl ve vedení zpěvohry Jiří Horký, který se snažil spolu se souborem zvrátit tuto nepříznivou situaci u vedení města. 4. prosince 2002 proběhlo veřejné setkání na Nové radnici v Brně, na kterém byli přítomni jak zástupci souboru, tak i odborníci a veřejnost. Přes veškeré snahy o změnu rozhodnutí se ale nepodařilo v této situaci nic změnit a soubor byl odsouzen k vyčlenění z Národního divadla. K tomu přispěla jistě i nepřízeň zbylých souborů Národního divadla, které souhlasily s převedením zpěvohry do Městského divadla, a osud souboru jim byl lhostejný. Či shledávaly v tom snad i výhody?⁷⁸

⁷⁵ DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 58.

⁷⁶ TRÁVNÍČKOVÁ, Jitka. *Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy, 2010, s. 23.

⁷⁷ DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 61.

⁷⁸ PROKEŠ, Zdeněk. *Almanach Národního divadla v Brně 1994-2004*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2004, s. 70.

Jak již bylo zmíněno dříve, v souboru panovala velmi špatná atmosféra. Mojmír Weimann se v tu dobu ocital v nezávidění hodné situaci, jelikož byl v očích souboru a příznivců operety již delší dobu shledáván vinným ze vzniklé situace. Ten se však obhajoval tím, že operetě i muzikálu tato změna prospěje, neboť razil myšlenku týkající se zkvalitnění provozovací praxe operety v rámci opery a muzikálu v rámci moderní a dobře zařízené scény Městského divadla.

Na poslední chvíli přineslo operetnímu souboru alespoň drobné uznání udělení dvou cen Thálie. Ty byly adresovány, za ženský a mužský herecký výkon, Daniele Šinkorové (Zuzana, Kristián) a Jiřímu Horkému (Quijot, Muž z kraje la Mancha). Opereta se tak aspoň částečně zbavila starých předsudků, avšak plného uznání se dostalo jen několika málo iscenacím, zejména pak těm z muzikálové produkce (Hello, Dolly!, Zpívání v dešti, Divotvorný hrnec).⁷⁹

Vedení souboru přebral roku 2003 Igor Ondříček, který měl dostat co nejméně bolestnou cestou soubor pod hlavičku nové instituce.

V inkriminované době se ke stavu věci vyjádřil mimo jiné tehdejší i současný ředitel Městského divadla Stanislav Moša. Ten celou událost vnímal a prezentoval jako jedinečně výhodnou z hlediska oddělení vysokých a nízkých žánrů. Jako největší přínos shledával umístění operety mimo scénu Národního divadla, kterému je z hlediska umělecko-puristického předurčena zejména operní, činoherní a baletní tvorba. Naproti tomu kvituje s povděkem umístění operety do Městského divadla a to především proto, že považuje za poslání jeho souboru šíření tzv. lidového divadla, do nějž, dle jeho názoru opereta jistě patří. Nejvíce kritizuje tzv. Žánrové specialisty. „Jestliže navštívíte např. operní inscenaci v Londýně či jinde ve vyspělém světě, zjistíte, že interpreti na světových jevištích nejenom že skvostně zpívají, ale rovněž znamenitě hrají a mnozí i úžasně tančí – dle dispozic a věku. Těm, kdo však neumějí, není dovoleno předstupovat před obecenstvo.“⁸⁰ Ze svého pohledu klade důraz na kvalitu umělců i prováděných inscenací.⁸¹

„Přesun Zpěvohry z NDB, po 120 letech jejího působení, do MdB, můžeme označit za ukončení jedné velké kapitoly tohoto zábavněhudebního žánru v Brně.“⁸²

79 Tamtéž, s. 70.

80 DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003, s. 118.

81 Tamtéž, s. 118.

82 TRÁVNÍČKOVÁ, Jitka. *Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy, 2010, s. 28.

6. Situace po převedení souboru do Městského divadla Brno

Dalo by se říct, že přesunutím souboru zpěvohry došlo v Brně k téměř úplnému potlačení tohoto žánru. Městské divadlo sice zpočátku pár operetních kusů uvedlo, ale časem tento žánr zcela vypustilo ze svého repertoáru. Opera Národního divadla, která z času na čas uvede nějakou klasickou operetu, na tom však není o moc lépe a ani v nejmenším se tato produkce nedá srovnávat s původním souborem, který měl každou sezónu na repertoáru několik různorodých inscenací současně, a diváci si mohli vybírat. Dnes má Národní divadlo jednu operetní inscenaci po několik let a hrají ji operní zpěváci, což mnohdy není ku prospěchu a bývalé operetní publikum to často vede k nespokojenosti.

6.1. Produkce operety v Národním divadle Brno

Po odchodu zpěvohry se tedy Národní divadlo Brno od 1. ledna 2004 stalo divadlem třísouborovým (činohra, opera a balet) a dalo by se říct, že o produkci operety nejevilo a nejeví hlubší zájem. Lze tedy konstatovat, že původní plány o pravidelném uvádění klasických operet operním souborem Národního divadla nebyly zcela naplněny. Soubor uvedl v letech 2004 – duben 2016 pouze čtyři operetní premiéry: Cikánský baron (premiéra 16. března 2007), Netopýr (premiéra 2. ledna 2010), Perikola (premiéra 6. ledna 2012) a Polská krev (premiéra 28. března 2014). Opereta v podání operního souboru zde však nemá vybudovanou tradici a bere se spíše jako občasné zpestření repertoáru, tak jak se tomu děje v operních domech po celém světě.⁸³

Co se týče divadla Reduta, dostalo se do provozu téměř dva roky po odchodu zpěvohry do Městského divadla. Na podzim roku 2005 skončily tříleté rekonstrukce a divadlo bylo znovuotevřeno společným projektem souborů Národního divadla, Příběh vojáka – Noci dnem. Interiér byl zásadně proměněn a celá budova výrazně zmodernizována, aby mohla sloužit požadavkům dnešní doby. Reduta má nyní divadelní sál, otočený o devadesát stupňů proti bývalému sálu zpěvohry a v místech, kde byl tento sál, je nyní sál koncertní, tzv. Mozartův sál. Tuto budovu dnes divadlo využívá spíše ke komorním žánrům opery a baletu a soudobým hrám v rámci činohry. Dále také pro experimentální projekty a hostování souborů.⁸⁴

Za zmínku také stojí, že od sezóny 2007/2008 do roku 2014 byl v Redutě vytvořen samostatný oddíl, který vytvářel spíše experimentální divadelní produkci (zejména činoherní projekty). Toto seskupení nemělo svůj soubor, jednalo se spíše o jakousi alternativu s vlastní dramaturgií a koncepcí pod vedením šéfa Petra Štědrone a dramaturgyně Dory Viceníkové. Tento, dalo by se říci spíše pokus, ukončil ředitel divadla Martin Glasser, kterému přišlo nesmyslné mít v rámci jednoho divadla dvě konkurující si činoherní scény.⁸⁵

Na závěr je tedy zřejmé, že opereta v Národním divadle nemá v posledních letech nikterak významné postavení. Divadlo se orientuje na své tři soubory a snaží se vytvořit funkční a divácky úspěšný celek, který se snaží být výrazným v rámci republiky i ve středoevropském

83 Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB. Historie NDB – umělecké soubory. NDB. Opera. <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/opera>.

84 Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB. Historie NDB – budovy. Reduta (Divadlo Reduta). <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/reduta-2>.

85 Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB. Historie NDB – umělecké soubory. NDB. Reduta. <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/reduta>.

kontextu. A do tohoto konceptu, jak je vidět i z koncepce současného ředitele Glassera, ve kterém není o tomto žánru ani zmínky, opereta zcela jistě nepatří.⁸⁶

„Národní divadlo Brno v současnosti bohužel nezažívá nejšťastnější období své existence. Personální nestabilita, nevyrovnané umělecké výsledky a nedostatečné finanční zázemí jsou příznačné rysy tohoto stavu. NDB by ovšem mělo na divadelní mapě Brna zaujímat klíčovou pozici reprezentativní kulturní instituce, jejímž zřízením naplňuje město Brno status sebevědomé evropské metropole.“⁸⁷

6.2. Produkce operety v Městském divadle Brno

Zpěvoherní soubor tedy od 1. ledna 2004 patří pod hlavičku Městského divadla. To se postupně začalo profilovat jako divadlo činoherní a muzikálové a vytvořilo si na české scéně významnou pozici. První premiéra zpěvoherního souboru byla *Veselá vdova* Franze Lehára, která se uskutečnila 16. února 2004. Paradoxní bylo, že nová budova Městského divadla ještě nebyla dokončená a soubor si musel pro svá představení pronajímat Mahenovo divadlo, z kterého odešel. Hudební scéna byla otevřena 2. října 2004 premiérou rockového muzikálu *Hair*. Díky nejmodernějšímu vybavení a skvělým technickým možnostem je jednou z nejlepších u nás a poskytuje výborné zázemí pro moderní muzikálové produkce.⁸⁸

Do dnešních dnů (duben 2016) Městské divadlo nastudovalo čtyři operety. První byla již zmiňovaná *Veselá vdova* (premiéra 16. února 2004), další inscenací byl *Netopýr* (premiéra 29. ledna 2005). Jako třetí byl uveden *Orfeus v podsvětí* (premiéra 17. června 2006) a prozatím posledním operetním představením byla *Mam'zelle Nitouche* (premiéra 7. června 2008). Zde je jasně vidět, že dramaturgie Městského divadla nikdy nepočítala s uváděním operet na své scéně. Tyto inscenace sloužily pouze k lepšímu začlenění souboru do celku divadla a jako drobný odkaz k jeho bývalé profilaci.⁸⁹

Městské divadlo má tedy v současnosti tři soubory – činohru, muzikál a zpěvohru, dále také svůj balet a orchestr. Všechny složky jsou však propojené (i tanečníci musí zpívat) a podílejí se na uvádění jednotlivých inscenací, ať jsou činoherní či muzikálové. To vyžaduje velkou všestrannost a velmi zvyšuje nároky kladené na jednotlivé herce. Od roku 2009 byl také zrušen systém sólistů a sboru. Nyní jsou si zde všichni rovni a v jednom představení může herec hrát hlavní postavu, přičemž v další inscenaci je například „pouze“ v company.⁹⁰

Také je důležité zmínit, že všichni členové zpěvoherního souboru (pokud nebyli důchodového věku) své místo neztratili. Byli však do velké míry umělecky degradováni, protože bývalí sólisté najednou dostávali komparzní role. Také již výše uvedené propojení souboru a zvýšení nároků zejména po pohybové stránce, bylo hlavně pro starší členy nepřekonatelné. Většina z nich tedy divadlo postupně opustila a do dnešních dnů tam působí jen mizivá část umělců z bývalé souboru. Dá se tedy konstatovat, že byl v podstatě vytvořen soubor nový, který má na své zaměstnance odlišné požadavky, než tomu bylo ve zpěvohře.

86 Národní divadlo Brno. O divadle. Dokumenty. Koncepce ředitele NdB. <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/koncepce-reditele-ndb>, s. 1 – 3.

87 Tamtéž, s. 1.

88 TRÁVNÍČKOVÁ, Jitka. *Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy, 2010, s. 31.

89 Tamtéž, s. 32 – 33.

90 Tamtéž, s. 32.

6.3. Nové operetní studio Brno

Za zmínku jistě stojí Nové operetní studio Brno, které se snaží navázat na brněnskou operetní tradici a přinést operetu zpět na jeviště Reduty, která je s operetním žánrem neoddělitelně spjata. Toto seskupení funguje na amatérské bázi. Jeho členové jsou z řad studentů zpěvu, ale také osoby jiných profesí. Stálými hosty souboru jsou herečky Mahenovy činohry Monika Maláčová a Tereza Groszmannová, také její bývalý člen Vratislav Běčák, či bývalý sólista zpěvohry Libor Zavislan.

Studio vzniklo v roce 2014 a u jeho zrodu stál Josef Šabaka (umělecký vedoucí souboru), Nad'a Bláhová (bývalá sólistka operety) a Eva Šlapanská (hudební publicistka). Díky podpoře ze strany Národního divadla, které umožnilo zkoušení ve svých prostorách, zapůjčení rekvizit a pronájem Reduty na jednotlivá představení a také nemalé pomoci Klubu přátel opery a baletu se souboru podařilo provést své první představení Amorem střelen v režii Jaromíra Brycha dne 16. února 2014 v divadle Reduta. Tento počín byl přijat s řadou otazníků, ale soubor si ověřil, že dokáže vytvořit představení a v neposlední řadě, že je o operetu v Brně neustále zájem. To motivovalo mladé nadšence k vytvoření další inscenace - Na tý louce zelený (premiéra 8. ledna 2015, režie Ludmila Slancová). Poměrně příznivé ohlasy na jednotlivé výkony sólistů, orchestru (ten je tvořen z velké části dobrovolníky z orchestru Národního divadla) a představení jako celek vedla k uvedení dalšího představení Bratránek z Batávie (premiéra 27. září 2015, režie Jan Štych ml.).⁹¹

Kam tento soubor směřuje a jak se bude dál prezentovat je otázkou. Každopádně je to však zajímavá snaha o alespoň částečné oživení operetního žánru v Brně.

91 <http://www.operetabrno.cz/>

7. Závěr

Po Sametové revoluci v roce 1989 se dostala téměř všechna divadla v Československu do divácké krize. I brněnský zpěvoherní soubor, který v celé své historii neměl o diváky nouzi, byl touto skutečností zasažen. Také byl v této době ochuzen o své umělecké síly (např. smrt dirigenta Karáska, odchod dirigenta Moulíka) a musel se v podstatě znovu etablovat na brněnské scéně. V roce 1993 se pro špatný stav budovy uzavřelo divadlo Reduta a zpěvohra se přestěhovala do Mahenova divadla, kde sídlila společně s činohrou. To přineslo souboru četné výhody, ale i řadu problémů. Mezi výhody se dalo počítat lepší zázemí, vhodnější prostory pro hudební divadlo či méně hracích dnů (museli se střídat s činohrou), tím pádem snazší zaplnění hlediště. Jistou nevýhodou byla nevraživost ze strany činohry a snižování počtu premiér, což mezi jiným později souboru dopomohlo k jeho přesunu do Městského divadla Brno.

Souboru se začalo opět dařit v druhé polovině devadesátých let, kdy jím bylo vytvořeno několik zajímavých projektů – festival Dny operety a muzikálu, přehlídka Muzikáles či letní koncerty a představení na Špilberku, jež později inspirovaly např. Filharmonii Brno k jejím vystoupením na tomto místě. I diváci se postupně začali do divadel vracet a dalo by říci, že zpěvoherní soubor na tom nebyl ve srovnání s ostatními soubory Národního divadla vůbec špatně, dokonce měl nejvyšší diváckou návštěvnost. Postupně se však začaly množit debaty o budoucnosti souboru, neboť význam velkých muzikálových produkcí začal nabírat na síle, soubor na to nebyl připraven a nemohl tento požadavek uspokojit.

Nepříznivá situace pro soubor nastala po roce 2000, kdy snahy o jeho vyčlenění z Národního divadla začaly dostávat jasné obrysy. K tomu se ještě přidal fakt, že ředitel Městského divadla Stanislav Moša začal stavět u svého divadla moderní hudební scénu, pro kterou neměl herce. Zpočátku sice nikdo ze souboru nevěřil, že k tomu může opravdu dojít, neboť tyto návrhy padly v minulosti již vícekrát, a vždy se situace nějak urovnala, ale nakonec na podzim roku 2002 bylo definitivně rozhodnuto o přesunu souboru do Městského divadla. Soubor se snažil protestovat na místní radnici, ale tyto snahy byly marné. K 31. prosinci 2003 tedy zpěvohra ukončila svou činnost pod Národním divadlem a od 1. ledna 2004 se stala souborem Městského divadla.

V Městském divadle se soubor začal věnovat čistě muzikálovému žánru. V průběhu let byly uvedeny čtyři operety, ale ty se daly považovat pouze jako jakési gesto směrem k bývalé tradici souboru. V Národním divadle, které po přesunutí zpěvohry plánovalo uvádění klasických operet operním souborem, taky nebylo této myšlenky příliš dostáno, neboť doposud zde byly uvedeny pouze operety čtyři. Dá se tedy říci, že operetní žánr se po převedení zpěvohry do Městského divadla z Brna téměř vytratil, neboť obě divadla se mu přestala výrazněji věnovat a do popředí se dostaly komerční muzikálové produkce.

Tato práce si kladla za hlavní cíl celkové seznámení s brněnským zpěvoherním souborem v letech 1989 – 2003, popis jednotlivých sezón a výčet inscenací operetního souboru. Dále chtěla seznámit s významnými osobnostmi souboru, jeho dramaturgií a klíčovými událostmi tohoto období. Dalo by se říci, že hlavní cíl se podařilo naplnit poměrně dobře. Úvodní vsuvka z historie souboru uvádí hlavní téma a slouží k popisu souboru od jeho počátku až po rok 1989 a tím uvádí do problematiky ne vždy snadného působení zpěvohry. Poté práce seznamuje se situací souboru po revoluci a v jednotlivých sezónách popisuje vždy umělecké vedení souboru, důležité události a také uvádí seznamy inscenací, které byly nastudovány. K lepšímu porozumění činnosti zpěvohry ve vymezeném období výrazně napomohly rozhovory, které byly pořizeny s osobnostmi, které v Národním divadle působily

a byly jistým způsobem se souborem spojeny. Takže činnost souboru mohla být dobře prostudována.

Jedním z dalších cílů bylo také popsat okolnosti kolem přesunu souboru do Městského divadla a přesun samotný. I tomu se práce v jedné ze svých kapitol věnuje a na závěr ještě přidává činnost souboru v Městském divadle a shrnuje uvádění klasických operet v Národním divadle.

Na závěr by se dalo říci, že opereta jako žánr má v Brně dlouholetou tradici, velkou řadu příznivců a v kvalitním provedení platné místo na scéně ať už Městského nebo Národního divadla. Pro Brno je tedy jednoznačným ochuzením, že zde již tento žánr není stabilní součástí kulturní nabídky.

8. Resumé

Bakalářská práce, Brněnská opereta po roce 1989 se pokouší objasnit činnost zpěvoherního souboru Národního divadla Brno v letech 1989 – 2003 a jeho následné převedení do Městského divadla Brno. Zachycuje tedy historii souboru, tvůrčí období 1989 - 2003, poté převedení do Městského divadla a následné uvádění operet v Brně po roce 2003. Využívá těchto základních pojmů: opereta, muzikál, zpěvoherní soubor, Národní divadlo Brno a Městské divadlo Brno.

Hlavním úkolem práce je popis činnosti souboru v klíčovém období, uvedených inscenací, osobností a významných událostí. Dále se také zaměřuje na přesun souboru do Městského divadla, přičemž zpracovává příčiny i důsledky této události. V práci se mimo jiné nastiňuje uvádění operet po přesunu souboru do Městského divadla Brno, jak v divadle Městském tak i Národním, s odkazem na současnost v podobě Nového operetního studia Brno.

8.1. Summary

BC thesis, the title of which is *Brno Operetta after 1989*, tries to summarize the activities of Operetta Ensemble of the National Theatre in Brno between 1989 and 2003, and the following period when it became a part of Městské divadlo Brno (Municipal Theatre of Brno). It describes the creative history of the Ensemble in 1989-2003, then the focus is on the Municipal Theatre period and the following operetta staging in Brno after 2003. Key words: *operetta, musical, National theatre in Brno, Municipal Theatre of Brno*.

The main aim of my work is to describe the Operetta Ensemble activities in the key period, also its performances and personalities involved, and its great achievements. Further on, my thesis focuses on the relocation of the Operetta Ensemble into the Municipal Theatre and tries to analyse its reasons and consequences. Also, my thesis gives a summary of the operettas performed after the Operetta Ensemble relocation, both in Municipal and National Theatres, with the reference to its current face, recently founded New Operetta Studio of Brno.

9. Seznam pramenů a literatury

- DRLÍK, Vojen (red.). *Ročenka Národního divadla v Brně, sezóna 1998/99*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2000.
- DRLÍK, Vojen. *Brněnská usměvavá múza: 120 let české operety v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2003.
- DUFKOVÁ, Eugenie a Bořivoj SRBA. *Postavy brněnského jeviště III: Umělci Národního, Zemského, Státního a Národního divadla v Brně*. Brno: Národní divadlo v Brně, 1994.
- GRUN, Bernard. *DEJINY OPERETY*. Bratislava: Opus, 1981.
- LANGR, Antonín a Marie PAŘÍKOVÁ. *Oldřich Nový*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1969.
- OSOLSOBĚ, Ivo. *Divadlo, které mluví, zpívá a tančí*. Praha: Supraphon, 1974.
- OSOLSOBĚ, Ivo. *Marsyas, Apollón... a Dionýsos. Přiblížování k muzikálu I*. Brno: Divadelní fakulta JAMU, 1996.
- OSOLSOBĚ, Ivo. *Principia parodica, totiž, Posbírané papíry převážně o divadle*. Praha: AMU, 2007.
- PROKEŠ, Zdeněk. *Almanach Národního divadla v Brně 1994-2004*. Brno: Národní divadlo v Brně, 2004.
- PUKLOVÁ, Alexandra. *Almanach Národního divadla v Brně 1984-1994*. Brno: Národní divadlo v Brně, 1994.
- SUCHÝ, Ondřej. *Oldřich Nový přichází*. 3. vyd. Praha: Brána, 2005. ISBN. 80-7243-236-2.
- ŠULC, Miroslav. *Česká operetní kronika 1863-1948*. Praha: Divadelní ústav, 2002. ISBN. 80-7008-121-X.
- TAUŠ, Karel. *K padesátiletému jubileu Českého divadla v Brně 1884-1934*. Brno: Moraviapress, 1934.
- TUNYS, Ladislav. *Oldřich Nový: jen pro ten dnešní den*. Praha: XYZ, 2010. ISBN. 978-80-7388-333-1.
- ZÁVODSKÝ, Artur (red.). *Velká pochodeň: Sborník k 75. výročí českého divadla v Brně*. 1. vyd. Brno: Státní divadlo, 1959.

Diplomové a oborové práce

BÁRTOVÁ, Monika. *Od minstrel show k muzikálu*. Diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta, 2003.

HŘEBÍČKOVÁ, Lucie. *Zemské divadlo v Brně v letech 1931-1941 a jeho ředitel Václav Jiřikovský*. Diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta, 2012.

MACHŮ, Věra. *Opereta v Brně – ano či ne*. Diplomová práce. Brno: JAMU. Divadelní fakulta, 2002.

MIHÁLKOVÁ, Helena. *Brněnská opereta v letech 1945-1965*. Diplomová práce. Brno: UJEP. Filozofická fakulta. Katedra věd o umění, 1981.

PAVLÍČKOVÁ, Romana. *Oldřich Nový a brněnská meziválečná opereta*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Katedra divadelních studií, 2013.

SPURNÝ, Karel. *Brněnská opereta v období mezi dvěma světovými válkami*. Diplomová práce. Brno: UJEP. Filozofická fakulta, 1979.

TRÁVNÍČKOVÁ, Jitka. *Zachráněná opereta? Produkce a návštěvnost operetních inscenací v Městském divadle Brno*. Bakalářská diplomová práce. Brno: MU. Filozofická fakulta. Ústav hudební vědy, 2010.

Internetové zdroje

Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB. Historie NDB – umělecké soubory. NDB. Zpěvohra. <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/zpevohra>

Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB. Historie NDB – umělecké soubory. NDB. Opera. <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/opera>

Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB. Historie NDB – umělecké soubory. NDB. Reduta. <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/reduta>

Online archiv Národního divadla Brno. Historie NDB. Historie NDB – budovy. Reduta (Divadlo Reduta). <http://www.ndbrno.cz/o-divadle/online-archiv/reduta-2>

Národní divadlo Brno. O divadle. Dokumenty. Koncepce ředitele NdB.

<http://www.ndbrno.cz/o-divadle/koncepce-reditele-ndb>

<http://www.theatre-architecture.eu/cs/db.html?theatreId=137>

<http://www.operetabrno.cz/>

Archivy

Archiv Národního divadla v Brně.

Moravské zemské muzeum, divadelní oddělení.

Seznam příloh

Příloha č. 1

Šest žen

Premiéra: 28. září 1989, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: Revue, Autor: Jiří Suchý, Jiří Šlitr

Inscenační tým: režie – Jiří Jurka, hudební nastudování – Igor Rusinko, choreografie – Vladimíra Kartousová, výprava – Alois Vobejda

Role a obsazení: *Jindřich VIII.* – Milan Horský, *Muž s knihou* - Miloslav Čížek, *Žena* - Vladimíra Spurná, *klavír* - Igor Rusinko, Jiří Karásek

Kytice

Premiéra: 20. října 1989, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: Revue, Autor: Karel Jaromír Erben, Jiří Suchý, Ferdinand Havlík

Inscenační tým: Režie – Jan Štych ml., dirigent – Jiří Karásek, choreografie – Luboš Ogoun, asistent choreografie – Jitka Pluháčková, výtvarník – Karel Zmrzlý

V inscenačním týmu byli režisér Jan Štych, dirigent Jiří Karásek, choreograf Jiří Ogoun, jeho asistentka Jitka Pluháčková a výtvarník Karel Zmrzlý.

Revue se skládá z těchto balad:

Štědrý den - role a obsazení: *Hana* – Ludmila Kolářová, *Marie* – Vladimíra Spurná, *Koledníci* – Miloslav Čížek, Milan Rudolecký, Libor Zavislan, *Dívky* – Jarmila Jašková, Eva Kunderová, Jiřina Němečková, Zdeňka Punarová, Antonie Školařová, Věra Vážanská, Jana Vinklerová)

Polednice - role a obsazení: *Recitátor* – Milan Horský, *Polednice* – Jindřich Světnica

Zlatý kolovrat - role a obsazení: *Dornička* – Libuše Bartošková, *Daisy* – Simona Pásková, Jitka Škápíková, *Matka* – Ludmila Kolářová, *Král* – Libor Zavislan, *Poustevník* – Milan Horský, *Pachole* - Naďa Bláhová, *Hlas Kolovratu* – Jarmila Jašková, Eva Kunderová

Vodník - role a obsazení: *Vodník* – Miloslav Čížek, *Dívka* – Vladimíra Spurná, *Truhlář* – Libor Zavislan, *Vypravěči* – Milan Rudolecký, Ondřej Šeda, Jarmila Jašková, Eva Kunderová, *Ryby* – Jiřina Němečková, Zdeňka Punarová, Antonie Školařová, Věra Vážanská, Jana Vinklerová, *Šneci-raci* – Oldřich Bláha, Milan Rudolecký, Ondřej Šeda, Jiří Špicera, Petr Zenkl

Svatební košile - role a obsazení: *Dívka* – Libuše Bartošková, *Umrlec* – Milan Horský, *Hlas* – Jarmila Jašková

Bludička - role a obsazení: *Jezinky* – Ludmila Kolářová, Vladimíra Spurná, *Poutník* – Miloslav Čížek, *Bludička* – Nad'a Bláhová, *Mocný lesů pán* – Jindřich Světnica

Ať žije Offenbach!

Premiéra: 25. ledna 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: koncert, Autor: Jacquess Offenbach

Inscenační tým: režie – Milan Pokorný, dirigent – Jiří Karásek, choreografie – Vladimíra Kartousová, výprava – Karel Zmrzlý

Role a obsazení: Libuše Bartošková, Hana Horká/Holišová, Jaromír Novotný, Milan Horský

Filozofská historie

Premiéra: 2. března 1990, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Zdeněk Petr

Inscenační tým: libreto – Jan Dietl, zpěvní texty – Ivo Fischer, režie – Jan Štych ml., hudební nastudování –, dirigent – Igor Rusinko, choreografie – Luboš Ogoun, asistent choreografie – Jitka Pluháčková, výprava – Vladimír Smrčka

Role a obsazení: *Vavřena* - Milan Horský, *Frybort* - Milan Rudolecký, *Špína* - Jaromír Brych, Martin Novotný, *Zelenka* - František Horáček, *Lenka* - Hana Horká/Holišová, Květoslava Ondráková, *Márinka* - Nad'a Bláhová, Jitka Škápíková, *Slečna Elis* - Veronika Butorová, Vlasta Francová, *Roubínek* - Jiří Jurka, *Roubínková* - Olga Haasová, Věra Pochylá, *Lotty* - Libuše Bartošková, Vladimíra Spurná, *Fricek* - Jan Jurka, *Biskupský komisař* - Jiří Dočkal, *Páter German* - Antonín Julínek, *Rektor* - František Zachárník, *Profesor náboženství* - Jindřich Světnica, *Kapelník* - Arnošt Škoda

Ptáčník

Premiéra: 25. května 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: Carl Zeller

Inscenační tým: libreto – Moritz West, Ludwig Held, překlad – Luboš Šterc, zpěvní texty – Miroslav Homolka, úprava – Luboš Šterc, režie – Richard Mihula, asistent režie – Irena Rozsypalová, dirigent – Jiří Karásek, sbormistr – Emil Skoták, choreografie – Vladimíra Kartousová, výprava – Karel Zmrzlý

Role a obsazení: *Kněžna Marie* – Hana Horká/Holišová, Nad'a Patriková/Haanová, *Baronka Adelaida* – Jitka Petrovská/Benešová, Ilona Simandlová, *Komtesa Mimi* – Monika Světnicová, Baron Weps, *vrchní lovčí* – Milan Horský, František Zachárník, *Hrabě Stanislav, synovec barona Wepse* – Miloslav Čížek, Milan Rudolecký, *Quendel, komorník* – Vlastimil Slezák, *Süffle, profesor* – Antonín Julínek, Würzchen, *proděkan* – Jiří Jurka, Keller, *radní* – Ondřej Šeda, *Wienleber, radní* – František Horáček, *Adam, ptáčník* – Jaroslav Mrázek, Jaromír Novotný, *Krista, poštačka* – Libuše Bartošková, Nad'a Bláhová, Květoslava Ondráková, *Šnek, starosta* – Arnošt Škoda, Miroslav Výlet, *Růžena, dcera starosty Šneka* – Vladimíra

Kulhánková, *Jette, hostinská* – Edita Rosprimová, *Egydi, Tyrolák* – Zdeněk Glozar a Nauroner, *Tyrolák* – Martin Novotný

Nepřítel hudby

Premiéra: 29. června 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: Richard Genée

Inscenační tým: překlad – Vojen Drlík, režie – Jan Štych ml., hudební úprava – Igor Rusinko, dirigent – Igor Rusinko, výprava – Jan Štych ml., Jiří Halva

Role a obsazení: *Hammer* – Jiří Dočkal, *Ida* – Naďa Bláhová, *Iva Zásadná*, *Alfréd* - Milan Rudolecký, *Richard* – Igor Rusinko

Příloha č. 2

Krásný podzim

Premiéra: 28. září 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: zpěvohra, Autor: Robert Stolz

Inscenační tým: libreto – Hans Weigl, překlad – Eva Bezděková, režie – Jiří Jurka, hudební nastudování – Igor Rusinko, dirigent – Igor Rusinko, choreografie – Vladimíra Kartousová, scéna – Alois Vobejda, kostýmy – Alois Vobejda

Role a obsazení: *Franz z Weidringu* – Jiří Dočkal, Antonín Julínek, *Alexander Gemmingen* – František Horáček, Jaromír Novotný, *Tony Rottenkirch* – Libor Zavislan, Martin Novotný, *Josef* – Arnošt Škoda, Miroslav Výlet, *Sofie Gemmingenová* – Ludmila Kolářová, Jitka Petrovská/Benešová, *Marianna Seyboldová* – Hana Horká/Holišová, Naďa Patriková-Haánová, *Amélie Carron, rozená Máli Stangelbauerová* – Květoslava Ondráková, Vladimíra Spurná, *Anna Welspergová* – Veronika Butorová, Olga Haasová, *Valeria Welspergová* – Libuše Bartošková, Jitka Škápíková

Kouzelná dvířka

Premiéra: 20. října 1990, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: zpěvohra, Autor: Jitka Škápíková, Emil Skoták

Inscenační tým: režie – Jitka Škápíková, hudební nastudování – Emil Skoták, scéna – Eva Peřinová, kostýmy – Jitka Škápíková

Role a obsazení: *Rumpál* – Libor Zavislan, *Bábina* – Jitka Škápíková, *Kouzelník* – Emil Skoták, *Miša* – Věra Herajtová, *Emil* – Martin Novotný

Musical - Superstar

Premiéra: 9. února 1991, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: koncert

Inscenační tým: režie – Věra Herajtová, hudební nastudování – Igor Rusinko, dirigent – Igor Rusinko, choreografie – Věra Herajtová, scéna – Zdeněk Červený, kostýmy – Zdeněk Červený

Role a obsazení: Nad'a Bláhová, Ludmila Kolářová, Radmila Merlíčková, Květoslava Ondráková, Radek Láska, Martin Novotný, Milan Řihák, Libor Zavislan, Iva Doupovcová, Iva Krejčířiková, Jitka Novozámská, Monika Světnicová, Pavel Pavlík, Jiří Vráblík, Karel Dvořák, Milan Potůček, Jiří Špicera, Petr Zenkl, Věra Herajtová, Jiřina Němečková, Renata Pokorná, Antonie Školařová, Jana Vinklerová, Gabriela Partyšová a Martin Pečinka

Z muzikálů: Jesus Christ Superstar, Fantom opery, Bídníci, Kočky

Žebravý student

Premiéra: 8. března 1991, Budova: Janáčkovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Karl Millöcker

Inscenační tým: libreto – Richard Genée, F. Zell, překlad – Adolf Wenig st., Vladimír Jirousek, zpěvní texty – Emanuel Punčochář, režie – Jan Štych ml., dirigent – Alfred Mayer, Tomáš Koutník, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Thomas Pěkný, kostýmy – Inez Tuschnerová

Role a obsazení: *Palmatica, hraběnka Nowalská* – Hana Horká/Holišová, Nad'a Patriková-Haanová, *Laura* – Libuše Bartošková, Květoslava Ondráková, *Bronislava* – Nad'a Bláhová, Vladimíra Spurná, *Plukovník Ollendorf, krakovský guvernér* – Jiří Dočkal, Jaroslav Horáček, František Zacharník, *Jan Janicki* – Jaromír Novotný, Josef Škrobánek, *Symon Romanowicz* – Jaroslav Mrázek, Zdeněk Šmukař, *Major von Wangenheim* – Martin Novotný, *Rotmistr von Henrici* – František Horáček, *Poručík von Schweinitz* – Libor Zavislan, *Kornet von Richthofen* – Miloslav Čížek, *Hospodský* – Vlastimil Slezák, *Onufrij, sluha* – Jindřich Světnica, *Enterich, správce vězení* – Jiří Jurka, Miroslav Výlet, *Kapelník* – Jiří Špicera

Podskalák

Premiéra: 24. května 1991, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: František Ferdinand Šamberk, Karel Hašler

Inscenační tým: úprava – František Kordula, Rudolf Kulhánek, režie – František Kordula, dirigent – Igor Rusinko, Miloslav Janíček, sbormistr: Jiří Jakubec, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Vladimír Šrámek, kostýmy – Eliška Zapletalová

Role a obsazení: *Pán ze Sommerfeldů* – Jiří Dočkal, František Zacharník, *Crescencie, žena Sommerfeldova* – Věra Pochylá, *Lea, dcera Sommerfeldova* – Ludmila Kolářová, *Baron Dagobert* – Vlastimil Slezák, Jiří Dočkal, *Rytíř Ždímal* – Miloslav Čížek, *Saturnin Brambor, zedník* – Jiří Jurka, Miroslav Výlet, *Aurelie, žena Saturninova* – Olga Haasová, Ilona

Simandlová, *Boženka, dcera Saturninova* – Libuše Bartošková, Květoslava Ondráková, *Angrešt, bývalý holič, zvaný „doktor“* – Jindřich Světnica, *Václav Dvořák, vorař* - Martin Novotný, Libor Zavislan, *Veverka, vrátný v Podskali* – Ladislav Jurečka, Vlastimil Slezák, *Pepička, dcera Veverkova* – Radmila Merlíčková, Monika Světnicová, *František* – František Horáček, *Benda* – Zdeněk Glozar, *Řehoř* – Ivo Heger, *Preclíkář* – Jiří Jakubec, *Baptist, sluha u Sommerfeldů* – Miloslav Kůrka, *Kupletisté* – Ondřej Šeda, Milan Potůček

Příloha č. 3

Země úsměvů

Premiéra: 27. září 1991, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

Inscenační tým: libreto – Ludwig Herzer, Fritz Löhner, překlad – Karel Melichar Skoumal, režie – Josef Charvát, dirigent – Alfred Mayer, Tomáš Koutník, sbormistr – Jiří Jakubec, Irena Pluháčková, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Alois Vobejda, kostýmy – Eliška Zapletalová

Role a obsazení: *Hrabě Ferdinand von Lichtenfels* – Jindřich Světnica, *Líza, dcera hraběte Lichtenfelse* – Květoslava Ondráková, Eva Pavelková, *Lora, neteř hraběte Lichtenfelse* – Radmila Merlíčková, *Hrabě Gustav* – Miloslav Čížek, Martin Novotný, *Hraběnka Hardeggová, teta Gustavova* – Olga Haasová, *Starý generál* – Ivo Heger, *Fini* – Iva Krejčířiková, *Fifi* – Jarmila Jakešová, Irena Ševčíková, *Viki* – Marie Švédová, *Mimi* – Monika Světnicová, *Sluha u Lichtenfelsů* – Ondřej Šeda, *Princ Su-Čong, velvyslanec Říše nebes* – Miroslav Dvorský, Jaromír Novotný, Zdeněk Šmukař, *Mi, sestra prince Su-Čonga* – Naďa Bláhová, Vladimíra Spurná, *Čang, strýc prince Su-Čonga* – Jiří Dočkal, *Fu-li, tajemník čínského velvyslanectví* – Zdeněk Glozar, *Vrchní eunuch* – Jiří Tauber, Miroslav Výlet, *Taneční sóla* – Věra Herajtová, Dana Pospíšilová, Ivan Příkaský, Milan Potůček, Alexandra Šterclová, Renata Pokorná, Lubor Král, Petr Zenkl

Netopýr

Premiéra: 1. listopadu 1991, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: Johan Strauss

Inscenační tým: libreto – Carl Haffner, Richard Genée, překlad – Eva Bezděková, zpěvní texty – Emanuel Punčochář, režie – Jan Štych ml., dirigent – Arnošt Moulík, Tomáš Koutník, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Karel Zmrzlý, kostýmy – Inez Tuschnerová, Marcela Kaderková

Role a obsazení: *Gabriel Eisenstein* – Pavel Kamas, František Zacharník, *Rosalinda, žena Eisensteinova* – Jaroslava Jánská, Halina Kubečzková, *Frank, ředitel věznice* – Jiří Dočkal, Jiří Jurka, *Princ Orlovský* – Hana Horká/Holišová, Blanka Černá, *Alfréd, zpěvák* – Jaromír Novotný, František Šifta, *Dr. Blind, advokát* – Miloslav Čížek, Jindřich Světnica, *Dr. Falke, notář* – Milan Horský, František Zacharník, *Adéla, komorná* – Libuše Bartošková, Naďa Bláhová, *Ida, sestra Adély* – Vladimíra Spurná, Naďa Patriková-Haanová, *Frosch, vězeňský dozorce* – Jindřich Světnica, Miloslav Čížek, *Ivan, sluha* – František Horáček, *Melanie, Sabina, dámy ze společnosti* – Ludmila Kolářová, Věra Pochylá, Ilona Simandlová, Jitka Petrovská/Benešová

Perníková chaloupka

Premiéra: 6. prosince 1991, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: zpěvohra, Autor: Engelbert Humperdinck

Inscenační tým: libreto – Adelheid Wette, překlad – Vojen Drlík, zpěvní texty – Eva Bezděková, úprava - Vojen Drlík, režie – Eva Deáková, asistent režie – Ilona Simadlová, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Vladimíra Kartousová, scéna – Jaroslav Milfajt, kostýmy – Jaroslav Milfajt

Role a obsazení: *Otec* – Jiří Dočkal, František Zacharník, *Matka* – Ludmila Kolářová, Věra Pochylá, *Jeníček* – Romana Pátková, Milan Řihák, *Mařenka* – Stella Dvořáčková, Květoslava Ondráková, *Čarodějnice* – Radmila Merlíčková, Libor Zavislan, *Večernice-Jitřenka* – Hana Horká/Holišová, Lenka Bartolšicová, *Kocour* – Jiří Špicera, Lubor Král, *Motýl* – Renata Pokorná, Alexandra Šterclová, *Můra* – Jana Vinklerová, Jiřina Němečková, *Andílci* – Michaela Deáková, Jana Vodičková, *Zajíci* – Martin Medřický, Patrik Navrátil, Lenka Němečková, Adam Šeda, Vanda Šedová, *Veverky* – Jana Kličková, Petr Medřický

Paganini

Premiéra: 21. února 1992, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

Inscenační tým: libreto – Paul Knepler, Béla Jenbach, překlad – Rudolf Lampa, zpěvní texty – Jiří Aplt, režie – Jan Štych ml., hudební nastudování – František Preisler nejml., dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Karel Zmrzlý, kostýmy – Irena Greifová

Role a obsazení: *Marie Anna Luisa, kněžna v Lucce a Piombinu* – Jaroslava Jánská, Květoslava Ondráková, *Kníže Felice Baciocchi, choť kněžny* – Jiří Dočkal, *Nicolo Paganini* – Jan Drahovzal, Zdeněk Šmukař, *Bartucci, Paganiniho impresáριο* – František Zacharník, *Markýz Giacomo Pimpinelli, vrchní komoří* – Miloslav Čížek, Libor Zavislan, *Bella Giretti, primadona* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Hraběnka de La Place, dvorní dáma* – Naďa Patriková-Haanová, Věra Pochylá, *Marco, potulný mnich* – Jindřich Světnica, *Hostinský* – Jiří Jurka, Miroslav Výlet, *Hrabě Hedouville, generál císaře Napoleona* – František Horáček, *Corallina, krčmářka* – Ludmila Kolářová, Ilona Simadlová, *Foletto* – Ondřej Šeda, *Beppo* – Martin Novotný, *Tofolo* – Milan Potůček, *Anitta* – Radmila Merlíčková, Monika Světnicová, *Dva pacholci* – Martin Novotný, Ondřej Šeda, *Pouliční pradlena* – Edita Rosprimová, *Starosta* – Jan Adámek, *Pobočník* – Miloslav Kůrka

Cikánský baron

Premiéra: 24. dubna 1992, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Johann Strauss

Inscenační tým: libreto – Ignatz Schnitzer, překlad – Mojmír Weimann, zpěvní texty – Mojmír Weimann, Jiří Aplt, režie – Martin Dubovic, asistent režie – Jiří Jurka, dirigent – Alfred Mayer, Tomáš Koutník, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Vladimír Landa, kostýmy – Josef Jelínek

Role a obsazení: *Hrabě Petr Homonay, vrchní župan Temešského komitétu* – Pavel Stejskal, František Zacharník, *Hrabě Carnero, císařský komisař* – Milan Horský, Miroslav Výlet, *Sándor Bárinkay* – Jozef Ábel, Pavel Kamas, *Koloman Zsupán, bohatý prasečkář* – Jiří Dočkal, Jiří Sulženko, *Arsenna, Zsupánova dcera* – Libuše Bartošková, Elena Gazdíková, *Mirabella, Arsennina vychovatelka* – Nad'a Patriková-Haanová, Jitka Petrovská/Benešová, *Otakar, Mirabellin syn* – Miloslav Čížek, Václav Morys, *Czipra, cikánka* – Amálie Kadlčíková, Jitka Pavlová, *Saffi, cikánské děvče* – Halina Kubeczková, Květoslava Ondráková, Libuše Bartošková, *István, Zsupánův sluha* – Jiří Jurka, *Páli* – Libor Zavislan, *Mihály* – Milan Potůček, *Jósi* – Ondřej Šeda

Čarodějky

Premiéra: 12. června 1992, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: revue, Autor: Jiří Suchý, Ferdinand Havlík

Inscenační tým: režie – Zdeněk Boubelík, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Igor Rusinko, scéna – Martin Víšek, kostýmy – Eliška Zapletalová

Role a obsazení: *Král* – Ladislav Běhůnek, *Králová* – Ludmila Kolářová, *Starosta* – Jiří Jurka, *Hostinský* – Miloslav Čížek, *Učitel* – František Horáček, *Tajemník-Dramaturg* – Jiří Balcárek, Libor Zavislan, *Posel* – Martin Novotný, Jiří Tauber, *Cizinec* – Martin Novotný, Jiří Tauber, *Evča* – Vladimíra Spurná, *Věřča* – Nad'a patriková-Haanová, *Kopelentová* – Věra Pochylá, *Čermáková* – Radmila Merlíčková, *Morávková* – Jitka Petrovská/Benešová, *Prušová* – Ilona Simandlová

Příloha č. 4

Dům u tří děvčátek

Premiéra: 2. října 1992, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: opereta, Autor: Franz Schubert, Heinrich Berté

Inscenační tým: libreto – Alfred Maria Willner, Heinz Reichert, překlad – Jaroslav Horan, zpěvní texty – Jaroslav Dvořák, úprava – František Preisler ml., režie – František Preisler ml., asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Arnošt Moulík, František Preisler nejml., choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Oldřich Šimáček, kostýmy – Josef Jelínek

Role a obsazení: *Franz Schubert* – Jozef Ábel, Zdeněk Šmukař, *Baron Franz Schober, básník* – Pavel Kamas, Jaromír Novotný, *Móric von Schwind, malíř* – František Horáček, *Kuppelwieser, kreslíř* – Jiří Dočkal, *Johann Michael Vogl, pěvec* – Miloslav Čížek, *Hrabě Scharntorff, dánský vyslanec* – Vlastimil Slezák, *Christian Tschöll, dvorní sklenářský mistr* – Miroslav Výlet, František Zacharník, *Marie Tschöllová, žena Christianova* – Ilona Simandlová, Nad'a Patriková-Haanová, *Hedička* – Iva Ševčíková, Alena Janáková, *Hedvička* – Monika Světnicová, *Hanička* – Libuše Bartošková, Nad'a Bláhová, Květoslava Ondráková, *Lucie Grisiová, zpěvačka* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Bruneder, sedlářský mistr* – Martin Novotný, Ondřej Šeda, *Binder, poštovní aspirant* – Milan Potůček, Novotný, *tajný policista* – Libor Zavislan, Jiří Tauber, *Číšník* – Zdeněk Glozar, *Stingel, pekař* – Jaroslav

Adámek, *Růžena, komorná* – Edita Rosprimová, *Salli, komorná* – Věra Čaranová, *Dva granátníci* – Radek Láska, Jiří Vráblík, *Páry v cukrárně* – Ivo Heger, Vladimíra Kulhánková, Jiří Jakubec, Marie Švédová, Miloslav Kůrka, Iva Krejčířiková

Mauglí

Premiéra: 27. listopadu 1992, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: muzikál, Autor: František Zacharník, Karel Cón, Rudyard Kipling

Inscenační tým: režie – Věra Herajtová, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Věra Herajtová, scéna – Jiří Pitr, kostýmy – Ilda Pitrová

Role a obsazení: *Mauglí-dítě* – Karel Matuška, Martin Pečinka, Jakub Šimánek, Jakub Škaroupka, *Mauglí* – Libor Zavislan, *Otec vlk-Akéla* – Milan Potůček, *Matka vlčice* – Ludmila Kolářová, *Medvěd Bálů, učitel vlků* – Jaroslav Fert, Milan Horský, *Pardál Baghira* – Martin Novotný, *Tygr Šér-Chán* – František Horáček, *Šakal Tabaké* – Jaří Balcárek, *Had Ká* – Jiřina Němečková, *1. opice* – Radek Láska, *2. opice* – Monika Světnicová

Vídeňská krev

Premiéra: 29. ledna 1993, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Johann Strauss

Inscenační tým: libreto – Victor Léon, Leo Stein, překlad – Vojen Drlík, zpěvní texty – František Zachrník, úprava – Vojen Drlík, režie – Boris Slovák, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Alfred Mayer, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Boris Slovák, scéna – Vladimír Suchánek, kostýmy – Josef Jelínek

Role a obsazení: *Kníže Ypsheim-Gindelbach, ministerský předseda* – Jiří Dočkal, *Balduin, hrabě Zedlau* – Jozef Ábel, Pavel Kamas, *Gabriela, choť Balduinova* – Pavla Břínková, Hana Horká/Holišová, *Hrabě Bitowski* – František Horáček, *Francisca Cagliari, tanečnice* – Halina Kubeczková, Vladimíra Spurná, *Kagler, otec Francisci, majitel kolotoče* – Jiří Jurka, František Zacharník, *Pepi, švadlenka* – Libuše Bartošková, Nad'a Bláhová, *Josef, komorník hraběte Zedlau* – Miloslav Čížek, *Fiakrista* – Jiří Tauber, *Číšník* – Martin Novotný, *Lisi, prادلena* – Nad'a Patriková-Haanová, *Lori, prادلena* – Věra Pochylá, *Anna, komorná* – Radmila Merlíčková

Tenor na roztrhání

Premiéra: 26. února 1993, Budova: Divadlo Reduta, Žánr: hra se zpěvy, Autor: Kenneth Ludwig

Inscenační tým: překlad – Ivo T. Havlů, Tatjana Havlů, zpěvní texty – František Zacharník, režie – Zdeněk Boubelík, hudební nastudování – Igor Rusinko, scéna – Heike Portisch, kostýmy – Heike Portisch, hudba – Karel Cón

Role a obsazení: *Max, Saundersův asistent* – Luboš Ondráček, *Maggie, Maxova přítelkyně* – Zora Böserlová, *Monika Světnicová, Saunders, otec Maggie, ředitel Grand Opera Company* – Maxmilián Hornýš, *Tito Merelli, světově proslulý tenor zvaný též „Il Stupendo“* – František Zacharník, *Maria, žena Titova* – Nad'á Patriková-Haanová, *Hotelový poslíček* – Libor Zavislan, *Diana, sopranistka* – Vladimíra Spurná, *Julia, předsedkyně Spolku přátel opery* – Ilona Simandlová

Čardášová princezna

Premiéra: 23. dubna 1993, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Imre Kálmán

Inscenační tým: libreto – Leo Stein, Béla Jenbach, překlad – Eva Bezděková, zpěvní texty – Emanuel Punčochář, Vladislav Hamšík, úprava – František Zacharník, režie – František Zacharník, dirigent – Arnošt Moulík, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Alois Vobejda, kostýmy – Josef Jelínek

Role a obsazení: *Leopold Maria, kníže z Lippert-Weylersheimu* – Jiří Jurka, *Vlastimil Slezák, Cecílie, choť Leopolda* – Nad'á Patriková-Haanová, Ilona Simandlová, *Edvin Ronald, syn Leopolda a Cecílie* – Jan Ježek, *Jozef Ábel, Komtesa Anastasie, neteř knížete* – Libuše Bartošková, *Vladimíra Spurná, Hrabě Boni Káncsiánu* – Miloslav Čížek, *Libor Zavislan, Sylva Varescu, zpěvačka* – Pavla Břínková, *Hana Horká/Holišová, Ferri von Kerekes, zvaný Ferri bácsi* – Antonín Julínek, *Miška, vrchní číšník* – Jiří Tauber, *Miroslav Výlet, Generál von Rohnsdorff* – František Horáček, *Kiss, notář* – Ladislav Jurečka, *Aranka, tanečnice* – Jana Vinklerová, *Juliška, tanečnice* – Alexandra Šterclová, *Diplomat* – Ivo Heger, *Pán v Orfeu* – Ondřej Šeda, *Sklepník* – Miloslav Kůrka

Příloha č. 5

Veselá vdova

Premiéra: 24. září 1993, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

Inscenační tým: libreto – Victor Léon, Leo Stein, překlad – Jiří Aplt, zpěvní texty – Luboš Štercl, úprava – Stanislav Regal, režie – Stanislav Regal, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Arnošt Moulík, Igor Rusinko, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Martin Víšek, kostýmy – Růžena Švecová

Role a obsazení: *Baron Zeta, velvyslanec koruny pontevedrinské* – Jiří Dočkal, Jiří Jurka, *Valencie, baronova manžel* – Libuše Bartošková, *Nad'á Bláhová, Camille de Rosillon* – Zdeněk Šmukař, *Michal Vojta, Vicomte Cascade* – Martin Novotný, *Poručík St. Brioche* – Miloslav Čížek, *Milan Rudolecký, John, komorník* – Jiří Tauber, *Miroslav Výlet, Hana Glavariová* – Hana Horká/Holišová, *Květoslava Ondráková, Hrabě Danilo, tajemník velvyslanec* – Jan Ježek, *Marcel Kučera, Pan Alfa, vyslanec* – Ondřej Šeda, *Paní Alfová, druhá dáma velvyslanectví* – Ludmila Kolářová, *Pan Beta, podvyslanec* – Libor Zavislan, *Paní Bedetová, třetí dáma velvyslanectví* – Radmila Merlíčková, *Pan Gama, podvyslanec* – František, *Paní Gamová, čtvrtá dáma velvyslanectví* – Ilona Simandlová

My fair lady

Premiéra: 18. října 1993, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Alan Jay Lerner, Frederick Loewe

Inscenační tým: překlad – Ota Ornest, režie – Stanislav Fišer, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Vladimíra Kartousová, Jiří Kyselák, scéna – Vojtěch Štolfa, kostýmy – Naděžda Hanáková

Role a obsazení: *Paní Eynsford-Hillová* – Jitka Petrovská/Benešová, *Freddy Eynsford-Hill* – Libor Zavislan, *Líza Doolittlová* – Květoslava Ondráková, *Plukovník Pickering* – Antonín Julínek, *Henry Higgins* – František Horáček, *Muž z Hextonu* – Ondřej Šeda, *Majitel výčepu George* – Ladislav Jurečka, *Harry* – Jiří Dočkal, *Kuba* – Martin Novotný, *Alfréd Doolittle* – Miroslav Výlet, *Paní Pearceová* – Věra Pochylá, *Paní Hopkinsová* – Radmila Merlíčková, *Komorník* – Radek Láska, *Lokaj* – Miloslav Kůrka, *Tři služky* – Iva Kozinková, Jarmila Jašková, Eva Marešová, *Paní Higginsová* – Naďa Patriková-Haanová, *Řidič* – Radek Láska, *Lord Baxington* – Ivo Heger, *Lady Baxingtonová* – Radmila Merlíčková, *Strážník* – Milan Potůček, *Velvyslanec* – Jiří Jakubec, *Paní velvyslancová* – Edita Rosprimová, *Květinářka* – Jana Vinklerová, *Transylvánská královna* – Jarmila Jašková, *Transylvánský princ* – Milan Potůček, *Zoltán Karpáthy* – Jiří Tauber, *Majordomus* – Ivo Musil, *Služka paní Higginsové* – Eva Marešová, *Themistokles* – Stefanos – Ladislav Veškrna

Hraběnka Marica

Premiéra: 17. prosince 1993, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Imre Kálmán

Inscenační tým: libreto – Julius Brammer, Alfred Grünwald, překlad – Jiří Čekan, zpěvní texty – František Zacharník, úprava – František Zacharník, režie – František Zacharník, asistent režie – František Zacharník, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Alexandr Babraj, kostýmy – Eliška Zapletalová

Role a obsazení: *Hraběnka Marica* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Kníže Populesku* – Jiří Jurka, Milan Horský, *Baron Koloman Župan* – Miloslav Čížek, Milan Rudolecký, *Hrabě Tassilo* – Pavel Kamas, Marcel Kučera, *Líza, sestra Tassilova* – Libuše Bartošková, Naďa Bláhová, *Štěpán Liebenberg* – Libor Zavislan, *Paní von Rosenthalová* – Ludmila Kolářová, Ilona Simandlová, *Hans, sluha* – Jiří Tauber, Miroslav Výlet, *Ilona, přítelkyně Marici* – Naďa Patriková-Haanová, *Helena, přítelkyně Marici* – Věra Pochylá, *Čákoš, starý sluha* – Ladislav Jurečka, *Berko, mladý cikán* – Martin Novotný, *Eržika, mladá cikánka* – Libuše Bartošková, Martina Severová

Noc v Benátkách

Premiéra: 11. března 1994, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Johann Strauss

Inscenační tým: libreto – Richard Genée, F. Zell, úprava libreta – Walter Felsenstein, překlad – Bohuslav Nádvorník, úprava – Boris Slovák, režie – Boris Slovák, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Zdeněk Macháček, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Boris

Slovák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Vladimír Suchánek, kostýmy – Josef Jelínek

Role a obsazení: *Vévoda z Urbina* – Pavel Kamas, Marcel Kučera, *Bartolomeo Delacqua, senátor* – Jiří Dočkal, Milan Horský, *Stafano Barbaruccio, senátor* – Jiří Jurka, František Horáček, *Giorgio Testaccio, senátor* – Jiří Tauber, Miroslav Výlet, *Barbara, žena Delacquova* – Hana Horká/Holišová, Květoslava Ondráková, *Agricola, senátorka* – Naďa Patriková-Haanová, *Constantia, senátorka* – Ilona Simandlová, *Enrico Piselli, Delacquův synovec* – Martin Novotný, *Annina, prodavačka ryb* – Pavla Břínková, Vladimíra Spurná, *Caramello, vévodův lazebník* – Miloslav Čížek, Zdeněk Šmukař, *Pappacoda, prodavač makaronů* – Milan Rudolecký, Libor Zavislan, *Ciboletta, služka* – Naďa Bláhová, Martina Severová, *Senátorky* – Ludmila Kolářová, Radmila Merlíčková, Jitka Petrovská/Benešová, Věra Pochylá, *Centurio, vévodův sluha* – Vlastimil Slezák, *Peppino, pomocník Pappacodův* – Martin Pečinka

Hello, Dolly!

Premiéra: 27. května 1994, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Michael Stewart, Jerry Herman

Inscenační tým: překlad – Ivo Osolsobě, režie – Peter J. Oravec, asistent režie – Jiří Tauber, hudební nastudování – Arnošt Moulík, dirigent – Arnošt Moulík, Igor Rusinko, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Vladimír Suchánek, kostýmy – Judita Kováčová

Role a obsazení: *Horác Vandergelder* – Milan Horský, František Zacharník, *Ermengarda, neteř Horácova* – Monika Světnicová, *Ambrosius Kemper, malíř* – Rastislav Gajdoš, Martin Novotný, *Kornelius Hackel* – Miloslav Čížek, Libor Zavislan, *Barnabáš Tucker, příručí* – Jiří Balcárek, Milan Rudolecký, *Dolly Leviová, vdova* – Lenka Filipová-Kudelová, Zdena Herfortová, *Irena Molloyová* – Alena Antalová, Radmila Maerlíčková, Květoslava Ondráková, *Minnie, přítelkyně Ireny* – Naďa Bláhová, Martina Severová, *Ernestina Moneyová* – Věra Pochylá, *Paní Roseová* – Edita Rosprimová, *Rudolf, majordomus* – Jiří Tauber, *Pikolík* – Jiří Špicera, *Soudce* – Jiří Jurka, *Řemeslník* – Ivo Krejčí, *Dva strážníci* – Ondřej Šeda, Jiří Vráblík, *Kuchař* – Zdeněk Glozar, *Zapisovatel* – Zdeněk Glozar

Příloha č. 6

Orfeus v podsvětí

Premiéra: 30. září 1994, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jacques Offenbach

Inscenační tým: libreto – Hector Crémieux, překlad – Ivo Osolsobě, zpěvní texty – Emanuel Punčochář, režie – Josef Koníček, asistent režie – Jiří Tauber, hudební nastudování – Arnošt Moulík, dirigent – Arnošt Moulík, Igor Rusinko, sbormistr – Irena Pluháčková, choreografie – Josef Koníček, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Alexandr Babraj, kostýmy – Gita Marcolová

Role a obsazení: *Aristeus-Pluto* – Jan Ježek, Marcel Kučera, *Jupiter* – Milan Horský, Miroslav Výlet, *Orfeus* – Jaromír Novotný, Milan Rudolecký, *John Styx* – Miloslav Čížek, Libor Zavislan, *Merkur* – František Horáček, *Morpheus* – Ivo Musil, *Eurydika* – Libuše Bartošková, Nad' a Bláhová, *Diana* – Lenka Bartolšicová, Vladimíra Spurná, *Veřejné mínění* – Hana Horká/Holišová, Jitka Petrovská/Benešová, *Juno* – Věra Pochylá, Ilona Simandlová, *Venuše* – Květoslava Ondráková, *Kupido* – Martina Severová, *Minerva* – Nad' a Patriková-Haanová, *Mars* – Jiří Dočkal, *Macchus* – Jan Adámek

Král tuláků

Premiéra: 16. prosince 1994, Budova: opereta, Žánr: Janáčkovo divadlo, Autor: Rudolf Friml

Inscenační tým: libreto – William H. Post, Brian Hooker, překlad – Steva Šellová, zpěvní texty – Emanuel Punčochář, Jiří Čekan, úprava – Vojen Drlík, režie – Josef Charvát, asistent režie – Radmila Merlíčková, hudební nastudování – Arnošt Moulík, dirigent – Arnošt Moulík, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Alois Vobejda, kostýmy – Alois Vobejda

Role a obsazení: *Margot, hostinská* – Věra Pochylá, Ilona Simandlová, *Cassin Cholet, zloděj* – Ondřej Šeda, *René de Montigny, zchudlý šlechtic* – Libor Zavislan, *Johann, hospodský povaleč* – Zdeněk Glozar, *Jeanetta, lehká holka* – Monika Světnicová, *Huguetta du Hamel, zvaná Abatyše* – Libuše Bartošková, Vladimíra Spurná, *Tabario, Villonův kumpán* – Milan Horský, Miroslav Výlet, *Francois Villon, básník, tulák a rváč* – Jiří Dočkal, Jiří Horký, *Villonova matka* – Edita Rosprimová, *Tristan l'Hermite, králův pobočník* – Miloslav Čížek, *Ludvík XI., král francouzský* – František Horáček, *Královna* – Radmila Merlíčková, *Kateřina de Vaucelles, dvorní dáma* – Hana Horká/Holišová, Květoslava Ondráková, *Tibaut d'Aussigny, vrchní maršálek* – Jiří Dočkal, Ilja Kreslík, *Kapitán lučištníků* – Martin Novotný, Ivo Musil, *Astrolog* – Ladislav Jurečka, *Noel de Jolys, dvořan* – Milan Rudolecký, *Lady Mary, společnice Kateřiny* – Nad' a Patriková-Haanová, Jitka Petrovská/Benešová, *Oliver le Dain, dvorní lazebník* – Jiří Tauber, *Toison d'Or, vyslanec Burgundů* – Jiří Jurka

Na tý louce zelený

Premiéra: 24. února 1995, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: zpěvohra, Autor: Jára Beneš

Inscenační tým: libreto – Tobis, Špilar, Mírovský, Rohan, úprava – František Zacharník, režie – František Zacharník, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Jiří Sedláček, kostýmy – Zdena Manová

Role a obsazení: *Vojtěch Skalický, velkostatkář* – Antonín Julínek, Jiří Tauber, *Alena Skalická, neteř Skalického* – Nad' a Bláhová, Hana Horká/Holišová, *Václav Bulfínek, profesor* – Miloslav Čížek, Libor Zavislan, *Jiří Miláček, lesní inženýr* – Jiří Horký, Milan Rudolecký, *Bruno Eisenkulka, nadlesní* – Jiří Dočkal, František Horáček, *Matěj Štětivec, hajný* – Jiří Jurka, Miroslav Výlet, *Barbora, žena hajného* – Věra Pochylá, Ilona Simandlová, *Hančí, dcera hajného* – Martina Severová, Monika Světnicová, *Gustav Horowitz, nadporučík m. sl.* – Radek Láska, Martin Novotný, *Lola Paličková, majitelka salonu krásy* – Radmila Merlíčková, Nad' a

Sugar

Premiéra: 19. května 1995, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill

Inscenační tým: překlad – Ivo Osolsobě, zpěvní texty – Vladimír Fux, režie – Tomáš Šimerda, asistent režie – Radmila Merlíčková, hudební nastudování – Arnošt Moulík, dirigent – Arnošt Moulík, Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Zdeněk Prokeš, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská scéna – Vladimír Soukenka, kostýmy – Josef Jelínek

Role a obsazení: *Sladká Sue* – Vladimíra Spurná, *Květoslava Ondráková*, *Sugar* – Alena Antalová, Daniela Šinkorová, *Bienstock* – Miroslav Výlet, *Joe, později Josefína* – Milan Rudolecký, Libor Zavislan, *Jerry, později Dafné* – Jiří Balcárek, Miloslav Čížek, *Psí Dečka* – František Horáček, *Dude* – Ondřej Šeda, *První gangster* – Ivo Heger, *Druhý gangster* – Ivo Musil, *Kotníček Norton* – Jiří Jurka, *Reportér* – Radek Láska, *Taxikář* – Zdeněk Glozar, *Olga* – Martina Severová, *Dolores* – Monika Světnicová, *Mary Lou* – Alena Janáková, *Rosella* – Lenka Bartolšicová, *Průvodčí* – František Juránek, *Sir Osgood Fielding* – Milan Horský, Jiří Tauber, *Poslíček* – Ivo Musil, *Garážmistr* – Jan Adámek, *Dáma v hotelu* – Věra Pochylá, *Dívky opouštějící kapelu* – Eva Marešová, Marie Švédová

40 stupňů ve stínu (110 in the Shade)

Premiéra: 1. června 1995, Budova: Malá scéna Mahenova divadla, Žánr: muzikál, Autor: Harvey Schmidt

Inscenační tým: libreto – N. Richard Nash, zpěvní texty – Tom Jones, režie – Igor Rusinko, hudební nastudování – Igor Rusinko, pohybová spolupráce – Marcela Kubalová, taneční spolupráce – Marcela Kubalová, výprava – Igor Rusinko

Role a obsazení: Petr Gazdík, Radek Láska, Ivo Musil, Alena Antalová, Lenka Bartolšicová, *taneční sólo* – Marcela Kubalová

Malý Abner (Li'l Abner)

Premiéra: 1. června 1995, Budova: Malá scéna Mahenova divadla, Žánr: muzikál, Autor: Gene de Paul

Inscenační tým: libreto – Norman Panama, Melvin Frank, zpěvní texty – Johnny Mercer, režie – Igor Rusinko, hudební nastudování – Igor Rusinko, pohybová spolupráce – Marcela Kubalová, taneční spolupráce – Marcela Kubalová, výprava – Igor Rusinko

Role a obsazení: Alena Antalová, Alena Janáková, Gabriela Partyšová, Petr Gazdík, Radek Láska, Ivo musil, *taneční sólo* – Marcela Kubalová

Polská krev

Premiéra: 6. října 1995, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Oskar Nedbal

Inscenační tým: libreto – Leo Stein, překlad – Ivo Osolobě, zpěvní texty – Zdeněk Knittl, režie – František Zacharník, asistent režie – Radmila Merlíčková, hudební nastudování – Zdeněk Macháček, dirigent – Zdeněk Macháček, Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Vladimír Suchánek, kostýmy – Eliška Zapletalová

Role a obsazení: *Pan Jan Zaremba, statkář* – Jiří Dočkal, Jiří Přichystal, *Helena, dcera Zaremby* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Hrabě Boleslaw Barański* – Jan Ježek, Milan Rudolecký, *Bronislav z Popielů* – Miloslav Čížek, Libor Zavislan, *Wanda Kwasinkaja, primabalerína* – Libuše Bartošková, Jana Botošová, *Jadwiga Pawlova, matka Wandy* – Naďa Patriková-Haanová, Věra Pochylá, *Mirski* – Milan Horský, Miroslav Výlet, *Gorski* – František Horáček, *Wolenski* – Ondřej Šeda, *Senowitz* – Radek Láška, Radim Sasínek, *Slečna Drygalská* – Martina Severová, *Komtesa Napolská* – Ilona Simadlová, *Wlastek, sluha* – Zdeněk Glozar

Giuditta

Premiéra: 15. prosince 1995, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

Inscenační tým: libreto – Paul Knepler, Fritz Löhner, překlad – Karel Melichar Skoumal, zpěvní texty – Karel Melichar Skoumal, Luboš Šterc, úprava – Vojen Drlík, Martin Otava, režie – Martin Otava, dirigent – Arnošt Moulík, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Ladislav Vychodil, kostýmy – Jan Skalický

Role a obsazení: *Manuelo, ptáčník* – Milan Horský, *Giuditta, žena Manuelova* – Ludmila Machytková, Vladimíra Spurná, *Ottavio, kapitán* – Milan Rudolecký, Robert Šicho, *Antonio, poručík* – Jiří Dočkal, *Lord Barrymore* – František Horáček, *Lady Alcazar, majitelka nočního podniku* – Květoslava Ondráková, *Martini* – Jiří Tauber, *Pierrino, obchodník s ovocem* – Miloslav Čížek, Radim Sasínek, *Anitta* – Jana Botošová, Martina Severová, *Lolita, tanečnice* – Radmila Merlíčková, *Hostinský* – Jiří Jurka, *Taneční pár* – Dana Pospíšilová, Roman Jirec, Diana Štampachová, Karel Moravec, *Hlas* – Jaroslav Dufek

Sweet Charity

Premiéra: 8. března 1996, Budova: Mahenovo Divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Neil Simon, Cy Coleman, Dorothy Fieldsová

Inscenační tým: překlad – Ivo Osolobě, zpěvní texty – František Zacharník, úprava – Jozef Bednárík, režie – Jozef Bednárík, asistent režie – Radmila Merlíčková, hudební nastudování – Arnošt Moulík, dirigent – Arnošt Moulík, Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Zdeněk Prokeš, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Ladislav Vychodil, kostýmy – Ludmila Városová

Role a obsazení: *Charity Hope Valentinová, animírka v tanečním lokálu* – Lenka Filipová-Kudelová, Daniela Šinkorová, *Helena* – Hana Horká/Holišová, Květoslava Ondráková, *Nickie* – Věra Pochylá, Radmila Merlíčková, *Herman, majitel tanečního lokálu* – Jiří Balcárek, Miloslav Čížek, *Vittorio Vidal, filmová hvězda* – Milan Rudolecký, *Ursula Marchová, milenka Vittoria* – Jana Botošová, *Oskar Lindquist, účetní* – Jan Apolenář, Libor Zavislan, *Táta Brubeck* – Radek Láska, *Carmen* – Naďa Patriková-Haanová, *Rosie* – Martina Severová, *Suzanne* – Alena Janáková, *Betsy* – Markéta Drápelová, *Frenchie* – Monika Světnicová, *Elaine* – Jitka Bublíková, *Alice* – Miachaela Studničková, *První hippie* – Jiří Musil, *Druhý hippie* – Radim Sasínek, *Marvin* – Ondřej Šeda, *Manfred* – Miroslav Výlet, *Charlie* – Petr Zenkl, *Dobrá vila* – Diana Štampachová, *Kolemjdoucí* – Miloslav Kůrka, *Manžel* – Miroslav Výlet, *Manželka* – Iлона Simadlová, *Baseballista* – Michal Šebek, *Zmrzlinář* – Zdeněk Glozar, *Cyklista* – Petr Šiška, *Dáma v klobouku* – Jitka Petrovská/Benešová, *Muž se psem* – Jan Adámek, *Černoch* – Eduard Bernn, *Joggující dívka* – Lenka Rydlová, *1. policista* – Jiří Dočkal, *2. policista* – Jiří Špicera, *Žebračka* – Marie Švédová

Kat a blázen

Premiéra: 7. června 1996, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: hra se zpěvy, Autor: Jiří Voskovec, Jan Werich

Inscenační tým: úprava – František Zacharník, režie – František Zacharník, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Jiří Pitr, kostýmy – Alois Vobejda, hudba – Jaroslav Ježek

Role a obsazení: *Radikální Revolucionář Don Blasco Ibane* – Milan Horský, *Vlastenecký Plantážník Don Vasco Ibayo* – Miroslav Výlet, *Rodrigo Ibayo, syn Vasca* – Libor Zavislan, *Matka Národa Doña Concepcion Ibane* – Věra Pochylá, Iлона Simadlová, *Dcera Národa Dolores* – Libuše Bartošková, *Don Cristobal Almara, putykář* – Jiří Jurka, *Juanilla, neteř Cristobalda* – Jana Botošová, Martina Severová, *Don Baltazar Carriera, oficiál* – František Horáček, Jiří Tauber, *Abatyše ze Santa Concentracion* – Edit Rosprimová, *Gaspar Raduzo, kat, národní hrdina* – Radim Sasínek, *Melichar Mahuleno, vězeň, národní hrdina* – Jiří Balcárek

Příloha č. 8

Bandité

Premiéra: 11. října 1996, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jacques Offenbach

Inscenační tým: libreto – Henri Meilhac, Ludovic Halévy, překlad – Felix Bartoš, Ota Šafránek, Jiří Aplt, úprava – Mojmír Weimann, Vojen Drlík, režie – Petr J. Oravec, asistent režie – Radmila Merlíčková, hudební nastudování – Arnošt Moulík, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Vladimír Suchánek, kostýmy – Tomáš Kypta

Role a obsazení: *Falsacappa, náčelník banditů* – Jiří Horký, *Fiorella, Falsacappova dcera* – Jana Botošová, Anna Janotová, *Frangoletto, mladý pachtýř* – Milan Rudolecký, Igor

Rymarenko, *Pietro, Falsacappuv náměstek* – Miloslav Čížek, *Carmagnola, bandita* – Jiří Jurka, *Barbavano, bandita* – Jiří Balcárek, Miroslav Výlet, *Domino, bandita* – Ivo Musil, Ondřej Šeda, *Princ z Braganzy* – Radim Sasínek, *Baron Campotasso, princův vrchní štolba* – Jiří Tauber, *Antonio, ministr financí* – František Horáček, *Bramarbassa, kapitán četníků* – Jiří Dočkal, *Princezna granadská* – Libuše Bartošková, Vladimíra Spurná, *Hrabě Gloria-Cassis, komoří* – Libor Zavislan, *Adolf z Valladolidu, páže* – Jitka Bublíková, *Vévodkyně z Alcobaccy* – Naďa Patriková-Haanová, *Markýza z Malagy* – Květoslava Ondráková, *Pipo, hostinský* – Milan Horský, *Pipa, žena hostinského* – Věra Pochylá, Ilona Simandlová, *Pipetta, dcera hostinského* – Martina Severová, *Fiametta* – Lenka Bartolšicová, *Bianca* – Monika Světnicová, *Zerlina* – Alena Janáková, *Cincinella* – Lenka Rydlová, *Vládní posel* – Jiří Špicera

Netopýr

Premiéra: 13. prosince 1996, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Johann Strauss

Inscenační tým: libreto – Carl Haffner, překlad – Eva Bezděková, zpěvní texty – Emanuel Punčochář, úprava – Eva Bezděková, režie – František Zacharník, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Arnošt Moulík, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Oldřich Šimáček, Jiří Pitr, kostýmy – Růžena Švecová

Role a obsazení: *Gabriel Eisenstein* – Miloslav Čížek, Jan Ježek, *Rosalinda, žena Eisensteinova* – Hana Horká/Holišová, Ludmila Machytková, *Frank, ředitel věznice* – Jiří Dočkal, *Princ Orlovský* – Milan Rudolecký, Zoltán Korda, *Alfréd, zpěvák* – Jaromír Novotný, *Dr. Blind, advokát* – Jiří Tauber, *Dr. Falke, notář* – Jiří Horký, Libor Zavislan, *Adéla, komorná* – Libuše Bartošková, Jana Botošová, *Ida, sestra Adély* – Květoslava Ondráková, Naďa Patriková-Haanová, *Frosch, vězeňský dozorce* – Milan Horský, *Ivan, sluha* – Ondřej Šeda, *Melanie, Sabina, dámy ze společnosti* – Ilona Simadlová, Radmila Merlíčková

Rose Marie

Premiéra: 14. března 1997, Budova: Janáčkovovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Rudolf Friml, Herbert Stothart

Inscenační tým: libreto – Otto Harbach, Oscar Hammerstein II., zpěvní texty – Jiří Aplt, Jiří Čekan, úprava – Tomáš Šimerda, režie – Tomáš Šimerda, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, asistent sbormistra – Filip Macek, choreografie – Zdeněk Prokeš, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Vladimír Soukenka, kostýmy – Josef Jelínek

Role a obsazení: *Jim Kenyon* – Milan Rudolecký, Libor Zavislan, *Rose Marie* – Jana Botošová, Martina Severová, *Emil, bratr Rose Marie* – František Horáček, Zdeněk Šmukař, *Hawley* – Ilja Kreslík, *Hermann* – Miloslav Čížek, Radim Sasínek, *Jane, žena Hermannova* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Thomas Farmer* – Milan Horský, Jiří Jurka, *Seržant Malon* – Jiří Dočkal, Jiří Horký, *Černý Orel* – Milan Potůček, *Vanda* – Lenka Bartolšicová, Bojana Jurčecová, *Ethel* – Naďa Patriková-Haanová, Věra Pochylá

Tuze pyšná princezna

Premiéra: 30. května 1997, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: František Zacharník, Karel Cón

Inscenační tým: zpěvní texty – František Zacharník, režie – Jaroslav Fert, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, pohybová spolupráce – Jiří Kyselák, bojové scény – Libor Olšan, scéna – Alois Vobejda, kostýmy – Tomáš Kypta

Role a obsazení: *Krasomila, princezna* – Jana Botošová, Martina Severová, *Radomír, král* – Miroslav Výlet, *Miroslav, mladý král* – Radim Sasínek, Libor Zavislan, *Vítek, komoří* – Ladislav Běhůnek, Ivo Musil, *Stará chůva* – Jitka Petrovská/Benešová, *Rádce* – Jiří Tauber, *Satorie, dvorní dáma* – Radmila Merlíčková, Věra Pochylá, *Výběřčí daní* – Milan Horský, *Kazimír, princ* – Martin K. Novotný, *Švec* – Rastislav Gajdoš, *Mlynář* – František Horáček, *Mlynářka* – Ilona Simandlová, *Ivánek* – Petr Čížek, Bohdan Fridrich, Jan Fuller, *Plátenice* – Lenka Bartolšicová, *Kuchťík* – Lucie Chmielová, *Rybář* – Miloslav Kůrka, *Hajný* – Petr Šiška, *Rolník* – Zdeněk Glozar, *Komoří* - Ondřej Šeda, *Biřicové* – Zdeněk Glozar, Ondřej Šeda, Radek Láska

Příloha č. 9

Uličnice

Premiéra: 21. listopadu 1997, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jára Beneš

Inscenační tým: libreto – Tobis, Špilar, Mírovský, Rohan, úprava – František Zacharník, režie – František Zacharník, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Igor Rusinko, asistent dirigenta – Alexej Aslamas, sbormistr – Filip Macek, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Alexandr Babraj, kostýmy – Růžena Švecová

Role a obsazení: *Filip Myšelin, továrník* – Milan Horský, *Monika, Filipova manželka* – Nad'a Patriková-Haanová, Věra Pochylá, *Bety, dcera Filipa a Moniky* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Bronislav Zawarski, nápadník Bety* – František Horáček, *Fred Kern, automobilový závodník* – Milan Rudolecký, *Andy Dandy* – Miloslav Čížek, Libor Zavislan, *Jan Barumský, továrník* – Jiří Jurka, *Sally, dcera Barumského* – Jana Botošová, Martina Severová, *Leo Krása, tajemník* – Radim Sasínek, *Katy, tajemnice* – Libuše Bartošková, *Tlapák, ředitel hotelu Sport* – Jiří Dočkal, *JUDr. Svítal, zástupce pojišťovny* – Jiří Tauber, *Flinta, policejní inspektor* – Miroslav Výlet, *Douda, Flintův asistent* – Ondřej Šeda, *Kvido, vrchní číšník* – Rastislav Gajdoš

Hraběnka Marica

Premiéra: 9. ledna 1998, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Imre Kálmán

Inscenační tým: libreto – Julius Brammer, Alfred Grünwald, překlad – Jiří Čekan, zpěvní texty – František Zacharník, úprava – František Zacharník, režie – František Zacharník, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Filip Macek, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Alexandr Babraj, kostýmy – Eliška Zapletalová

Role a obsazení: *Hraběnka Marica* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Kníže Populesku* – Jiří Jurka, *Baron Koloman Župan* – Miloslav Čížek, *Hrabě Tassilo* – Pavel Kamas, *Líza, sestra Tassilova* – Martina Severová, *Štěpán Liebenberg* – Libor Zavislan, *Paní von Rosenthalová* – Ilona Simandlová, *Hans, sluha* – Miroslav Výlet, Ilona, *přítelkyně Marici* – Nad'a Patriková-Haanová, *Helena, přítelkyně Marici* – Věra Pochylá, *Čákoš, starý sluha* – Ladislav Jurečka, *Berko, mladý cikán* – Miloslav Kůrka, *Eržika, mladá cikánka* – Libuše Bartošková

Lod' komediantů

Premiéra: 27. února 1998, Budova: Janáčkovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Jerome Kern, Oscar Hammerstein II.

Inscenační tým: překlad – Jan Werich, Jana Werichová, zpěvní texty – Jan Werich, Pavel Kopta, režie – Petr J. Oravec, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Arnošt Moulík, sbormistr – Filip Macek, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hazlovská, scéna – Miloš Pietor, kostýmy – Nad'a Šimůnková

Role a obsazení: *Windy* – Ladislav Jurečka, *Steve* – František Horáček, *Pete* – Rastislav Gajdoš, *Queenie* – Věra Pochylá, Ilona Simandlová, *Parthy Ann Hawks* – Radmila Merlíčková, Nad'a Patriková-Haanová, *Kapitán Andy Hawks* – Milan Horský, Jiří Horký, *Ellie* – Libuše Bartošková, Martina Severová, *Frank* – Miloslav Čížek, Radim Sasínek, *Pérák* – Ondřej Šeda, *Julie* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Gaylord Ravenal* – Milan Rudolecký, Libor Zavislan, *Vallon* – Miroslav Výlet, *Magnolie* – Jana Botošová, Bojana Jurčková, *Joe* – Jiří Dočkal, Jiří Horký, Jiří Klecker, *1. zálesák* – Jiří Jurka, *2. zálesák* – Jan Adámek, *Bytná* – Edita Rosprimová, *Ethel* – Markéta Drápelová, Jarmila Jašková, *Klavírista* – Karel Cón, *Jim* – Jiří Tauber, *Charlie* – Eduard Bern, *Jeptiška* – Lenka Rydlová, *Malá Kim* – Zora Fridrichová, Johana Bublíková, *Stará paní* – Ludmila Kolařová

Ples v hotelu Savoy

Premiéra: 22. května 1998, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Paul Abraham

Inscenační tým: libreto – Alfred Grünwald, Fritz Löhner, překlad – Vojen Drlík, zpěvní texty – Karel Melichar Skoumal, Saša Razov, František Zachárník, režie – Rudolf Tesáček, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Tomáš Moravec, kostýmy – Tomáš Kypta, světelný design – Arnošt Janěk

Role a obsazení: *Markýz Aristide de Faublas* – Miloslav Čížek, Milan Rudolecký, *Madeleine, žena Aristidova* – Jana Botošová, Anna Janotová, *Daisy Parkerová, swingová zpěvačka a skladatelka* – Zuzana Křištofová, Daniela Šinkorová, *Mustafa Bej, turecký atašé* – Radim Sasínek, Libor Zavislan, *Archibald, komorník* – Jiří Balcárek, František Horáček, *Bébé, komorná* – Věra Pochylá, *Tangolitta, argentinská tanečnice* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Pomerol, vrchní číšník* – Jiří Tauber, Miroslav Výlet, *Celestin Format, advokátní koncipient* – Rastislav Gajdoš, *Monsieur Lagerfield, majitel módního salonu* – Radek Láska, *Anette, novinářka* – Radmila Merlíčková, *René* – Ondřej Šeda, *Maurice* – Michal Šebek, *Lilly* – Jitka Bublíková, *Paulette* – Marie Švédová, *Truda z Berlína* – Monika Prokopová, *Nataša*

z *Moskvy* – Jana Škarpichová, *Lucia z Říma* – Monika Světnicová, *Monique z Paříže* – Lucie Chmielová, *Salima z Cařihradu* – Lenka Rydlová, *Ilonka z Bratislavy* – Lenka Bartolšicová

Příloha č. 10

Limonádový Joe

Premiéra: 25. září 1998, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: zpěvohra, Autor: Jan Rychlík, Vlastimil Hála, Jiří Brdečka

Inscenační tým: libreto – Jiří Brdečka, zpěvní texty – Jiří Brdečka, úprava – Josef Morávek, režie – Josef Morávek, asistent režie – Jiří Tauber, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Josef Morávek, kostýmy – Josef Morávek, světelný design – Arnošt Janěk

Role a obsazení: *Limonádový Joe* – Radim Sasínek, *Horác, alias Hogofogo* – Libor Zavislan, *Doug Badman* – Milan Horský, *Ezra Goodman* – Jiří Tauber, *Winnifred* – Johana Gazdíková, *Lucie Chmielová*, *Tornádo Lou* – Hana Horká/Holišová, *Grimpo* – Věra Pochylá, *Dakota Kid* – Jiří Dočkal, *Mexico Kid* – Rastislav Gajdoš, *Pan Kolalok* – Jiří Špicera

Mam'zelle Nitouche

Premiéra: 27. listopadu 1998, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Hervé

Inscenační tým: libreto – Henri Meilhac, Albert Millaud, překlad – Oldřich Nový, úprava – Oldřich Nový, režie – Martin Otava, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Arnošt Moulík, asistent dirigenta – Alexej Aslamas, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Ján Zavarský, kostýmy – Romana Redlová

Role a obsazení: *Denisa de Flavigny* – Jana Botošová, *Anna Janotová*, *Matka představená dívčího ústavu U vlaštoviček* – Nad'a Patriková-Haanová, *Jitka Petrovská/Benešová*, *Fortnýrka* – Věra Pochylá, *Ilona Simandlová*, *Célestin, varhaník* – Miloslav Čížek, *František Zacharník*, *Corina, subreta divadla v Pontarcy* – Hana Horká/Holišová, *Vladimíra Spurná*, *Sylvie, herečka* – Edita Rosprimová, *Lydie, herečka* – Libuše Bartošková, *Gimblette, herečka* – Radmila Merlíčková, *Divadelní ředitel* – Jiří Jurka, *Režisér* – František Horáček, *Major de Chateau-Gibus* – Jaroslav Dufek, *Milan Horský*, *Fernand de Champlatreux, poručík* – Milan Rudolecký, *Radim Sasínek*, *Loriot* – Rastislav Gajdoš, *Zdeněk Šmukař*, *Gustav* – Radek Láska, *Milan Řihák*, *Robert* – Antonín Novosad, *Michal Šebek*

Jižní Pacifik

Premiéra: 26. února 1999, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Richard Rodgers, Oscar Hammerstein II.

Inscenační tým: libreto – Oscar Hammerstein II., Joshua Logan, překlad – Ivo Osolsobě, zpěvní texty – František Zacharník, režie – Mojmir Weimann, asistent režie – Radmila

Merlíčková, Monika Bártová, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Radoslav Balaš, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Ivo Žídek, kostýmy – Irena Greifová, světelný design – Arnošt Janěk

Role a obsazení: *Ngana* – Janika Kolářová, Adéla Renátová, *Jerome* – Petr Pipek, Sylvain Vicaire, *Henri* – Ladislav Jurečka, *Podporučice Nellie Forbushová* – Petra Jungmanová, Zuzana Křištofová, *Emil de Becque* – Zdeněk Hlávka, Jiří Horký, *Bloody Mary* – Zdena Herfortová, Věra Pochylá, *Bryndal* – Jiří Tauber, *Luther Billis* – Jiří Balcárek, Libor Zavislan, *Profesor* – Miroslav Výlet, *Radiotelegrafista Bob McCaffrey* – Rastislav Gajdoš, *Pisář Quale* – Jiří Dočkal, *Poručík Buzz Adams* – František Horáček, *Poručík Joseph Cable* – Milan Rudolecký, Milan Vlček, *Kapitán George Brackett* – Jaroslav Dufek, Milan Horský, *Důstojník William Harbison* – Ilja Kreslík, *Liat* – Tereza Pospíšilová

Cikánská láska

Premiéra: 11. června 1999, Budova: Janáčkovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Franz Lehár

Inscenační tým: libreto – Robert Bodanzky, Alfred Maria Willner, překlad – Vojen Drlík, zpěvní texty – Karel Melichar Skoumal, František Zacharník, úprava – Vojen Drlík, režie – Martin Dubovic, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Miloš Machek, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Vladimír Suchánek, kostýmy – Helena Bezáková

Role a obsazení: *Petr Dragotin, statkář* – Jiří Dočkal, Ilja Krelík, *Zorika, Dragotnova dcera* – Jana Botošová, Elena Gazdíková, *Jolanka, Dragotnova neteř* – Libuše Bartošková, Martina Severová, *Mošu, Dragotiniův správce* – Jiří Jurka, Miroslav Výlet, *Jonel Bolescu* – Jaromír Novotný, Petr Martínek, *Jóži* – Miloslav Čížek, Milan Rudolecký, *Ilona, bohatá vdova* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Kajetán, starostův syn* – Radim Sasínek, Libor Zavislan, *Starostová* – Nad'a Patriková-Haanová, *Starosta* – Ivo Heger, *Mihály, hospodský* – Rastislav Gajdoš

Příloha č. 11

Bratránek z Batávie

Premiéra: 19. listopadu 1999, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Eduard Künneke

Inscenační tým: libreto – Herman Haller, Rideamus, překlad – Vojen Drlík, zpěvní texty – František Zacharník, úprava – František Zacharník, režie – František Zacharník, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Igor Rusinko, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Jiří Pitr, kostýmy – Růžena Švecová

Role a obsazení: *Vilhelm van Bachor* – Jiří Dočkal, Jiří Tauber, *Fabiana van Bachor* – Libuše Bartošková, Věra Pochylá, *Julie, schovanka* – Jana Botošová, Nad'a Bláhová, *Hanka* – Lenka Bartolšicová, Martina Severová, *Egon Wildenhagen* – Radim Sasínek, Milan Řihák, *1. neznámý* – Miloslav Čížek, Milan Rudolecký, *2. neznámý* – Rastislav Gajdoš, Libor Zavislan, *Hans* –

František Horáček, Karl – Milan Horský

Klec bláznů

Premiéra: 10. března 2000, Budova: Janáčkovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Jerry Herman, Harvey Fierstein

Inscenační tým: překlad – Rupert Dubský, zpěvní texty – Eduard Krečmar, režie – Rudolf Tesáček, hudební nastudování – Arnošt Moulík, dirigent – Arnošt Moulík, Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Tomáš Moravec, kostýmy – Michael Rittstein

Role a obsazení: *Albín* – Libor Zavislan, *Georges* – Jiří Horký, *Ilja Kreslík*, *Jean-Michel* – Rastislav Gajdoš, *Eduard Troubel* – Milan Horský, František Zacharník, *Mme Troubelová* – Naděa Patriková-Haanová, Věra Pochylá, *Anna* – Martina Severová, Zuzana Kyselová, *Jakub* – Mario Black, *Jacquelina* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Francis* – Jiří Tauber, *Monsieur Renaud* – Zdeněk Glozar, *Madamme Renaud* – Lenka Bartolšicová, *Hana* – Radim Sasínek, *Mercedes* – Radek Láska, *Chantal* – Milan Řihák, *Phaedra* – Ondřej Šeda

Paní Marjánka, matka pluku

Premiéra: 19. května 2000, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: hra se zpěvy, Autor: Josef Kajetán Tyl

Inscenační tým: úprava – František Rachlík, dramaturgická úprava – Vojen Drlík, režie – Jana Pletichová-Andělová, dirigent – Miloš Machek, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, scéna – Alexandr Babraj, kostýmy – Kateřina Kerndlová, hudba – Václav Trojan

Role a obsazení: *Zeman Zápolský* – František Horáček, *Sekáček, šikovatel* – Jiří Horký, *Paní Marjánka* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Vojtěch, syn Marjánky* – Radim Sasínek, *Vorlícký, bývalý učitel* – Ladislav Jurečka, *Kvasnička, hospodský* – Jiří Dočkal, *Kvasničková* – Ilona Simandlová, *Liduška* – Martina Severová, Monika Světnicová, *Kilián* – Rastislav Gajdoš

Příloha č. 12

Polská krev

Premiéra: 15. září 2000, Budova: Janáčkovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Oskar Nedbal

Inscenační tým: libreto – Leo Stein, překlad – Ivo Osolsobě, zpěvní texty – Zdeněk Knittl, režie – František Zacharník, asistent režie – Radmila Merlíčková, hudební nastudování – Zdeněk Macháček, dirigent – Zdeněk Macháček, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, choreografické nastudování – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Vladimír Suchánek, kostýmy – Eliška Zapletalová

Role a obsazení: *Pan Jan Zaremba, statkář* – Jiří Horký, *Helena, dcera Zaremby* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Hrabě Boleslaw Barański* – Milan Rudolecký, *Bronislaw*

z *Popiela* – Miloslav Čížek, Libor Zavislan, *Wanda Kwasinskaja, primabalerína* – Libuše Bartošková, Jana Botošová, *Jadwiga Pawlowa, matka Wandy* – Nad'a Patriková-Haanová, Věra Pochylá, *Mirski* – Miroslav Výlet, *Gorski* – František Horáček, *Wolenski* – Ondřej Šeda, *Senowicz* – Radek Láska, *Slečna Drygalská* – Lenka Rydlová, *Komtesa Napolská* – Ilona Simandlová, *Wlastek, sluha* – Zdeněk Glozar, *Exekutor* – Jan Adámek

Pařížský život

Premiéra: 17. listopadu 2000, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jacques Offenbach

Inscenační tým: libreto – Henri Meilhac, Ludovic Halévy, překlad – Vojen Drlík, zpěvní texty – Ajiří Aplt, Eva Bezděková, František Zachárník, úprava – Vojen Drlík, režie – Ján Zeman, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Ján Zavarský, kostýmy – Tomáš Kypta

Role a obsazení: *Bobinet* – Miloslav Čížek, *Raoul de Gardefeu* – Libor Zavislan, *Metella, umělkyně* – Hana Horká/Holišová, *Gontran, nápadník Metelly* – Milan Řihák, *Prosper, průvodce cizinců* – Jaromír Novotný, Zdeněk Šmukař, *Kníže Medveděv* – Zdeněk Hlávka, Jiří Horký, *Kněžna Kristýna Naděžda Medveděvová* – Vladimíra Spurná, Beata Zádrapová, *Texasan* – Radim Sasínek, *Alphonse, komorník u de Gardefeua* – Zdeněk Glozar, *Gabriela, rukavičkářka* – Jana Botošová, Anna Janotová, *Frick, švec* – Milan Rudolecký, *Urban, komorník a vrchní číšník* – Milan Horský, František Zachárník, *Paulina, komorná* – Martina Severová, *Leonie* – Libuše Kučerová, *Louisa* – Monika Světnicová, *Clara* – Lenka Bartolšicová, *Mme de Quimper-Karadec* – Věra Pochylá, *Mme de Folle-Verdure* – Libuše Bartošková, Číšník – Antonín Novosad

Zorba

Premiéra: 23. února 2001, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Joseph Stein, Fred Ebb, John Kander

Inscenační tým: překlad – Ivo T. Havlů, režie – Mojmír Weimann, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Radoslav Balaš, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Miroslav Melena, kostýmy – Miroslav Melena

Role a obsazení: *Zorba* – Jaroslav Dufek, *Niko* – Milan Rudolecký, Libor Zavislan, *Hortensie* – Zdena Herfortová, *Vdova* – Jana Botošová, Květoslava Ondráková, 1. zpěvačka chóru – Radka Fišarová, Věra Pochylá, *Italský admirál* – Josef Škrobánek, *Ruský admirál* – Jiří Dočkal, *Britský admirál* – Milan Řihák, *Francouzský admirál* – Jiří Tauber, *Mavrodani* – Jiří Jurka, *Despa* – Ludmila Slancová, *Pavli* – Rastislav Gajdoš, *Manolakos* – Jiří Pištěk, *Georgi* – Milan Horský, *Konstanti* – Miroslav Výlet, *Mimiko* – Bedřich Výtisk, *Kněz* – František Horáček, *Marina* – Nad'a Patriková-Haanová, *Chyristo* – Ilona Simandlová, *Katapolis* – Ivo Heger, *Strážník* – Ondřej Šeda, *Kostelník* – Zdeněk Glozar, 1. zpěvák – Radek Láska, 2. zpěvák – Pavel

Pavlík, *Číšník* – David Holík, *Turek* – Jiří Špicera, *Athea* – Antonie Školařová, *Břišní tanečnice* – Diana Štampachová

U Bílého koníčka

Premiéra: 11. května 2001, Budova: Janáčkovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Ralph Benatzky

Inscenační tým: překlad – Sláva Hrstka, František Paul, úprava – František Zacharník, režie – František Zacharník, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Martin Barun, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdenka Hanzlovská, scéna – Karel Glogr, kostýmy – Dana Svobodová

Role a obsazení: *Pepička Grulichová* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Leopold* – Miloslav Čížek, *Václav Bartoniček* – Milan Horský, Jiří Jurka, *Otylie* – Jana Botošová, Martina Severová, *Dr. Erich Nosek* – Milan Rudolecký, Antonín Valenta, *Sigismund Popper* – Radim Sasínek, *Prof. Dr. Skočdopole* – Jaří Tauber, *Klárka* – Libuše Bartošková, Květoslava Ondráková, *Novomanžel* – Jiří Špicera, *Novomanželka* – Marta Margoldová, *Císař František Josef* – Miroslav Výlet, *Pikolo* – Rastislav Gajdoš, *Nadlesní, starosta obce* – Jiří Dočkal, *Průvodce cizinců* – František Horáček, *Kačenka* – Lenka Bartolšicová, Monika Světnicová, *Franc* – Zdeněk Glozar

Příloha č. 13

Zpívání v dešti

Premiéra: 16. listopadu 2001, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Betty Comden, Adolph Green, Arthur Freed, Nacio Herb Brown

Inscenační tým: režie – Rudolf Tesáček, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Jiří Kyselák, Radoslav Balaš, scéna – Tomáš Moravec, kostýmy – Jitka Moravcová, světelný design – Arnošt Janěk

Role a obsazení: *Dora Baileyová, novinářka* – Věra Pochylá, *Zelda Zandersová, Linina přítelkyně* – Květoslava Ondráková, *Olga Mara, herečka* – Nad'a Patriková-Haanová, *R. F. Simpson, producent* – Jiří Horký, *Manželka R. F. Simpsona* – Marta Margoldová, *Roscoe Dexter, režisér* – Milan Horský, *Cosmo Brown, klavírista a skladatel* – Rastislav Gajdoš, Jan Kaštovský, *Lina Lamontová, filmová hvězda* – Lenka Filipová-Kudelová, Vladimíra Spurná, *Don Lockwood, filmová hvězda* – Igor Ondříček, Radim Sasínek, *Zloduch (ve filmu)* – Libor Olšan, Jiří Kyselák, *Rod, umělecký agent* – František Horáček, *Káťa Seldenová, herečka* – Hana Holišová, Zuzana Křištofová, *1. strážník* – Jiří Dočkal, *2. strážník* – Jiří Špicera, *Komorník* – Zdeněk Glozar, *1. asistent režiséra* – Pavel Pavlík, *2. asistent režiséra* – Marta Margoldová, *3. asistent režiséra* – David Holík, *Zpěvák* – Miloslav Čížek, Ladislav Kerndl, *Sid Phillips, režisér* – František Zacharník, *Slečna Dinsmorová, učitelka výslovnosti* – Radmila Merlíčková, *Učitel výslovnosti* – Jiří Tauber, *Kovboj* – Ondřej Šeda, *Zvukař* – Ondřej Šeda, *Komorník ve filmu* – Ondřej Šeda, *Oblékačka* – Monika Světnicová, *Vlásenkárka* – Lenka Bartolšicová, *Technici filmového ateliéru* – Jan Adámek, Jiří Plhal, Milan Řihák, Petr Šiška, *Kameraman* – Radek

Láska, *Dívka* – Monika Světnicová, *Osvětlovač* – Antonín Novosad, *Klapka* – Iveta Čermáková, *Pěvecké sexteto* – Lenka Bartolšicová, Monika Světnicová, Marta Margoldová, Radek Láska, Antonín Novosad, Michal Šebek, *Mladý Don a Cosmo* – David Batelka, Kamil Dvořák, Igor Maršálek, Jaroslav Roubal

Muž z kraje La Mancha

Premiéra: 1. března 2002, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Mitch Leigh, Dale Wasserman, Joe Darion

Inscenační tým: překlad – Ivo T. Havlů, dramaturgie – Mojmír Weimann, režie – Radoslav Balaš, asistent režie – Radmila Merlíčková, hudební nastudování – Igor Rusinko, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Petr Kolař, choreografie – Radoslav Balaš, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, bojové scény – Libor Olšan, scéna – Miroslav Melena, kostýmy – Miroslav Melena, světelný design – Arnošt Janěk

Role a obsazení: *Miguel de Cervantes/Don Quijote* – Martin Havelka, Jiří Horký, *Sluha/Sancho Panza* – Milan Horský, Mojmír Maděrič, *Aldonza* – Jana Janěková, Ivana Vaňková, *Guvernér* – Ilja Kreslík, *Hostinský* – Ilja Kreslík, *Marie, žena hostinského* – Libuše Bartošková, Nad'a Patriková-Haanová, *Fermina, děvečka* – Lenka Bartolšicová, Monika Světnicová, *Farář* – Miloslav Čížek, *Vévoda* – Libor Zavislan, *Dr. Carrasco* – Libor Zavislan, *Antonie* – Jana Botošová, Martina Severová, *Hospodyně* – Hana Horká/Holišová, *Lazebník* – Jiří Balcárek, *Pedro* – Ján Jackuliak, Radek Láska, *José* – Karel Heřman, Ctirad Ondráček, *Rodrigo* – Jiří Tauber, *Anselmo* – Rastislav Gajdoš, *Paco* – Ondřej Šeda, *Kapitán stráže* – František Horáček, *Inkvizitor* – Petr Šiška, *Rosinanta, Quijotův kůň* – Soňa Jányová, *Osel Sancho Panzy* – Lenka Bartolšicová, Monika Světnicová, *Mezkaři* – Antonín Novosad, Milan Řihák, Michal Šebek

Příloha č. 14

Kristián

Premiéra: 8. listopadu 2002, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Václav Matějka, Zdeněk Barták

Inscenační tým: libreto – Václav Matějka, zpěvní texty – Josef Grus, Eduard Krečmar, Oldřich Nový, František Kudrna, Adam Adam, režie – Václav Matějka, asistent režie – Radmila Merlíčková, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Jana Hrušková, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Daniel Dvořák, kostýmy – Jan Skalický, hudba – Zdeněk Barták, hudební úprava – Ivan Zelenka

Role a obsazení: *Kristián* – Miloslav Čížek, Lumír Olšovský, Radim Sasínek, *Zuzana* – Zuzana Křištofová, Daniela Šinkorová, *Marie, Kristiánova manželka* – Jana Glocová, Martina Severová, *Fred, milenec Zuzany* – Rastislav Gajdoš, *Petr, přítel Freda* – Libor Zavilan, *Novotný, Kristiánův kolega* – Milan Horský, *Tetička, Mariina příbuzná* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Král, ředitel Orient-baru* – František Zacharník, *Zpěvák, vypravěč příběhu* – Milan Ježko, Michal Šebek, *Zpěvačka, vypravěčka příběhu* – Hana Holišová, Martina Michalcová, *Ředitel cestovní kanceláře Světozor* – Jiří Horký, *Robert, vrchní* – František Horáček, *Vrchní* – Ondřej Šeda, *Elvíra, šatnářka* – Květoslava Ondráková, *Elegán*

s kapesníčkem – Jiří Tauber, *1. dáma* – Libuše Bartošková, *2. dáma* – Marie Švédová, *1. pán* – Zdeněk Glozar, *2. pán* – Milan Řihák, *Dvořáček, advokát* – Jiří Dočkal, *Sekretářka ředitele* – Radmila Merlíčková

Krásná Helena

Premiéra: 21. února 2003, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: opereta, Autor: Jacques Offenbach

Inscenační tým: libreto – Henri Meilhac, Ludovic Halévy, překlad – Josef Köigsmark, Karel Berman, režie – Josef Charvát, asistent režie – František Horáček, dirigent – Jiří Petrdlík, sbormistr – Jana Hrušková, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Jaroslav Milfajt, kostýmy – Vladimír Smrčka, světelný design – Arnošt Janěk

Role a obsazení: *Paris, syn trojského krále* – Miloslav Čížek, Michal Klamo, *Menelaos, král spartský* – Zdeněk Šmukař, Jiří Tauber, *Helena, manželka Menelaova* – Jana Botošová, Martina Severová, Magda Vítková-Holubová, *Agamemnon, král mykénský, vrchní král* – Jiří Dočkal, Jiří Horký, *Achilles, král fthijský* – Jiří Dočkal, Michal Šebek, *Ajax I. a II., král salaminský* – Milan Řihák, Libor Zavislan, *Orestes, syn Agamemnonův* – Jiří Balcárek, Radim Sasínek, *Parthenois, Orestova přítelkyně* – Lenka Bartolšicová, Monika Světnicová, *Leaena, Orestova přítelkyně* – Jana Glocová, *Kalchas* – František Zachárník, *Filokomos, chrámový sluha* – Rastislav Gajdoš, *Bakchis, služka Helenina* – Hana Horká/Holišová, Vladimíra Spurná, *Kleštětec* – Zdeněk Glozar, *Odysseus, král ithacký* – František Horáček, *Poštovní holubice* – Věra Pochylá, *Velekněz Afroditin z ostrova Kypru* – Ondřej Šeda, *Módní krejčí* – Jiří Špicera

Divotvorný hrnec

Premiéra: 13. června 2003, Budova: Mahenovo divadlo, Žánr: muzikál, Autor: Edgar Yip Harburg, Fred Saidy, Burton Lane, Jiří Voskovec, Jan Werich

Inscenační tým: dramaturgie – Vojen Drlík, režie – Rudolf Tesáček, asistent režie – Radmila Merlíčková, Lenka Tesáčková, dirigent – Igor Rusinko, sbormistr – Jana Hrušková, choreografie – Jiří Kyselák, asistent choreografie – Zdeňka Hanzlovská, scéna – Jaroslav Máčal, kostýmy – Jaroslav Máčal, světelný design – Arnošt Janěk

Role a obsazení: *Josef Novák* – Milan Horský, Jiří Pištěk, *Káča* – Jana Glocová, Hana Holišová, *Woody Rychtarik* – Rastislav Gajdoš, Ján Jackuliak, *Zuzana* – Zuzana Křištofová, Nikol Rozehnalová, Vendula Otisková, *Vodník Čochtan* – Martin Bačkovský, Erik Pardus, *Senátor Randal* – Jiří Horký, Ilja Kreslík, *Bellinda* – Hana Horká/Holišová, *Šerif* – Radim Sasínek, Jiří Tauber, *Buzz Collins* – František Horáček, *Harold, černý sluha* – Michal Šebek, *Joe* – Radek Láska, *Sam* – Antonín Novosad, *Mary* – Lenka Bartolšicová, Monika Světnicová, *Diana* – Barbora Forejtová, Gabriela Forejtová, Kateřina Výborná, *Honza* – Martin Mareček, Karel Jeniš, Radek Uhlíř

Sbor

Jan Adámek, Lenka Bartolšicová, Jitka Bublíková, Iveta Čermáková, Zdeněk Glozar, Ivo Heger, David Holík, Ivana Kozinová, Miluše Kučerová, Radek Láska, Eva Marešová, Marta Margoldová, Antonín Novosad, Petra Olexová, Jiří Plhal, Dana Puková, Jarmila Richterová-Jašková, Edita Rosprimová, Lenka Rydlová, Milan Řihák, Karla Spilková, Monika Světnicová, Michal Šebek, Ondřej Šeda, Petr Šiška, Taňa Štefkovičová, Marie Švédová

Balet

David Batelka, Marcela Čumová, Kamil Dvořák, David Kropáč, Soňa Kubišová, Igor Maršálek, Vendula Otisková, Renata Pokorná, Dana Pospíšilová, Pavla Princová, Jaroslav Roubal, Nikol Rozehnalová, Antonie Školařová

Orchester

I. housle – František Školař, Jakub Výborný, Dimitr Mitev, Martina Horáčková, Jaromíra Jurková, Jakub Menšík, Kateřina Čiklová, Ludvík Borýsek, Jiří Hanuš

II. housle - Miroslav Benýšek, Augustin Dobeš, Jana Zieglerová, Blanka Vachová, Vladimír Bezrouk, Eva Vybíralová, Petra Doffková

Violy – Jan Fajkus (tajemník orchestru), Alena Stříbrná, Silvie Špalková

Violoncella – Šárka Mitevová, Martin Havlát, Božena Fantová

Kontrabasy – Vít Šujan, Jakub Šimáně, Miloslav Vávra

Harfa – Lenka Fajkusová

Kytara – Pavel Mouka

Flétny – Martin Sobol, Jana Fojtová

Hoboje – Václav Fila, Klára Plisková

Klarinety – Pavel Sapák, František Hromádka, Jaroslav Fuksa

Fagoty – Ladislav Němec, Vavřinec Špaček

Horny – Bohumír Jež, Jiří Zatloukal

Trubky – Václav Holub, Jaroslav Hladík, Jaroslav Jiráček

Pozouny – Miloš Ziegler, Zdeněk Štěpánek, Pavel Semek

Bicí – Josef Černý, Stanislav Pliska

Manipulant orchestru – Miloslav Kulda

Umělecko-techničtí pracovníci

Inspicent – Jiří Špicera

Nápovědka – Gabriela Dvořáková

Korepetitor baletu – Petr Svozílek

Garderobiérky – Helena Bojanovská, Miloslava Fišáková, Pavla Hadačová, Jarmila Juříková, Jarmila Kukolová, Ludmila Solanová, Vladimíra Soumarová (vedoucí), Zdeňka Tlolková, Alena Vavřínová

Vlásenkářky – Pavla Hlaváčková, Ljuba Ištvanová, Klára Maršálková, Dagmar Míčová, Pavlína Osičková, Drahomíra Wernerová (vedoucí)

Vedení souboru v letech 1989 – 2003

Umělecký šéf – Milan Pokorný (do 31. 12. 1989), Jiří Karásek (1. 2. 1990 – zemřel 31. 5. 1990), Alfred Mayer (8. 10. 1990 – konec sezóny 1992/1993), František Zacharník (od sezóny 1993/1994 – 2001/2002), Jiří Horký (sezóna 2002/2003), Igor Ondříček (do 31. 12. 2003)

Dramaturg – Vojen Drlík (do 31. 12. 2003), Jiří Horký (od 1. 3. 2002 – konec sezóny 2001/2002)

Režisér – Jan Štych ml. (do konce sezóny 1990/1991)

Asistent režie – Stanislav Fišer (do 31. 12. 1990), Jiří Tauber (od sezóny 1992/1993 – 15. 10. 1998), Radmila Merlíčková (15. 10. 1998 – 31. 12. 2003)

Dirigent – Jiří Karásek (zemřel 31. 5. 1990), Igor Rusinko (do 31. 12. 2003), Tomáš Koutník (1. 1. – 31. 3. 1991), Alfred Mayer (od sezóny 1993/1994 – 1994/1995), Arnošt Moulík (od 1. 4. 1994 – 31. 12. 2000), Jiří Petrdlík (3. 10. 2003 – 31. 12. 2003)

Sbormistr – Emil Skoták (1989/1990), Irena Pluháčková (od sezóny 1992/1993 – 1994/1995), Petr Kolař (od 21. 11. 1994 – 15. 3. 1997, 15. 4. 1998 – 2001/2002), Filip Macek (1. 2. 1997 – 6. 4. 1998), Jana Hrušková (od sezóny 2002/2003 – 31. 12. 2003)

Choreograf baletu zpěvohry – Vladimíra Kartousová (do konce sezóny 1989/1990), Jiří Kyselák (od sezóny 1990/1991 – 31. 12. 2003)

Asistent choreografie – Jitka Pluháčková (do 24. 12. 1990), Antonie Školařová (1. 4. – 30. 6. 2000)

Taneční pedagog zpěvohry – Erika Kubálková (do konce sezóny 1990/1991), Marie Mrázková (do konce sezóny 1990/1991), Zdena Hanzlovská (od 1. 12. 1991 – 31. 12. 2003)

Hlasový pedagog – Vilém Příbyl (do konce sezóny 1989/1990)

1) ROZHOVOR - VOJEN DRLÍK – 18. DUBNA 2016

1) Po jakou dobu a na jaké pozici jste v brněnském zpěvoherním souboru působil?

- V brněnském operetním souboru jsem působil na třikrát. Poprvé od roku 1970 po dvě sezóny jako lektor dramaturgie a tajemník souboru. Poté v roce 1980 jako zástup Iva Osoloběho, který na rok odcestoval do Holandska. A do třetice od roku 1989 do roku 2003 jako dramaturg.

2) Jak se podle Vás proměňovala situace v souboru během let 1989-2003?

- Po revoluci jsme po prvotním nadšení museli čelit jako většina divadel v celé republice velkému propadu divácké návštěvnosti. To nás nutilo uvažovat o přilákání diváků zpět. Také smrt dirigenta Jiřího Karáska v květnu 1990 a odchod dirigenta Arnošta Moulíka do pražského Karlína přivedl soubor do jistého uměleckého zápasu, neboť zde zbyl pouze Igor Rusinko, který do té doby působil jako sbormistr. Příchod Alfreda Mayera jako umělecké šéfa a amatérského dirigenta pomohl k překonání divácké krize. Mayer nastolil některé změny, na které jsme před tím ani nepomysleli. Nasadil velké operetní kusy, které byly velmi výpravné, a také začal zvat na hostování výborné sólisty (Pavel Kamas, Jan Ježek, Pavla Břínková a jiné). On sám se nebál operetu finančně podpořit a posunul práci souboru k modernějšímu stylu. Po jeho příchodu odešla do penze část sólistek (Veronika Butorová, Vlasta Francová a Olga Haasová) a soubor se mírně omladil. Za jeho vedení se ještě tolik neuváděly muzikály, neboť on byl Rakušan odchovaný na klasické operetě a taky publikum ještě nebylo po muzikálu tak dychtivé, jak se stalo za několik let. Dalším mezníkem bylo zavření divadla Reduta. V této době docházelo k celkovému proměňování veřejného prostoru a Reduta přestala být konkurenceschopná a nedostačovala požadavkům doby. Já osobně jsem bral přesun do Mahenova divadla jako pozitivum, neboť jsem vnímal toto divadlo jako daleko vhodnější scénu pro hudební divadlo zejména kvůli prostoru a zázemí. Toto stěhování však vedlo k velké nevoli ze strany činohry, která brala operetu jako podřadné umění. Proto byly vztahy mezi soubory zejména zpočátku poměrně vyhrocené. Nakonec to mělo výhody pro obě strany, protože se soubory mohly střídát a divadlo se daleko lépe zaplnilo a využilo. Dalším problémem bylo také časté střídání ředitelů divadla, které znemožňovalo udržení koncepce v Národním divadle jako celku. Také odešli stabilní inscenátoři, což dle mého názoru není pro hudební divadlo takový problém, dokonce to mohlo být někdy přínosem zejména v oblasti režie a scénografie. Po Mayerovi vedl soubor František Zacharník, který začal více pěstovat muzikál, který postupně zachvacoval česká divadla, to se mi jevilo jako dobrá příležitost pro přesunutí do Městského divadla. Také se začali při hostování objevovat nové tváře jako Alena Antalová či Daniela Šinkorová. Další zlom jsem zaznamenal, když se stal ředitelem divadla Mojmir Weimann. Ten požádal Radka Balaše, aby zpracoval novou koncepci zpěvoherního souboru, to byla dle mého názoru záminka k likvidaci či zásadní přestavbě operety. Pan Weimann se poté začal kontaktovat s ředitelem Městského divadla Stanislavem Mošou, který měl velký zájem o zpěvoherní soubor, neboť chtěl rozšířit řady svého divadla o chybějící orchestr a místa sboru a sólistů. Také v té době zahájil stavbu nové hudební scény, pro kterou mu chyběla místa. Pan Moša taky

pochopil, že nastala doba muzikálů a vymyslel výbornou manažerskou koncepci nového hudebního divadla v Brně. V novém tisíciletí byla už atmosféra v souboru napjatá a ne příliš tvořivá, neboť se spekulovalo o změnách a to nenechávalo nikoho klidným, protože se všichni báli o svoji budoucnost.

3) Které události a projekty byly dle Vašeho názoru v tomto období nejúspěšnější?

- Z inscenací to pro mě byly zejména: Cikánský baron (1992, režie: Martin Dubovic), Noc v Benátkách (1994, režie: Boris Slovák), Giuditta (1995, režie: Martin Otava), Hello Dolly (1994, režie: Peter J. Oravec) a Sweet Charity (1996, režie: Jozef Bednárík). Také bych rád zmínil akce na Špilberku, kde začala opereta jako první. Dále také několik let operetně-muzikálových festivalů na závěr sezóny, při čemž byla přivezena zajímavá představení z Bratislavy, Prahy, Ostravy a dalších měst.

4) Kdy jste se poprvé doslechl o možném přesunu souboru do Městského divadla?

- O prvních snahách jsem se dočetl, že byly již kolem roku 1920. Už tehdy měli místní intelektuálové pocit, že je opereta podřadná a chtěli ji z Národního divadla vyhostit, jak se to stalo například v Praze. Tehdejší ředitel však řekl, že opereta vydělává nejvíc peněz a něco takového nepřichází v úvahu. Tato diskuze tedy opadla, ale hlavně v činoherních kruzích přetrvávala napříč stoletím. Prvních náznaků jsem si začal všimnout právě po příchodu pana Weimanna do ředitelské funkce.

5) Byl nástup muzikálových inscenací opravdu natolik výrazný, aby naprosto předčil zájem o operetu? A byly muzikály výrazně úspěšnější a divácky vyhledávanější?

- Hlavně kvůli systému hvězd a celkovému provedení inscenací, opereta hrála spíše muzikály tradiční, na velké Weberovské muzikály nebyly síly, i když jsme je samozřejmě chtěli. Nedá se ale říct, že by muzikály měly vyloženě výraznější pozici, spíše to panovalo v obecném trendu veřejnosti a dobrém manažerském nastavení Městského divadla, že muzikály operetu v posledních letech naprosto zastínily.

6) Byl soubor kvalitativně a ekonomicky srovnatelný s ostatními soubory Národního divadla?

- Opereta měla největší návštěvnost, ale o konkrétních financích se většinou nemluvalo. Státní divadla nedělají kalkulace výdělku, tak jako to musejí dělat divadla soukromá, takže ekonomicky se nedá přesně říct, jak na tom který soubor byl. Je pravděpodobné, že opereta na tom byla kvůli počtu diváků nejlíp, ale jasná čísla nebyla k dispozici. Co se týče kvality, částečně byla chyba, že se soubor nedařilo dostatečně rychle omlazovat a proměnit (divadlo jako takové se v porevoluční době velmi rychle proměňovalo a nároky se měnily). Sice se začaly objevovat nové tváře, ale zůstávali i staří – a to mohlo být jedním z argumentů pro přesun a proměnu koncepce souboru. Nicméně se domnívám, že přesun nebyl dán kvalitativními ani ekonomickými důvody.

7) Za jakých okolností padlo definitivní rozhodnutí o převedení souboru do Městského divadla? A jaká při tom panovala atmosféra?

- Všechny další soubory Národního divadla podepsaly odchod souboru, takže opereta neměla v divadle spojence. Chyběla tedy podpora ze strany kolegů přímo v divadle.

Město tedy na podzim roku 2002 vydalo rozhodnutí o přesunu do Městského divadla. Soubor byl vyděšený a rozzlobený a dodnes to lidé ze souboru nesou poměrně špatně. Je jim to líto a cítí se ukřivdění.

8) Co pro Vás znamenal přesun do Městského divadla?

- Konec v divadle a hledání nového místa.

9) V čem se změnil zpěvoherní soubor v Městském divadle? A přispěla tato změna k lepšímu?

- Pan Moša se netajil tím, že nechce uvádět operetu. Proběhlo pár inscenací, ale nenavázal na tradici operety. Jeho pojetí a směřování divadla je zcela jiné. Městské divadlo se zachovalo dobře k lidem, přijali herce a orchestr, ale zlikvidovali je do velké míry umělecky, protože většina z nich nedostávalo role jim hodné, nebo přešli do company či sboru za scénou. Měli sice práci, ale nebyli umělecky významní.

10) Chybí dle Vás v Brně opereta?

- Chybí zde středoproudové hudební divadlo, něco jako ve Vídni lidová opera a také klasické muzikály či zábavní revue. Taky bezpochyby řada kvalitních operet, které by ukazovaly, jak má žánr vypadat, protože inscenace uváděné operou nejsou stylové a kvalitní. Publikum přestává mít povědomí o žánru, ale to je problém operety v rámci celé Evropy. Absence operety je ochuzení kulturní nabídky v Brně.

2) ROZHOVOR – RENATA TOVÁRKOVÁ – 19. DUBNA 2016

1) Po jakou dobu a na jaké pozici jste v brněnském zpěvoherním souboru působila?

- V souboru jsem byla zaměstnaná deset let od roku 1993 do roku 2003 jako tajemnice.

2) Jak se podle Vás proměňovala situace v souboru během let 1989-2003?

- Já jsem si žádné výraznější změny v podstatě nepovšimla. Moje práce byla pořád stejná. Jen snad lidé v souboru byli čím dál tím nervóznější, nevěděli, co bude. A proto vztahy se vyostřovaly.

3) Které události a projekty byly dle Vašeho názoru v tomto období nejúspěšnější?

- Mě osobně se velmi líbila Čardášová princezna – ta se hrála dlouho a také Klec bláznů.

4) Kdy jste se poprvé doslechla o možném přesunu souboru do Městského divadla?

- Myslím, že v podstatě celou dobu, co jsem tam byla, se o tom více či méně hovořilo. Ale posledních pět let byly diskuze častější a konkrétnější.

5) Byl nástup muzikálových inscenací opravdu natolik výrazný, aby naprosto předčil zájem o operetu? A byly muzikály výrazně úspěšnější a divácky vyhledávanější?

- Řekla bych, že to bylo tak půl na půl. Nemyslím si, že by muzikály výrazně zastiňovaly operetní představení. Lidé byli zvyklí na operetu chodit a muzikály byly příjemné zpestření.
- 6) Byl soubor kvalitativně a ekonomicky srovnatelný s ostatními soubory Národního divadla?
- Ve srovnání s ostatními operetami v republice jsme na tom nebyli špatně. Ostatní soubory divadla vždy šly po operetě tvrdě, ale rozhodně bych netvrdila, že na tom opereta byla po jakékoli stránce hůř než ostatní soubory. Přesná čísla jsme ale nikdy neznali.
- 7) Za jakých okolností padlo definitivní rozhodnutí o převedení souboru do Městského divadla? A jaká při tom panovala atmosféra?
- Nevím přesně, za jakých okolností město rozhodlo o přesunu souboru. Jednoho dne jsme se jednoduše dověděli, že se rozhodlo, že definitivně odcházíme a bylo. Lidé v souboru byli hodně naštvaní (měli strach o práci a svoji budoucnost), ale lidé z dalších souborů byli rádi.
- 8) Co pro Vás znamenal přesun do Městského divadla?
- Pro mě v podstatě nic, jen změnu budovy. Dělán tu stejnou práci jen pod jinou hlavičkou. (Paní Továrková je od roku 2003 do současnosti tajemnicí zpěvoherního souboru v Městském divadle.)
- 9) V čem se změnil zpěvoherní soubor v Městském divadle? A přispěla tato změna k lepšímu?
- Jestli k lepšímu se nedá říct. Je to velká proměna, protože se zde dělá zcela jiné divadlo, než tomu bylo v Národním divadle. Soubor je úplně jiný, než byl. Dodnes zbylo možná 10 lidí z původního souboru. Dělalí se pouze muzikály a i věkové složení je jiné. Působí zde daleko více mladých lidí, než tomu bylo dříve a do důchodu vydrží jen málokdo.
- 10) Chybí dle Vás v Brně opereta?
- Řekla bych, že ano. Protože zde byla dlouholetá tradice (přes sto let) a operetě se dařilo. Lidé na ni byli zvyklí chodit a dnes zde není tento žánr téměř vůbec k zhlédnutí.

3) ROZHOVOR – JIŘÍ JURKA – 21. DUBNA 2016

- 1) Po jakou dobu a na jaké pozici jste v brněnském zpěvoherním souboru působil?
- Od 1. ledna 1967 do 31. prosince 2003 jsem působil v souboru jako operetní sólista.
- 2) Jak se podle Vás proměňovala situace v souboru během let 1989-2003?
- Po roce 1989 chodilo do divadla méně lidí, to se ale postupně překonalo. Novinkou bylo zasahování komerce. Už nešly dělat experimenty kvůli risku neúspěchu.

- 3) Které události a projekty byly dle Vašeho názoru v tomto období nejúspěšnější?
- Vzpomínám rád na Klec bláznů, ale žádné velké akce se v operetě neděly.
- 4) Kdy jste se poprvé doslechl o možném přesunu souboru do Městského divadla?
- Dva roky před tím než k tomu došlo. Při prvních zprávách tomu ale nikdo nevěřil. Všichni si mysleli, že to zase přejde.
- 5) Byl nástup muzikálových inscenací opravdu natolik výrazný, aby naprosto předčil zájem o operetu? A byly muzikály výrazně úspěšnější a divácky vyhledávanější?
- Muzikály nebyly výraznější. Lidé chodily na oboje.
- 6) Byl soubor kvalitativně a ekonomicky srovnatelný s ostatními soubory Národního divadla?
- V některých věcech byl dokonce lepší. Divácky byl nejúspěšnější. Ale v divadle to brali tak, že ostatní soubory dělají umění - hlavně činohra a opera, ale opereta ne, tudíž nepatří do Národního divadla.
- 7) Za jakých okolností padlo definitivní rozhodnutí o převedení souboru do Městského divadla? A jaká při tom panovala atmosféra?
- Konkrétně za jakých okolností opravdu nevím, ale atmosféra byla strašná. Obrovská deprese padla na všechny. Někdo by si mohl říkat, že se šlo vlastně do lepšího, ale lidi trápila nejistota a fakt, že za soubor nikdo nebojoval.
- 8) Co pro Vás znamenal přesun do Městského divadla?
- Pro mě nic. Já už jsem v té době byl důchodového věku, takže jsem už v důchodu zůstal. Musím ale přiznat, že se mi po hraní celou dobu stýská.
- 9) V čem se změnil zpěvoherní soubor v Městském divadle? A přispěla tato změna k lepšímu?
- Soubor v podstatě zanikl a vytvořil se soubor nový. Stejný zůstal pouze název. Často tam chodím a spousta inscenací se mi velmi líbí, ale s minulostí to nemá nic společného. Pan ředitel Moša má zcela jiné představy o divadle a opereta tam určitě nepatří. Pro svou novou scénu potřeboval lidi – tedy soubor operety.
- 10) Chybí dle Vás v Brně opereta?
- Jistě. Lidem to chybí. Pravidelně se mi stává, že mě zastavují na ulici a ptají se, proč už zde opereta není.

- 1) Po jakou dobu a na jaké pozici jste v brněnském zpěvoherním souboru působil?
 - Byl jsem ředitelem Národního divadla od 1. ledna 1996 do 30. června 2002. V těchto letech jsem v operetním souboru režíroval Zorbu a Jižní Pacifik. Se souborem jsem však spolupracoval již v 70. a 80. letech. Režíroval jsem Holky na ocet, Gordický uzel a Bandity.
- 2) Jak se podle Vás proměňovala situace v souboru během let 1989-2003?
 - Soubor sám si postupně podepsal svůj rozsudek, umělecky stagnoval a inscenace začaly ztrácet dech. Městské divadlo bylo po revoluci v krizi, ale ředitel Stanislav Moša ho z ní výborně dostal a postupně začalo Městské divadlo dosahovat výborných výsledků.
- 3) Které události a projekty byly dle Vašeho názoru v tomto období nejúspěšnější?
 - Která konkrétní inscenace nebo akce byla nejúspěšnější, se dle mého názoru, nedá říct. Nevzpomínám si na nic zásadně významného oproti jiným událostem.
- 4) Kdy jste se poprvé doslechl o možném přesunu souboru do Městského divadla?
 - Diskuze během let tak nějak postupně probíhaly. Hledaly se různé varianty a souviselo to jedno s druhým, jak ekonomicky a umělecky. Pomyslný zlom nastal v roce 2000, protože o přemístění souboru se začalo jasně hovořit.
- 5) Byl nástup muzikálových inscenací opravdu natolik výrazný, aby naprosto předčil zájem o operetu? A byly muzikály výrazně úspěšnější a divácky vyhledávanější?
 - Jak co. Záleželo spíše na konkrétních inscenacích. Také zde bylo tradiční operetní publikum – hlavně z venkova.
- 6) Byl soubor kvalitativně a ekonomicky srovnatelný s ostatními soubory Národního divadla?
 - V brněnských divadlech obecně byla velmi složitá situace po roce 1989. V Národním divadle měl každý soubor jisté problémy, snad s výjimkou baletu.
- 7) Za jakých okolností padlo definitivní rozhodnutí o převedení souboru do Městského divadla? A jaká při tom panovala atmosféra?
 - Atmosféra byla hrozná, hodně zlé krve. Hlavní důvody byly ekonomické, Moša měl novou budovu a výborné zázemí, do kterého potřeboval obsazení.
- 8) Co pro Vás znamenal přesun do Městského divadla?
 - Já už jsem byl mimo divadlo. Ale bral jsem to jako jediné možné řešení. Nutnost. Pro mě neměl zpěvoherní soubor v Národním divadle budoucnost.
- 9) V čem se změnil zpěvoherní soubor v Městském divadle? A přispěla tato změna k lepšímu?

- Pro muzikál to bylo samozřejmě k lepšímu.

10) Chybí dle Vás v Brně opereta?

- Opereta jako žánr v Brně chybí. Respektive se dělá, ale ne tak jak by si zasluhovala.